

Miss Helen Kozely, captain of the West Park Cadets, No. 21, Cleveland (West Park), O.
"Sweetness personified" is the one way of presenting her to our readers.

The Dawn OFFICIAL
OF THE SLOVENIAN WOMEN'S UNION
OF AMERICA

83

**SLOVENSKA ŽENSKA
ZVEZA**

Ustanovljena 19. dec. 1926
v Chicago, Ill.

Inkorporirana 14. dec. 1927
v državi Illinois

Duhovni svetovalec—Spiritual Advisor:
Rev. Milan Slabe, 1709 E. 31st St., Lorain, Ohio.
Glavni Odbor — Supreme Committee
Predsednica—President
Mrs. Marie Prisland, 1084 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
I. podpredsednica—First Vice President
Mrs. Frances Rupert, 19803 Shawnee Ave., Cleveland, Ohio.
II. podpredsednica—Second Vice President
Mrs. Mary Goghe, 4517 Coleridge St., Pittsburgh, Pa.
III. podpredsednica—Third Vice President
Mrs. Mary Shepel, 5 Lawrence St., Ely, Minn.
IV. podpredsednica—Fourth Vice President
Mrs. Frances Raspet, 305 Spring St., Pueblo, Colo.
V. podpredsednica—Fifth Vice President
Mrs. Mary Kocjan, 5 Ash St., Calumet, Mich.
Tajnica—Secretary
Mrs. Josephine Erjavec, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajničarka—Treasurer
Mrs. Josephine Muster, 714 Raub St., Joliet, Ill.
Nadzornice—Auditors
Mrs. Mary Tomažin, 1902 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
Mrs. Mary Otoničar, 1110 E. 66th St., Cleveland, Ohio.
Mrs. Mary Smoltz Lenich, 600 Jones St., Eveleth, Minn.

Zarja

THE DAWN

**URADNO GLASILO
SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE
V AMERIKI**

**OFFICIAL ORGAN OF THE
SLOVENIAN WOMEN'S UNION
OF AMERICA**

Izhaja vsak mesec—Published monthly
Naročnina ..... \$2.00 na leto
za članice SZZ ..... 1.20 na leto
Subscription price ..... \$2.00 per year
Člani SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE ..... 1.20 per year

Office of Publication:

"ZARJA"
1135 East 71st St

Editorial Office:

ALBINA NOVAK, Editor
1135 East 71st St.
Tel. HENDERSON 1572

Entered as Second - Class Matter
June 28, 1929, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of
August 24, 1912.

**SLOVENIAN WOMEN'S
UNION OF AMERICA**

Organized Dec. 19th, 1926
in Chicago, Ill.

Incorporated Dec. 14th 1927
in the State of Illinois

Member of:
National Council of Catholic Women
International Council of Women
Federation of Women's Clubs.

Glavni Odbor — Supreme Committee

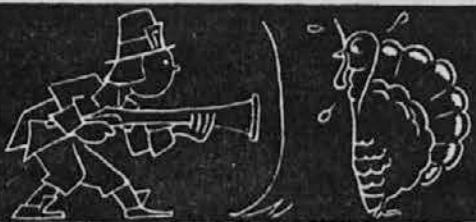
Prosvetni odsek—Educational Committee
Mrs. Albina Novak, 1135 E. 71st St., Cleveland, Ohio.
Mrs. Frances Ponikvar, 1030 E. 71st St., Cleveland, Ohio.
Mrs. Frances Sušel, 726 E. 160th St., Cleveland, Ohio.
Mrs. Anna Petrich, 2178 Burton St., Warren, Ohio.
Mrs. Emma Shlinkus, 717 Fifth St., La Salle, Ill.

Svetovalni in porotni odsek—Advisory Board

Mrs. Barbara Kramer, predsednica, 476 Kansas St., San Francisco, Cal.
Mrs. Agatha Dezman, 649 So. 29th St., Milwaukee, Wis.
Mrs. Anna Kameen, P. O. Box 767, Forest City, Pa.
Mrs. Rose Jerome, 214 Grant Avenue, Eveleth, Minn.
Mrs. Agnes Mahovlich, 9525 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Namestnica nadzornicam:
Josephine Seelye, 1097 E. 71st St., Cleveland, Ohio.

1939 — November — 1939

1	S	Vsi sveti	9	Č	Božidar	17	P	Hugo	25	S	Katarina
2	Č	Ver. duše	10	P	Arzen	18	S	Maksim	26	N	Silvij
3	P	Viktorin	11	S	Martin	19	N	Elizabeta	27	P	Virgilij
4	S	Karl Bor.	12	N	Avrelj	20	P	Srečko	28	T	Lukrecija
5	N	Emerik	13	P	Stanislav	21	T	Albert	29	S	Miroslav
6	P	Lenart	14	T	Jozafat	22	S	Cecilija	30	Č	Andrej
7	T	Draga	15	S	Leopold	23	Č	Klemen			
8	S	Bogomir	15	Č	Edmont	24	P	Janez od Kr.			

1939 " NOVEMBER " 1939						
SUN.	MON.	TUE.	WED.	THU.	FRI.	SAT.
»	»	»	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	»	»

VAŽNO!

Ali ste že pridobile kaj novih članic za mladinsko kampanjo? Morda še odlašate. Toda ni treba več čakati, ker kampanja se zaključi 30. novembra.

Pridobite vsaj ENO novo članico še ta mesec! — Vljudno se vas prosi k sodelovanju!

LETTO XI. — ŠTEV. 11

NOVEMBER, 1939

VOL XI. — NO. 11

MARIE PRISLAND:

“MIR”

DVA pomembna praznika imamo v mesecu novembru. Prvi je praznik Vseh Svetih in Vernih Duš, drugi pa je praznik "Mira" ali "Premirje," na 11. novembra. — Kakšen bo ta praznik letos, se marsikdo vprašuje, ko je polovica Evrope v ognju, druga polovica pa strahoma čaka, kdaj jo bo zajel vojni metež.

Prve dni tega meseca preživljamo v spomini na svoje drage, ki jim ni bilo dano, da bi bili še sedaj med nami in se veselili življenja. Spomini na trenutke poslednje ločitve nam polnijo srca z žalostjo. Toda nikjer nas misel na smrt tako globoko ne pretrese, kakor ob pogledu na vojaški mirovror, to sem doživela lansko leto, ko sem obiskala vojno pokopališče blizu Bohinja. Koliko mladih, zdravih, nadpolnih mož in fantov sniva tam pod zeleno rušo in — v čigavo korist? — sem se vpraševala. Ali so bile vse te žrtve komu v blagor? — Ali ni namen človeka, da svojemu bližnjemu pomaga ter da je član človeške družbe, ki bi morala delati v prospeh sveta, v njegov napredok in blagostanje, ne pa da se kolje med seboj?

Ganljive so spominske vrstice, vklesane na gori omenjeni skupni grob padlim vojakom zadnjega svetovnega klanja:

Tujci prej, zdaj bratje ste postali,
ko so tu grobove vam skopali.
Žarko sevaj sonce vam planinsko,
pokoj dihaj, jezero Bohinjsko!

Sin,
nocoj bi ti rada svečo
prižgala
na grob, pa ne vem
kje si.

Sin,
nocoj bi ti rada prst
zrahljala,
če te teži.

V skupnem grobu snivajo večno spanje Rusi, Poljaki, Slovenci, Hrvati in Srbi. — Sami Slovani, katerim je slovenska zemlja dala zadnje počivališče . . .

Ker obstaja možnost, da bi se tudi Zedinjene države zapletle v sedanjo evropsko vojno, zato pozivljam vse naše podružnice, naj na svojih sejah sprejmejo resolucije, v katerih apelirajo na svoje senatorje in kongresnike, naj delujejo na to, da se naša dežela vzdrži evropskega konflikta. — Posebno bi se morale zavzeti matere, ki imamo sinove, saj jih nismo vzgojile zato, da jih žrtvujemo vojnemu molahu. — Žene, ste volje dati svoje može, da jih razmesarijo v strelskih jarkih? — Ali naj našim otrokom ubijejo očete zato, ker v Evropi ne znajo in ne morejo svoje hiše v red djati? — Upamo, da bodo naši sedanji državniki bolj pametni od onih v letu 1917, ki so žrtvovali tisoče mladih življenj ameriških mož in fantov in — zakaj? — Da bi bil svet varen za demokracijo? — Kako varen je današnji svet, za katerega se je borilo milijone ljudi, vam lahko pove nesrečna in razdejana Poljska . . .

Kakor vsako leto od zadnje vojne, tako bo tudi letos vzdihovala mati na Vseh Vernih Duš dan:

Sin,
nocoj bi ti rada križ
naravnala,
če še stoji.

Sin,
nocoj bi te rada tiho
vprašala,
za kaj si prelil svojo
kri?

REV. MILAN SLAJE:

NEKAJ MISLI . . .

STARI Rimljani so govorili: *Mens sana in corpore sano — zdrav duh v zdravem telesu.* En način, kako ohraniti telo zdravo in čilo, je šport. Šport je nedvomno velikega pomena za mladino, ne le radi tega, da nam ostane telesno zdrava in krepka, ampak, v poglavitem, da mlad človek, v katerem vse kipi in vre, svoje energije ne uporablja za dela teme. Vse pa naj ima svoje meje, tako tudi šport. Kdor bi neprestano tičal v knjigah ter nikdar ne pogledal skozi okno v svet, ali okrog sebe, bi postal zelo enostranski in docela nesposoben za življenje, ki se ne ravna vselej po knjigah. In mladina, ki je bila vzgojena le na športnih igriščih tudi ne bo vselej sposobna reševati težke in zamotane probleme in uganke sodobnega življenja. Prej ali slej pa jih bo morala. V mesečniku "Atlantic" berem pod naslovom "Under thirty" dopise mladih, ki s čudovito bistrovitostjo in modrostjo starih presojujejo dogodke, ki se vršijo okrog njih. Koliko jih je med našimi katoliškimi fanti in dekleti, ki so izvršili "high-school" ali tudi "college," ki bi mogli pravilno odgovoriti neresnicam ali pol-resnicam, ki jih razširja komunizem. In komunizem je dejstvo akoprav ga nekateri skušajo utajiti, in mladina naša bo morala temu dejству pogledati nekoč v oči, inteligenčno in odločno, ali pa se udati. General, ki ne more odgovoriti sovražniku z dobro oboroženo in organizirano armado, se tudi mora udati. Nedavno sem bral v "Collier's Magazine" članek, ki ga je napisal študent neke višje šole. V tem članku trdi, da mladina višjih šol trumoma stopa v komunistične vrste. Kaj je vzrok? Eden poglavitnih vzrokov je, katerega sicer dotični člankar ne omenja, da mladina, ki leta in leta ne sliši v javnih šolah ničesar o veri, ali morda celo srka vase strup brezverskih naukov, pač ugaja nauk komunizma, ki hoče ustvariti neka čutna nebesa na zemlji. Poleg tega pa — in to velja v splošnem tudi za našo katoliško mladež — naša mladina ni bila pripravljena na komunistični vihar in zdi se, da mu ne bo kos. Akoprav so razni komunistični poizkusi, pred vsem v Rusiji, doživelci popolen polom, mnogi kljub temu še niso izpregledali. Nekateri menijo, da so komunizmu izpodkopana tla s tem, da se je Rusija zvezala z nacijsko Nemčijo. Toda motijo se. Komunizem je in ostane resnična nevarnost, kar to je nauk, ki je kar nekako prikrojen za nevedno, otopelo in z materijalistično filozofijo prezeto mladino. Ali bi ne bilo primerno in nad vse potrebno, da bi naša katoliška društva poleg športa dajala naši mladini tudi poduka v tej smeri? Pred vsem naj bi ta društva skrbela, da bi vez med mladino

in Cerkvio ne bila ohlapna, ampak ozka in prisrčna. Mladina, organizirana v naših katoliških društvih, naj bi bila aktivna tudi v strogo cerkvenih organizacijah, kakor so, Marijine družbe, društva Najsvetejšega Imena itd. V teh društvih se bo navzela onega znanja in duha, ki jo bo usposobil, da bo mogla, ko pride njen čas, odločno in učinkovito odgovoriti komunizmu in drugim lažnim naukom. Tudi naj bi uredniki angleških delov našega časopisja posvetili več pozornosti tem stvarjem. S tem, da nevarnosti nočemo videti, nevarnost še ni odstranjena.

Poganski Rimljani je bil zadovoljen, da je imel dovolj kruha in zabav. "Panem et circenses," je bilo njegovo geslo. "Dajte nam kruha in iger." Višjih zahtev ni imel. Ta uživanjaželnost in materializem sta končno privredla rimske državo na kant in resni, idealni in delavnki kristjani so zavzeли mesta izžitih poganov. Zgodovina je učiteljica narodov in se kaj rada ponavlja. Ali se naj ponovi tudi v nas katoličanh? Krščanstvo, ki smo ga podedovali, je božji nauk in edini zmožen, da postavi človeško društvo na granitno podlago. Toda, niti krščanstvo nas ne more rešiti brez našega sodelovanja. Mi, ako si hočemo zagotoviti obstoj, potrebujemo resnih, idealnih katoliških fantov in mladenk, trdnega verskega prepričanja in neomažane volje razširiti in utrditi kraljestvo Kristusovo na zemlji. Veliko beremo o podjetjih komunistične, a le malo o prizadevanju katoliške mladine. Ali smo se že tudi mi oklenili onega poganskega gesla: *Panem et circenses — dajte nam zabav, veselja in plesa, za drugo se ne menimo . . .* Katoliška mladina, ako katera, bi morala gledati življenje s popolnoma drugega stališča in dolžnost Katoliških voditeljev je, da jo v tej smeri vzgojujejo. To ni le dolžnost duhovnika, kakor še nekateri motijo. Ako nudimo mladini naši le veselje in zabavo, tega nikakor ne moremo imenovati — izobrazbo ali celo vzgojo. Veselja in zabave lahko dobijo drugje — boljše in cenejše. Zato pač ne potrebujemo društev. Nekaj pa je, kar jim lahko damo samo mi in nikdo drugi in to so oni zlati nauki krščanstva, ki jih bodo pozneje v življenju spremljali in varovali kot može in očete, žene in matere, v javnem in družinskom življenju. Edino to opravičuje obstoj katoliških društev in jim daje posebno znamenje, ki jih loči od vseh drugih organizacij.

Zdi se mi, da smo se v tem pogledu zelo zanemarili. V vsaki številki naših katoliških publikacij beremo dopise o raznih zabavnih prireditvah, redkokdaj pa o prireditvah strogo katoliškega zna-

čaja, recimo predavanje o kakem važnem sodobnem vprašanju, ki zadeva vero ali Cerkev, o tej ali oni verski resnici v kratkem, o prireditvah, ki ne dražijo samo telesa, ampak, ki tudi dvigajo in izobrazujejo duha in plemenitijo srce. In še enkrat poudarjam, da to ni le duhovnikova dolžnost, ker Cerkev je potrdila tudi ona katoliška društva, ki jih vodijo lajiki (neduhovniki) samo iz tega vzroka, ker se zaneset, da bodo le-ti v polni meri storili svojo dolžnost. Drugače bi bilo tisočkrat bolje, da bi naša katoliška mladina ostala neorganizirana, kakor pa da bi organizirano vodili po potu, ki ga Cerkev ne odobrava.

Naj me nihče napačno ne razume. Potreben je šport, da se telo in zdravje krepita, potrebna je od hipa do hipa poštena zabava. Pred vsem pa je potrebno, da se naši voditelji in organizatorji zavestajo svoje odgovornosti pred Bogom in ljudmi in naklonijo naši katoliški mladini, ki se je izročila njihovemu vodstvu, takšno vzgojo, da ji bodo krščanski nauki nad vse sveti v življenju.

MARIE PRISLAND:

AMERIKA, DEŽELA SVOBODE

DOBI primerna bo naslednja pripovedka, katero je v listu "The Classmate," obelodanil ameriški pisatelj Frank S. Mead, ki se je lansko leto mudil v Evropi. Takole piše:

V Genovi sem ga srečal. Ime mu je bilo Guiseppe. Stal je ob obali in nepremično zrl čez morje proti Ameriki. V njegovih očeh se je zrcalilo nekako tako hrepenenje kot se je moralno nekdaj svetlikati v očeh Krištofa Kolumba. Skrbno me je pogledal od nog do glave in vprašal: "Ste Amerikanec?"

"Da."

"Iz Chicago?"

"Ne. Iz New Yorka."

"Škoda! Biti bi morali iz Chicaga. Oh, kako ljubim to mesto!"

"Ste že kdaj bili tam?" sem ga vprašal.

"Če sem bil tam? Najlepše dneve mojega življenja sem prebil v Chicagu. Celih 19 let. Moje desno oko bi dal, če bi še enkrat mogel videti Michigan Boulevard."

Imel je sive lase, preprosto obleko, vdrta lica in obup mu je bil zapisan na obrazu. Star je moral biti okrog 50 let. Spet je spregovoril:

"Mnogo denarja sem napravil v Ameriki. Hranil sem vsak cent in dajm, da bi enkrat lahko nehal delati in šel v Italijo, kjer bi živel ko kralj. Ko sem se peljal mimo kipa Svobode, sem boginji pokazal osle češ, ne boš me več videla, Amerika. Oh, kako se kesam! — Vsak dan jo sproti prosim odpuščanja. — Vsak dan . . ."

"Pa zakaj?" sem ga vprašal. "Ali niste veseli, da lahko živite kot kralj v svoji domači deželi Italiji? Saj je to vaša domovina?"

Nasmehnil se je tako bridko, da me je v srce zabolelo.

"Vesel? — Srečen? — Nihče ni srečen v Italiji!"

"Kaj ste zgubili denar, ki ste ga iz Amerike prinesli?"

"Nisem ga zgubil. Vzeli so mi ga. Teden po mojem prihodu iz Amerike so mi ga vzeli in ga naložili na banko — zame. — Moj denar! — Sedaj moram iti vsak teden na banko in prosjačiti — za moj denar. Beračim za mesečni prispevek. Ne dajo mi dovolj, da bi lahko odšel iz dežele."

"Ampak, kaj takega je vendar nemogoče," trdim jaz.

"Tako trdijo tudi moji prijatelji. Nihče mi ne verjame. Zato se name jezijo, ker ne dvignem rad roke v pozdrav Duceju in fašistovski paradi po stokrat na dan. Seveda, storim. — Moram! Pozdravljam vlado, ki josovražim. Kaj takega nisem delal v Chicagu. Če nam uradnik ni bil po volji, smo izvolili drugačega."

"Kaj pa država stori z vašim denarjem?"

"Oh, gradi največjo mornarico na svetu. Il Duce pravi, da jo moramo imeti. Lačni smo; denar, ki smo ga nekdaj imeli za hrano, gre za municijo. — Zebe nas. Zima je. — Z denarjem, ki smo ga drugače za kurjavo izdali, sedaj gradimo nove bojne ladje. Ponosni smo na naše podmornice. Več jih imamo kot Francija ali Nemčija. Kljub temu smo lačni in nas zebe. Policija je vse okrog nas. Bojimo se; zato storimo, kakor nam je ukazano. Narod, ki se boji, ni srečen, in ves italijanski narod je v strahu. — Ali imate amerikanski potni list?"

Vprašanje me je presenetilo. Poiskal sem potni list in mu ga pokazal. Vzel ga je v roke, nežno, kakor mati otroka.

"Vi ste milijonar!" je rekел. "Čeprav nimate centa v žepu, ali strehe nad glavo; če ste brez dela in imate slabo obleko, ste še vseeno milijonar, ker posedujete ameriški potni list. Zavidanja ste vredni! Najbolj svoboden človek ste na svetu! Če se vam ne dopade vaš predsednik, si lahko izvolite drugega. Na vsakem vogalu lahko pričnete pridigo in govorite o če-

mur hočete, pa vas nihče ne bo gnal v ječo. Celo v kino smete iti in gledati predstavo, ki se norčuje iz vaše vlade. Nihče v Italiji bi si ne upal kaj takega kazati, kaj šele spisati. Lahko protestirate pri vašem domačem listu, če vam po volji ne piše, tukaj kaj takega ne smemo. V Ameriki lahko pristopite h kakršnikoli politični organizaciji ali društvu. Pri nas tega ne moremo, ker je vse zatrto. Zvečer brez skrbi ležete in zaspite, ne da bi se bali tajne policije, ki lahko vsak čas vdere v vaše stanovanje ter vas in vaše aretira radi osumljenja. — Vi ste svobodni! — Ali zdaj veste, da živite v nebesih?"

Njegov glas se je tresel. Obrnil se je proč in opazoval ladjo, ki se je pričela pomikati iz pristanišča, namenjena najbrž v New York. —

JOSEPHINE ERJAVEC:

NA VERNIH DUŠ DAN

ZNASTOPOM meseca novembra obhajamo praznik vseh Svetih in takoj drugi dan je Vernih duš dan. Ta dva dneva nas spominjata na naše umrle drage, katere so bile pred nedavnim tako agilne za zvezo, še tako polne življenja ter tako navdušeno delale za podružnico, toda druga so bile odpoklicane po Vsemogočnem na boljši svet, kjer ni težav in ne brdkosti. Lepo navado imamo mi Slovani, katero so prinesli še iz stare domovine naši starši in naši predniki, ob teh pomenljivih dnevih obiskati gomile naših dragih pokojnih ter na njih grobove položiti cvetince in svecice. Ob gomili naših dragih nam pridejo v spomin naše težave, naše brdkosti in solze, katere smo pretočili ob času, ko je bilo mrtvo truplo položeno v grob. Ljubezen do umrlih nam nikakor ne gre iz spomina, nikakor ne moremo biti brezbržni, čeravno so minula že leta in leta, ker spomin na nje ostane vedno med nami. Saj se zavedamo božje oblube "da vidimo se nad zvezdami!"

Na dan Vernih duš, naša misel, naš duh, ni le ob gomili tu v Ameriki, temveč misli romajo daleč onkraj morja — v domovino, kjer počivajo naši sorodniki. Tudi tam se ob takih dnevih grobovi obiskani in sveče gorijo na gomilah in vršijo se obredi v spomin mrtvim. Mnogi izmed nas si v duhu želimo, da bi bili še enkrat ob gomili svojih sorodnikov v daljni domovini, katere smo zapustili še živeče in zdrave ko so se poslavljali v Ameriko z oblubo jih še enkrat videti, ker takrat, ob slovesu, si ni mogel nihče predstavljati, da je to zadnjikrat. . . Uverjena sem, da je mnogo naših sester, ki si srčno želijo biti pokopane v domači grudi, v svoji lastni vasi, poleg svojih dragih, domačih, ljubljenih. Toda naj vam povem nekaj resničnega in vam mogoče ne bo srce tako hrepenelo po tisti želji. Usoda nas je pripeljala v tujino in če nam je tujina dala boljši obstanek, bodimo tudi toliko hvaležni, da naj tudi naši ostanki počivajo v ameriški zemlji, ker tukaj mrtvi res počivajo v miru, medtem ko bi bila v domovini, večkrat prekopana in mrtvo truplo bi ne našlo miru. V domovini ni večupoštevano, da je bil velikega pomena za vsakega zemljjan izrek: počivaj v miru.

Ko smo bili lansko leto v domovini so me vprašali v moji rojstni vasi znanke in prijateljice moje pokojne mame, če si je mama želela biti pokopana poleg staršev in sester. Na vse to sem jim odgovorila "ne," akoravno je srce pokojne mame hrepenelo še enkrat obiskati domovino. Toda po smrti si je želela počitek in to je edino mogoče dobiti v Ameriki.

Spominjam se, ko smo bili pred 11 leti na obisku v domovini in je bila topla želja moje pokojne mame obiskati grobove njenih dragih in kako smo bili vsi žalostni, ko smo izvedeli žalostno novico, da je bila moja teta od mame ljubljena sestra Apolonija Leber prekopana ravno eno uro pred našim prihodom. V gomilo, kjer je za nekaj časa po-

"Navadno poljubim ladijske vrvi, predno jih odvežejo," pravi moj znanec Guiseppe.

"Zakaj pa to storite?" ga ves začuden vprašam.

"Vsakikrat, predno odpluje ladja v Ameriko, pridem sem in poljubim vrvi, ki jo držijo v pristanišču, ker jo bodo iste vrvi držale v pristanu v New Yorku, v svobodni in blaženi deželi Ameriki. Vem, da je smešno, pa . . ."

Obrnil se je in odšel. Gledal sem za njim; njegovo sklonjeno postavo in vpognjena rama na. Ubogi človek! Nato sem pogledal potni list v mojih rokah in nikdar v življenju nisem bral lepših besed kot so bile te, zapisane na prvi strani mojega potnega lista:

"Frank S. Mead, državljan Združenih držav ameriških."

čivalo njen trohnjeno truplo, je bilo djano mrtvo truplo njen prijateljice. Res da sta bili s to prijateljico dobro poznani in boste skupaj čakali sodnega dne, toda globoko nas je pretreslo, ko smo videli med prstjo kosti ljubljene sestre. Tudi drugi člani družine istega sorodstva so prekopani in v njih grobu ležijo ostanki drugih oseb. Toda ta slučaj ni samo v tem kraju, temveč je to vsakdanja bridka resnica tudi po drugih krajih. Tam se jim sicer ne zdi tako milo, ker so vsega tega vajeni, tam mislijo, da mora tako biti . . . Žalostno, kaj ne, toda resnično!

Tudi lansko leto sem bila razočarana, ko sem želela v Smarju obiskati grobova staršev mojega soproga, ko so mi povedali, da ni več teh grobov, da je tam vse zaraščeno s travo in nihče nam ni mogel povedati, kje bi našli te grobove. Prišla sem tja iz daljne Amerike in ni mi bila dana sreča poklepniči ob gomili sorodstva mojega soproga in tam prižgati lučico. Pokazali so mi novo pokopališče, kjer sedaj pokopavajo, toda zame je bil žalosten pogled na to novo pokopališče, ker v mislih sem imela samo eno: za koliko časa bodo odločene te gomile tistim, ki tu počivajo? Kako srečni smo mi v Ameriki v tem oziru. Tukaj najde počitek na večji siromak.

Ko pišem te vrstice, so mi misli segle na slučaj pokopljene sestre Ivanke Matjasich, članice št. 13 v San Franciscu, ki je šla to poletje v staro domovino, da še enkrat poljubi svojo mater in zre v njen ljubezni obraz. Toda nemila usoda je prekrižala ta načrt in zahtevala svojo žrtev. Ni ji bilo določeno še enkrat videti mater v Metliku na Dolenjskem. Smrt je njo srečala na poti prav blizu zadnje postaje. Samo še par ur in bi bila v naročju svoje matere. Toda kruta smrt je segla po njenem življenju na postaji pred Metliko. In tako je bila pokopana v svoji rojstni vasi, tam, kjer bo pokopana tudi njena mati, katero je tako srčno želela videti samo še enkrat! Kratka je bila njena sreča na tem svetu in Bog, ki je pravični Sodnik, jo je poklical k Sebi dne 8. junija. Za njo žaluje neutolažljiva mati in tukaj v San Franciscu pa soprog in pet otrok. Kako žalostno za vse! Komaj so spremili mater na postajo in ji želeli srečno potovanje in nad vse zdrav povratek, že dobijo poročilo, da matere ne bo več nazaj v Ameriko. Bog daj, da se tej družini izpolni želja poklepniči na gomili svoje matere onkraj morja . . . Me vse sočustvujemo s to družino, ker vemo, da je bil to za nje strašno žalosten udarec. Toda verujemo, da pride dan, ko se bomo snidli za vso večnost in se nikdar več ločili drug od drugega.

Dne 28. oktobra bo minilo dve leti odkar so nas zapustili moja ljubljena mama Marija Setina. Kako dolgo je že to in čedadje bolj tužno. Edino v molitvi najdem tolažbo. — Gospod, daj jim večni mir in pokoj! Naj vsi naši dragi tu in onkraj morja uživajo svoje plačilo pri Stvarniku sveta in počivajo v miru božjem!

JOSEPHINE ERJAVEC:

PRED ZAKLJUČKOM KAMPANJE

ZDANAŠNJO izdajo nastopa mladinska kampanja v zadnji mesec svoje dobe. To-rej samo še štiri tedne imamo na razpolago pridobiti mlaide članice v naš krog, ki bodo vštete k tej prvi kampanji. Dnevi hitro potekajo in kar bo storjeno v tem času za mladino bo vredno javnega priznanja.

Dosedaj se ne morem pohvaliti s potekom kampanje, ker prošnje za sprejem prihajajo počasi v glavni urad. Da se odkrito izrazim, pričakovala sem vse kaj drugega. Več živahnosti in več zanimanja! Pred očmi imam sliko naših delegatinj, ki so tako navdušeno poudarjale in zatrjevale kako je potrebno imeti mladinski oddelek ter pozneje v Zarji obljubovale, da bodo šle takoj na delo, ko se kampanja uradno naznani. Toda sedaj, ko minevajo tedni in ne dobim pričakovanega odziva se vprašujem, kaj je vzrok? Zakaj se ne oglasijo naše vrle članice in pripelje vsaka vsaj **eno novo članico** v tej kampanji?

Vem, da ni samo Slovenska ženska zveza, ki vabi mladino v svoj krog, toda da bi vsaj pokazale dobro voljo in vsaka podružnica pridobila vsaj eno novo članico, če že ne vsaka eno novo v mladinski oddelek. S tem bi dokazale, da nam je mladina pri srcu in se zanimamo za nje bodočnost. Obdržimo jo v slovenskem okrožju, kjer se mladini nudi mnogo zdravega in podučnega razvedrila. Naša organizacija je sredstvo in prava pot, da se ohranijo naša dekleta zveste hčere slovenskega roda in svojih slovenskih prednikov.

Sledče podružnice so se prve oglasile po razglasu kampanje z novimi članicami v mladinski oddelek: št. 50, 20, 14, 15, 32, 55, 12 in 9. Nekaj od teh mladih članic je že doseglo starost 14 let in so postale med tem časom redne članice. Prvo številko v mladinskem razredu nosi Corrine Novak, hčerka naše urednice, katera jo je vpisala takoj v začetku kampanje v nadi, da bodo isto storile vse tiste, ki so bile na konvenciji. Mala Corrine ljubi našo Zvezo

že več let in je hrepela po priliki biti članica iste organizacije kakor njena mama. Kar tudi jaz srčno želim je to, da bi vse naše matere sledile temu zgledu in tako ohranile svoje hčerke svojemu rodu in slovenskemu jeziku.

Poglejmo okrog na druge narode, drage sestre SZZ! Kako se bojujejo za življenje svojega naroda! Kako trdno stojijo v bitju in duhu na strani svojega rodu, kateremu želijo smrt nekateri sebični vladarji v Evropi. Toda tu, kjer uživamo svobodo svojih narodnosti in jezikov, tukaj so naši voditelji na braniku za svoj narod in delujejo v svoji najboljši moči, da njih narod nikdar ne izumrje, da postane močnejši kot kdaj prej, ko bo enkrat konec sedanjega zatiranja. Torej je naša dolžnost, da tudi mi stojimo skupno in trdno za vsem, ki je našemu narodu v korist in delujemo na to, da bo naša mladina ostala stanovitna. Me moramo našo mladino hraniti in čuvati, da ostane zvesta svojemu rodu. Vse to je ležeče od vas, mater, ve imate v rokah tisto orodje, s katerim lahko orjete polja, da bo na tem polju rasel dober sad, ki bo tudi v poznejši dobi koristil. In naša organizacija je tista os, ki naj nas veže do tesnejših moči in narodnega uspeha.

Tu v glavnem uradu bom imela posebno knjigo, katere naslov bo "Častna spominska knjiga," in v tej knjigi bom beležila imena vseh onih mladih članic, ki bodo pristopile v Zvezo v tej kampanji. Tako bo ostala ta knjiga kot v častno priznanje vsem mladim članicam, ki so se prve pridružile mladinskemu oddelku. Torej bo knjiga zgodovinskega pomena. Ali bo v tej knjigi ime vaše hčerke? Zelo bi rada, **da bi bilo!**

Torej drage sestre, ne odlašajte, takoj danes pojrite do tajnice in izpolnite pristopno polje, da bom za gotovo dobila prošnjo na glavni urad pred zaključkom kampanje. Pokažite svojo dobro voljo in najboljše želje za uspeh prve mladinske kampanje SZZ!

Vsem agitatoricam in članicam moje iskrene pozdrave!

I. Čampa:

V VIHRI

Prečudni časi so pri nas nastali:
zaneslo nas je v sredo gluhe loze
in srca vsa so polna tajne groze;
pred njo v neznano radi bi zbežali.

Za skorjo kruha se vsak dan borimo,
kaj pravi se ljubiti, smo zabili,
celo Boga bi radi se znebili,
ko v zmedi za načeli se lovimo.

Pri nas je boj in kdor na mestu mož je,
trdo prijeti mora za orožje—
nikomur dano ni, da se potuhne.

In nič ne vemo, kaj nam čaš še kuje:
lahko, da taka vihra se prihruje,
da zemlja nas pogoltne, mrtvece
izbruhsne.

OTOŽNOST

V moji tihu sobi
zakajena luč brli;
kakor s kisom napojena rana
tvoj spomin skeli.

Nocoj je tvoja lepa duša
se k meni od nekod sklonila
in z žalostjo neizmerno
mi srce je napolnila . . .

Brezje

Zgodovina in popis božje poti—Nadaljevanje

RAZVOJ BOŽJE POTI V SEDANJI DOBI

Božja pot se na Brezjah brez vsake kričeče propagande vedno lepše razvija. Lahko trdimo, da so Brezje Slovencem najbolj priljubljena božja pot in se Marija Pomagaj po pravici imenuje "Kraljica vseh Slovencev." Zato se večkrat zgodi, da je prostorna cerkev premajhna, da bi sprejela vase vse romarje in se mora vršiti glavna služba božja zunaj cerkve, kar je združeno s precejšnimi stroški. Takih primerov pa ni malo. Poglejmo jih samo nekaj!

Organizacija "Bojevnikov" dravske banovine ima že od 1. 1923. vsako leto v mesecu avgustu na Brezjah tabor. Od železniške uprave si poskrbi polovično voznino za celo banovino. Zato se nabere od vseh strani toliko ljudstva, da mora biti ob 10. uri služba božja zunaj cerkve. Po pridigi in sv. maši z godbo se opravijo slovesne molitve za vojake, ki so padli v svetovni vojski. Nato zapojo pevci nekaj žalostink in "Povsod Boga." Temu sledi zborovanje.

"Bogoljub" je pisal o tem taboru 1. 1929. takole: "Na naši priljubljeni božji poti na Brezjah so se preteklo nedeljo zopet zbrali slovenski bojevniki iz svetovne vojne, da si v bratski vzajemnosti podajo roke, obude stare spomine in se zahvalijo Bogu in Materi božji, da so vsaj življenje odnesli iz vojnih grozot. Že v soboto popoldne so pričeli prihajati od vseh strani z vlaki, avtomobili, avtobusi, vozovi, kolesi in peš. Glavne množice so pa prispele v nedeljo zjutraj in dopoldne. Zbralo se je nad 10,000 romarjev. Po Brezjah je vladalo nad vse živahno vrvenje, v cerkvi, ki je bila ves čas nabito polna pobožnih vernikov, pa so neumorno spovedovali postrežljivi frančiškani skoro neprehomoma v soboto ves dan, celo noč in celo dopoldne v nedeljo."

Mariborska "Prosvetna zveza" prireja vsako leto proti koncu julija skupno romanje na Brezje za vso lavantinsko škofijo. Kako leto imajo kar tri posebne vlake, ki pripeljejo 3000 do 4000 romarjev, katere spremlja tudi večje število duhovnikov. Zvečer je navadno pridiga zunaj cerkve in nato rimska procesija z lučkami. V cerkvi se pa vrše vse glavne službe božje s posebno slovesnostjo in najboljši govorniki vnemajo srca pobožnih poslušalcev za ljubezen do Marije in za krepostno življenje, tako da odneso romarji seboj na dom najlepše vtise

s srčnim hrepenenjem, da bi naslednje leto zopet mogli priti ter še in še.

Dne 26. julija 1931 je priredila "Prosvetna zveza" ljubljanska na Brezjah proslavo 1500 letnice efeškega zbora in obenem ameriški dan Friderika Barage. Zbralo se je nad 10,000 ljudi. Na predvečer je bila rimska procesija in bajna razsvetljava. Naslednji dan ob 10. uri je imel ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman zunaj cerkve sv. mašo ob obilni asistenci. Milostno podobo so prenesli iz kapelice na lepo ozaljšan oltar, da so jo vsi romarji mogli videti. Po sv. maši so jo takoj zopet odnesli v kapelico, nakar je sledilo zborovanje zunaj cerkve.

Leta 1932. smo obhajali 25 letnico kronanja milostne podobe. Za ta jubilej so se vršile posebne priprave. Od 1. do 3. septembra je bila slovesna tridnevница. Vsak dan pridiga in sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim, zvečer pa litanije in slovesno zvonjenje. Na sobotni večer je bila procesija s presv. Rešnjim Telesom, nato celonočno češčenje, o polnoči pa slovesna sveta maša. V nedeljo slovesna pontifikalna sv. maša z zahvalno pesmijo. "Bogoljub" je pisal takrat:

"Brezje, naš priljubljeni Čenstohov, so bile dne 4. septembra pozorišče ogromne Marijine proslave. Četrto stoletja je že preteklo od kronanja čudodelne Marijine podobe. Jubilej se je svečano proslavil omenjeno nedeljo. Slovensko ljudstvo je iznova izpričalo svojo ljubezen, vdanost in zaupanje do Marije, Pomočnice kristjanov. Nepregledne množice so se zgrinjale ta dan in na predvečer okrog krasno ožarjenega svetišča. Bilo je navzočih do 20,000 romarjev, ki so prišli — ne iz radovednosti, ampak molit, prejet svete zakramente in priporočit se varstvu nebeške Zaščitnice. Celo noč so bile oblegane spovednice in gg. frančiškani z drugimi duhovniki in s presvtl. škofom vred so vztrajali. — Za zunanji okras so skrbeli fantje tudi s tem, da so postavili 25 mlajev in 10 slavolokov, dekleta so pa pripravila začuda vencev. Tudi ob tridnevni je bilo dokaj tujcev, prav tako tudi v dneh do 8. septembra. Ob glavni slovesnosti so nastopili odlični cerkveni govorniki: provincijal dr. G. Rant, kanonik dr. Opeka in knezoškof dr. Rožman. Povsem veličastna je bila rimska procesija z Najsvetejšim. V sprevod se je razvrstilo več ko osem tisoč pobožnih vernikov, drugi so pa po-

častili Najsvetejše z navzočnostjo ob cesti.

Pri pontifikalni maši je asistiralo poleg treh ljubljanskih kanonikov okrog 20 okoliških duhovnikov. Petje in orglanje ob spremeljevanju jeseniških in radovljiških godbenikov je bilo krasno.

Vsa slovesnost je bila res veličastna in je vse udeležence globoko prevzela. Kot priznanje za veliko skrb in človekoljubnost, s katero postrezajo požrtvovalni spovedniki frančiškanskega reda številnim romarjem, ki iščejo v božjepotni cerkvi Marije Pomagaj dušne tolažbe, je podelil g. knezoškof za povzdigo božje poti gorečemu in neumornemu delovnemu samostanskemu predstojniku in definitorju o. Bonaventuri Resmanu odliko duhovnega svetnika."

Najznamenitejše pa, kar se je moglo v najnovejši dobi zabeležiti v brezjanski kroniki, je gotovo II. Evharistični kongres za Jugoslavijo, ki se je vršil l. 1935. v Ljubljani. O tem kongresu so obširno pisali razni časopisi in je o njem še posebej izšla obširna knjiga. Tu bodi omenjeno zlasti to, kar je v tesni zvezi z zgodovino brezjanske božje poti.

Predvsem je širši pripravljalni odbor v Ljubljani pod predsedstvom knezoškofa dr. Gregorija Rožmana izvolil Marijo Pomagaj z Brezij za pokroviteljico evharističnemu kongresu. Ta sklep so seveda vsi Slovenci radostno pozdravili. Obračati so se pričeli s posebnim zaupanjem k Mariji Pomagaj na Brezjah

za srečen izid kongresa. Brale so se v ta namen v milostni kapelici svete maše. Prihajali so romarji, med njimi odlične osebnosti, kakor škofa ljubljanski in mariborski, ki sta skupaj priromala ter oba maševala pri milostnem oltarju v namen, da bi se evharistični kongres srečno iztekel. Da nista prišla zastonj, da nista zastonj trkala na Marijino milostno srce, je pokazal izid.

Pripravljalni odbor je dalje prišel na misel, da bodi milostna podoba pri kongresu samem pričujača. Mnenja v tem so bila deljena: eni so bili za to, drugi proti. Toda več odličnih dostenjanstvenikov, posebno škofa dr. Rožman in dr. Srebrnič sta bila zelo vneta za to. In obveljalo je.

Vodstvo brezjanske božje poti je stavilo pogoj, da mora biti milostna podoba pri tem prevozu dobro zavarovana proti morebitnim poškočbam in da se prevoz izvrši na slovesen način. Vse stroške za ta prevoz je prevzel glavni pripravljalni odbor evharističnega kongresa.

Sestavil se je v ta namen poseben odbor, v katerem sta bila zastopana tudi dva ljubljanska frančiškana, namreč: gen. lektor p. Krizostom Sekovanič in dr. p. Roman Tominec. Tema je bilo naročeno, da načrt za prevoz izvedeta.

Kako je Marija romala v Ljubljano in nazaj, sta natančno popisala nabožna časopisa

LJUBLJANA. — POGLED Z LJUBLJANSKEGA GRADU PROTI ŠMARNI GORI

"Cvetje" in "Glasnik." Na tej podlagi naj sledi nekaj podatkov.

Ko so se pričele priprave, so že tudi prihajale prošnje iz posameznih župnij: naj gre milostna podoba še mimo nas, naj se še pri nas ustavi.

Inž. arh. Avgust Ogrin, ki je imel pri kongresu, kar tiče zunanjosti, v resnici veliko dela in poleg mojstra Plečnika mnogo nevidnega zasljenja, je ustvaril prekrasno umetnino okvira, ki je varno in skrbno zapiral dragoceno narodno svetinjo. Delo sta izvršila mojstra Rojina in Martinčič. Inž. arh. Kham je napravil načrt za vozilo. Hišica s kmečkimi okni z Marijinim monogramom in na obe strani odprt voz, na stropu priprava, da se je milostna podoba v težkem okviru lahko primerno pritrnila. Ves voz je bil odet s sinjo svilo, vrata in okenca pa so imela srebrne stebričke in srebrn je bil tudi obrobek celega voza.

28. junija 1935. Zgodnje jutro. Na samostanskem vrtu v Ljubljani je vse živo. Kleriki in bratje z vso vnemo pomagajo krasiti vozilo. Ob pol 9 je vse gotovo. Pred cerkvijo že čaka spremstvo. Odlične ljubljanske družine se pridružijo, da bi čim bolj dostoожно prenesli milostno podobo v Ljubljano. Med tem je bila že tudi na Brezjah zbrana množica, ki je tiho pričakovala vozila za Marijino podobo. Ko so zastopniki odbora stopili v cerkev, je bila podoba že sneta in v okviru za vožnjo pripravljenem ter tudi že zapečatena. Nato je bilo podpisano v spominski knjigi sledeče besedilo:

"Za časa vladikovanja dr. Gregorija Rožmana so prenesli milostno podobo Marije Pomagaj z Brezij v Ljubljano v svečanem sprevedu. Dne 28. junija 1935 so milostno podobo vložili v poseben okvir, delo arhitekta inž. Gustava Ogrina, nato zapečatili. Gvardijan p. Bonaventura Resman je nato izročil sliko vpričo podpisanih v naše varstvo. Oddal: p. Bonaventura Resman. Sprejel: p. Roman Tominec. Sledi podpisi: p. Krizostom Sekovanič, dr. Miha Krek, Peršuh Ivo, Gabrovšek Franc, Košček, urednik "Domoljuba."

Slovo je bilo otožno. Ljudem se je na obrazu brala žalost, ki je legla vsem na srce. Pred cerkvenim portalom pa je že čakalo nad 20 okrašenih vozil, da bi spremljala Marijo.

Žalostno so zapeli zvonovi, ko se je Marija vedno bolj oddaljevala od brezjanske cerkve, od svojega doma. Tu vsega manjka, če ni Matere. Zato se je tukaj začelo s pripravami za njen sprejem, ko se bo vrnila na Brezje.

Marija z Brezij pride v Ljubljano

Kongres je bil postavljen pod visoko zaščito Marije Pomočnice, ki si je v sredini našega naroda, na lepih Brezjah, postavila svoj prestol. Zato je bila srečna zamisel, da pride njena čudodelna podoba v Ljubljano in prisostvuje kot "Kraljica Slovencev" vsemu veličastnemu slavju. Nad vse slovesna je bila njena pot na praznik presv. Srca Jezusovega z Brezij v Ljubljano. Na okrašenih avtomobilih so jo spremljali skozi Podbrezje, Naklo, Kranj, Predoslje, Šenčur, Velesovo, Cerkle, Komendo, Mengeš, Domžale, Trzin, Črnuče, Ježico. Povsod so jo odrasli in mladina pozdravljali s pesmijo in molitvami, s solzami v očeh in kleče so jo sprejemali, fantje na kolesih in v narodnih nošah so ji hiteli nasproti, prinašali so ji otročice in bolnike, na oknih so prižigali sveče in s cvetjem obsipavali Marijo, zastave, praporji in robci so ji mahali v pozdrav, streli so pokali in zvonovi so jo slovesno proslavljali. Tako je prišla Marija do Ljubljane, kjer jo je pričakovala gosta množica, društva, organizacije, pet škofov in duhovščina. Slovesno je bila ob štirih popoldne prenešena v stolnico, kjer se je pred njenim oltarjem vso noč molilo in pelo.

(**Dalje prihodnjic**)

PISMO NAŠIM PODRUŽNICAM!

Cenjene sestre SZZ! Približuje se čas, ko bomo brale apele od vseh naših podružnic na njih članstvo, da se naj udeleži glavne seje. Mogoče boste brale nekaj teh obvestil že v tej izdaji, ker nekatere podružnice vabijo že par mesecov prej, samo da bi bil čim lepši odziv. Dovolite mi, da podam svoje mnenje glede naših glavnih sej. Večkrat se primeri, da kadar je čas za izbrati nove odbornice, pa kar ostane kakor je bilo. Jaz ne mislim, da je povsod enako. Pri nekaterih podružnicah imamo odbornice, ki so zlata vredne in skoraj nedomestljive in te odbornice moramo obdržati. Torej so tudi v tem oziru izjeme in pri nekaterih podružnicah odbornice ne odgovarjajo svojim dolžnostim in kadar je čas, da bi se odpovedale, pa se ne oglasijo. V takih slučajih bi jaz svetovala, da ne volite radi prijateljstva ali zaradi tega, ker se bojite zamere; to je napačno. Volite po zmožnosti in zanesljivosti. Če boste imele odbor, da ga boste spoštovale, potem se boste tudi toliko rajši udeleževali sej in tudi sodelovali pri prireditvah. In to bo tudi lažje za odbor. Polagam vam na srce eno važno pripomembilo: pri glavnih sejah bodimo odločne in razsodne ter nudimo odbornicam sodelovanje, potem boste vesele napredka in ugleda podružnice.

Ne pozabite tudi, da je november zadnji mesec prve mladinske kampanje. Vrata so na široko odprtia in vabi se vaše hčerke, njih prijateljice in znanke, da se že mlade pridružijo naši lepi organizaciji, ki ima tako blag namen za naš narod v tej širni deželi. Vsaka članica si lahko zasluži lepo zlato broško, ki ji bo v čast in jo bo s ponosom nosila. Samo pet novih članic v mladinski oddelek, pa dobite lepo broško.

Lepo se zahvalim naši vrli glavni predsednici za pozdrave iz Pittsburgha kakor tudi vsem, ki ste se podpisale na razglednico. Naša gospa Prisland nikdar ne pozabi na odbornice in pri vsaki priliki se spomni na nje s pozdravi, kar nam je vsem v veliko čast in veselje. Ona ima vedno pred očmi Zvezo in njeni članstvo, zakar smo ji globoko hvaležne.

Tudi jaz pozdravljam vse skupaj in vsakega posebej, posebno pa naše glavne odbornice in celokupno članstvo, kakor tudi bralce Žarje. Živel!

AGATHA DEŽMAN, gl. odbornica svetovalnega odseka.

ŽENSKI SVET

SLAVNA PILOTKA INGALLS SE MORA ZAGOVARJATI PREBIVALSTVO naših držav ni pozabilo kako velik davek

je morala Amerika plačati radi zadnje svetovne vojne in sedaj skušamo vsi ohraniti naši deželi mir in svobodo. Kongresni so bili poklicani z komaj pričetih počitnic, da se posvetujejo, katera pot bi bila za Ameriko najvarnejša. Prodaja vojnega materiala vojskujočim se državam, je tista kočljiva zadeva, katero je treba tako rešiti, da ne bo pozneje Amerika prisiljena poseči z orožjem v vojno. Ena stranka zagovarja sedanje postave, drugi pa skušajo dopedati svojim nasprotnikom, da je bolje za Ameriko, ako spremeni postavo in prodaja vsem, kdor more plačati in odpeljati na svojo odgovornost. Ker imamo svobodo govora in tiska, romajo kope pismem in svaril v kongres, kjer ukrepajo, kako bi ušli vojni nevarnosti.

Ker je tudi ženskam pri srcu svetovni položaj in bi rade obvarovali vsaj Ameriko pred vojnimi grozotami, zato tudi ženske organizacije pošiljajo svoje nasvete v kongres. Na najbolj originalen način pa se je oglašila ženska skupina Women Investors of America. Dala je tiskati rdeče, bele in modre letake na katerih je bilo tiskano, da si ameriške žene in matere ne želijo več, da bi njih može in sinovi morali umirati na tujih tleh. Te letake je vzela s seboj pilotka Laura Ingalls ter jih je spuščala po zraku, ko je krožila nad mestom. Letake so našli tudi v bližini Bele hiše in ker je to okrožje pod posebnim varstvom posebno v teh nevarnih časih in ne sme nihče krožiti nad vladnimi poslopji, je bila pilotka Ingalls klicana na zagovor. Nevarnost je, da ji bodo odvzeli licenco prvič, ker je razmetala letake, in drugič ker je letela nad prepovedanim delom mesta. V svojem zagovoru trdi, da je letake najbrže zanesel veter, ker ona ni krožila nad vladnimi poslopji. Tudi ni nikogar ogrožala, ker papirnat listek ne more nikogar poškodovati pa naj pade še iz take višine. Kar je storila je bilo v dobrem namenu, ker srčno želi, da bi Amerika ne zašla v vojno.

Miss Ingalls je tako izvežbana in spretna avijatičarka. Pridobila si je mnogo odlikovanj in dosegla je več rekordov. Mogoče ji bodo prizanesli v tem izvanrednem slučaju.

ZA LEPOTO JE TREBA TRPETI IN TUDI PLAČATI

TO NAM potrebuje ogromne svote, katere se letno potroši za lepotičenje. Ko se je vršila konvencija kozmetičarjev, je tajnica, Miss Frances Martell, naznanila, da se je v tekočem letu za lepoto potrošilo več kot dvesto milijonov dolarjev. To se pa tudi pozna, ker nam tuji tako hvalo pojejo, da ni nikjer tako elegantnih žensk, kakor so v Ameriki.

Za kodranje las na razne načine kakor so: stalni kodri, marcel, kodri na prste in drugi, so ženske potrošile okrog 113 milijonov dolarjev.

V naših državah je 78,624 lepotičnih salonov in računa se, da jih obiskevajo okrog 39 milijonov žensk. Moda, ki je ukazala ženskam striženje las, je pomagala tem salonom do letnega zasluga petindvajset milijonov dolarjev. Moda je pomagala tudi splošni snagi in negi lasišča, ki je bilo prej zanemarjeno in le površno oskrbovano.

Med vrsto lepotičenja spada tudi masaža, umivanje in barvanje las. Nekatere ženske bi rade ohranile mladost in kaj jo bolj kvari kakor osivelji lasje. Da si jih pobarvati, pa je zopet "malo" čez 25. Igralke in nekatere druge si umisljajo barvo las, da pristoja h obleki pa postanejo in temnosasihi lepotič, plavolaske in obratno, kar vidimo včasih v premikajočih slikah. Te kaprice je treba plačati in koncem leta se nabere velik račun za lepoto.

V Ameriki je ta industrija na šestem mestu. New York prvači vsem drugim državam, ker tukaj potrošijo ženske celih 39 milijonov dolarjev. V Californiji so malo bolj varčne, ker znašajo stroški le 16 milijonov. Za Californijo pride država Illinois, kjer stane lepota samo 15 milijonov na leto.

Dosti lepote si ženska lahko pridobi brez vseh obiskov v lepotične salone. Voda, milo in masaža napravi lahko čudo, le ako hočemo žrtvovati malo časa za to.

VAŽNI DOKUMENTI PODARJENI KONGRESNI KNJIŽNICI

MRS. WOODROW WILSON je podarila kongresni knjižnici v Washingtonu vse listine in dokumente, katere je hrani pokojni predsednik. Da bodo pa tudi pravilno razvrščeni, je Mrs. Wilson najela izvežbano moč, Miss Kather-

Iskrene čestitke!

NAŠA urednica Albina Novak ima lepo navado, da se v Zarji vsake glavne odbornice spomni, kadar obhaja rojstni dan. Pozornost, ki nas vse veseli.

Ta mesec, 5. novembra, bo pa ona praznovala svoj rojstni dan, zato ji na tem mestu v imenu glavnega odbora prav iskreno čestitam, ter ji želim še mnogo, prav mnogo, lepih, zdravih in zadovoljnih let.

Gospa Novak je ena izmed najgilnejših zvezinjih članic. Nobeno delo za Zvezo ji ni pretežko. Njen čas, kakor tudi njen avto, sta zvezinim aktivnostim vedno na razpolago. V njeni glavi se kar naprej formirajo načrti za eno ali drugo prireditvev. Zvezine podružnice v Clevelandu in pa vežbalni krožki se lahko srečnim štejejo, ker imajo v svoji sredini gospo Novak, ki jim vedno in vsakikrat drage volje pomaga in to pri sleherni prireditvi.

Odkar je sestra Novak ustanovila prvi vežbalni krožek pri Zvezzi (podružnico št. 50), se živo zanima za obstoj istih, pa naj že bodo v državi Ohio ali pa kje drugje. Da krožki njeni zasluge tudi upoštevajo je razvidno iz tega, da so jo na zadnjem Field dnevu v Clevelandu imenovali za polkovnico vseh krožkov iz Ohio. Ponosno sedaj nosi to odlikovanje, ki se ji prav poda.

Draga Albina! Ne samo gl. odbornice in vežbalni krožki, pač pa tudi vse članstvo Vam želi še mnogo uspešnih let pri urejevanju Zarje in v delovanju za našo skupno organizacijo. Ker je pa za popolno izvršitev tega dela treba zdravja, zadovoljstva in dobrega razpoloženja, Vam v imenu vseh vse to v polni meri želi Vaša sestra,

MARIE PRISLAND.

ine E. Brand, ki je že prej pregledovala to bogato zbirko, ko je pomagala sestavljati življenjepis pokojnega predsednika.

Knjižničar Archibald McLeish pa pričakuje še dodatnih pisem od oseb, ki so bile v pismenih zvezi s predsednikom za časa njegovega javnega in privatnega življenja. Med to bogato zapuščino so važni zapiski z mirovnih konferenc, ki so se vrstile po svetovni vojni.

MRS. RUTH HANNA McCORMICK SIMMS JE ZOPET V POLITIKI

BLIŽAJOČE se predsedniške volitve so privabile iz zatišja nekdaj jako delavno članico republikanske stranke. Od leta 1896 ni zamudila nobene republikanske narodne konvencije. Kot vdova senatorja Medill McCormick-a iz Illinois, je sama kandidirala v senat a ni bila izvoljena. Mogoče jo je ta poraz prehudo zadel, pa se je rajši umaknila iz javnosti. Pa čas zaceli vse rane in tako se tudi Mrs. Simms sedaj vrača na delo za republikansko stranko. Pravijo, da se najbolj zanima za Thomas E. Dewey iz New Yorka, ki je tudi prvi na republikanski listi. Najbrže bo za njega vodila predsedniško kampanjo, katero misli kmalu začeti.

IZMENJAVA PRIJATELJSKIH OBISKOV

V ZADNJIH par letih si naše države veliko prizadevajo vzbudit iskreno prijateljstvo med sosedji na ameriški celiini. Za trdne prijateljske zveze pa skrbijo tudi ženske tukaj in tam. Žal, da ne govorijo vse enega skupnega jezika, ker ta razlika precej ovira svobodno medsebojno občevanje in razumevanje. V takih slučajih človek čuti, kako potrebno je znati kaj več kakor samo en jezik.

V naše države je dospelo pet zastopnic, ki so nam prinesle sesterske pozdrave iz Argentine, Brazilije, Costa Rike, Kube in Venezuele. Te poslanke "dobre volje" (Good Will)

nameravajo obiskati vsa večja ameriška mesta ter se seznaniti z vodilnimi osebami, ki rešujejo naše civilne in ekonomske probleme. Prisrčno so bile sprejete pri državnem tajniku in Mrs. Hull ter številnimi drugimi predstavniki naše vlade.

Na prijateljskem obisku se pa mudite dve poslanki iz naših držav. Ustavile se boste v Mehiki, Colombi, Ecuadorju, Chile, Peru in Paraguay-u. Izročile bodo naše pozdrave sestram v dotičnih državah ter poizvedele bodo kako so kaj tam napredovali in kako bi jim mogle kaj pomagati do večjih uspehov v njih stremljenju po napredku in svobodi. Uspeh takih obiskov bo potem zabeležen na glavnem uradu ženske stranke, ki se trudi uveljaviti žensko vrednost vseporosod ter jim pridobiti enake pravice, kakor jih uživajo moški državljanji.

SKRB ZA UDOBNA IN ZDRAVA STANOVANJA

KO SE ČLOVEK vozi po ameriških mestih lahko zapazi hiše in poslopja, ki ga naravnost v oči bodejo. Nobene vabljivosti nimajo ter kazijo drugače čedno okolico. Odkar je vlada začela misliti na revnejše delavce, je začela reševati tudi problem stanovanja, ki mora biti zdravo, udobno in po taki ceni, da jo bo zamogel človek z majhnim zasluzkom. Stanovanje ima velik vpliv na razvoj družine, ki ne more biti srečna v takih podrtijah.

Delavska tajnica, Frances Perkins, sporoča, da je veliko pomanjkanje dobrih in cenjenih stanovanj ter da bo morala vlada postaviti vsako leto 700,000 stanovanj, ako hoče preseliti vse družine v primerna stanovanja, ki bodo poceni in z vsemi potrebnimi udobnostmi. Na ta način se računa, da bo leta 1960 vsaka družina imela primerno in ceneno stanovanje. Pronašli so, da sedaj prebiva nad štiri milijone družin v nezdravih stanovanjih ter bo vzel desetletja predno bo vsaka gospodinja imela udoben dom. Stanovanj še sicer ne manjka tudi danes, ampak reven delavec ne zmore visoke najeninice, pa se drži po takih luknjah kamor ne prisije solnce in kjer ni sanitarnih naprav. Prav je, da je začela vlada skrbeti za to, ker tudi revež živi rad v lepem stanovanju.

Frances Ponikvar:

DEMOKRACIJA IN VOLITVE

DEMOKRACIJA je nekaj, kar je v duši človeka, pa tudi oblika človeškega udruženja. Kakršen je posameznik v večini, tako imamo tudi vlado. Demokracija je prijateljsko ravnanje z ljudstvom raztegnjeno na celotne narode med seboj. V najboljšem slučaju pomenja udejstvovanje socialne pravičnosti, v najslabšem zanemarjenje socialne dostopnosti. Mi, ki živimo pod demokracijo, moramo radi tega neprestano čuvati, da bo ta domač način življenja prav sigurno pošten in da se pravice drugih merijo po tem kar sami zahtevamo zase. To pomenja, da bistveno načelo demokracije je pravilno ravnanje z bližnjim. Nasprotno je izrabljenje ljudstva nedemokratično, pa naj se vrši na škodo drugih narodov ali pa doma. Dolžnost nas ameriških državljanov je, da pazimo koga volimo v politične urade.

Pri vsakih volitvah se vršijo drage kampanje, pri katerih se potroši na tisoče in tisoče dolarjev in vsak kandidat ima za seboj nekaj takih pristašev, ki zanj tako goreče agitirajo iz razloga, ker sami pričakujejo dobiti kako važno mesto pod dotičnim gospodarjem. Glejmo pred vsem, da bo kandidat, ki ga potom volitev pošljemo na odgovorno mesto, pošten in nepristranski, pri tem mislim to, da bo zastopal vse ljudstvo svojega okraja, države ali pa federalne vlade in da bo dobro razumel resne probleme vlade in v korist prebivalstva. Nikakor ne volimo političarjev, ki pred volitvami veliko obljudujejo ter druge kandidate blatijo večkrat tudi z nezasluženimi pregreški. Veliko obljudovati malo storiti tako nekako bi lahko predstavili marsikaterega kandidata. Noben kandidat sicer ne ve poprep, kaj mu bo mogoče storiti, dokler ni resnično v uradu. Zato je često

prav, da zaupamo tistim, ki so že bili v uradu in pokazali svojo poštenost in solidno kooperacijo z ljudstvom.

Odkar so ženske zainteresirane v politiko, se tudi trudijo priti do političnih uradov, kar ni več kot prav. Zato je našim članicam tem potom priporočano, da podpirajmo ženske kandidatine v politične urade, ako so le zmožne in to se kaj hitro poizve ter imajo vidik do koristnih udejstvovanj in ako se predstavijo kot članice uglednih političnih strank.

Me ženske tvorimo važen del ameriškega naroda, zato je naša sveta dolžnost biti aktivne tudi v politiki.

V PRIPOROČILO ČLANSTVU

V NOVEMBRU imamo mnogo vsakovrstnih prireditve in ljudstvo se rado odzove vabilom, ker si mislimo, kmalu bo zima in pozimi ne bomo hodili tako radi ven, ker bo mraz in slabo vreme. Drugo je pa tudi to, ker meseca decembra so prireditve bolj poredko, ker v adventnem času katoliška društva ne prirejajo veselice in vsi se pripravljamo za božič. Res, kar naenkrat bodo peli božični zvonovi. Čas vse prehitro mineva. In ravno zaradi tega bi se morali prav vsi vrlo zanimati za splošni napredek pri naših organizacijah in delovati na to, da gremo naprej v boljšo bodočnost. Nihče ne ve kaj ima bodočnost za nas, toda koristili bomo sebi in vsem okrog nas, ako bomo bolj optimističnih nazorov in vsaj upali na lepšo bodočnost. Toda včasih se vse premalo zanimamo za skupščine, ki so za našo korist in napredok. Tako radi čakamo in odlašamo in mislimo, da se bo kar samo od sebe izvršilo. Ni pa to tako! Za vsako stvar se moramo potruditi in trdo delati, potem zna biti uspešno.

Glavna tajnica ima v tej izdaji iskren in goreč apel na naše podružnice in članstvo, da bi se zavzeli za uspeh sedanje mladinske kampanje. Bog daj, da bi njene lepe besede našle topel kotiček v vsakem srcu naših članic in da bi tista toplota tako močno ogrela srca, da bomo vseporosod otajale navdušenje in zanimanje za mladinsko kampanjo. Drage sestre! Pomišlimo, da mladina potrebuje domačih organizacij, ker samo doma ni mogoče vcepiti v njih srca popolno zavest, da so hčere slovenskega rodu, toda v skupni družbi pa se jim nudi tista potrebna moč, ki bo mladini napolnila v srca ljubezen do nas in do vseh stvari, ki predstavljajo naš narod v Ameriki.

November naj bi bil za našo organizacijo čas žetve in vsaka članica naj bi doprinesla nekoliko k tej žetvi in v decembrski izdaji bi bilo poročilo označeno z velikimi črkami, da je bil USPEH. Uredništvo se pridružuje vsem, ki so v tej izdaji priporočali mladinsko kampanjo ter želimo blagoslov na vseh deli v korist SŽZ!

Zani, iv članek izpod peresa g. L. Zakrajška bo priobčen prihodnjic.—Ured.

Št. 1, Sheboygan, Wis.—Zopet vas pozdravlja podružnica iz Sheboygana in upam, da vas najde pri najboljšem zdravju in veseli. Na žalost moram poročati, da si je mlada Mary Susha zlomila nogo, in sestra Govek se še nahaja v bolnišnici v Rochester, Minnesota. Upamo, da se vrne od tam, predno izide ta izdaja. Vsem bolnim želimo ljubega zdravja.

Dne 26. novembra priredi naša podružnica kart pardi. Igrale se bodo vsakovrstne igre in nagrade bodo krasne prevleke za blazine (pillow cases). Vabimo vse članice in prijatelje na poset. Zabava bo izvrstna.

Srečna je bila naša nevesta Louise Ribich, ki je dobila na zadnji seji lepo darilo. Pozdrav vsem sestrám SZZ!

Antonia Retell, predsednica.

St. 3, Pueblo, Colo.—Iskreno se zahvaljujem vsem članicam in odbornicam za poslani šopek cvetlic ob času moje bolezni kakor tudi za mnogobrojne obiske v moji dolgi bolezni, katera me je zadela 1. julija in to zaradi avtomobilске nezgode. Hvala Bogu, ki me je obvaroval pred smrto, ki je bila tako blizu. Bilo nas je šest v avtomobilu, ko je počil obroč in avtomobil se je začel naglo preobračati, kar štirikrat okrog in okrog zaporedoma in pri tem sem jaz dobila najhujši sunek. Desna noge je zlomljena v dveh krajih in imam dve veliki rani, kateri je zdravnik skupaj spel. Tako sem bila odpeljana v bolnišnico, kjer sem dobila takojšno postrežbo po najboljši zdravniški vedi.

Prisrčna hvala mojim trem hčeram, ki so prav pridno skrbele za hišni red in mi s tem odvzele mnogo skrbi, ker drugače bi mi skrbi ovirale zdravje. Iskrena hvala vsem sestram in prijateljicam ter vsem, ki ste mi bili tako prijazno postrežljivi za vse, kar ste dobrega storili zame. Naj velja vsem skupaj moja prisrčna zahvala za izkazano sestrski ljubezen. Najlepša hvala za obiske, cvetlice in vse, kar ste storili meni v tolažbo.

Počutim se veliko boljše, toda hoditi ne morem brez bergel. Ne morem najti besed, da bi izrazila hvaležni čut mojega srca. Bog vam plačaj z zdravjem in srečo za vašo nakljenost.

Ravnok pišem te vrstice, smo spremili k večnemu počitku sestro Vero Jesih. Bila je članica več društva in blaga žena za vse. Nje duh naj plava k soprogu v sveta nebesa. Ostalim pa naše globoko sožalje.

Pozdrav vsemu ženstvu pod zastavo SZZ. Živila Zvez!

Josephine Merhar.

St. 3, Pueblo, Colo.—Seja 4. oktobra je bila precej dobro obiskana in upam, da odslej boste prišle še v večjem številu, ker bomo imele po vsaki seji zabavo. Tako smo sklenile na zadnji seji.

Zopet moram prositi, da bi bolj redno plačevali mesečino. Ko bi

članice saj malo pomislile, kako težavno delo je za tajnico kolektat po hišah, bi vsaka sama prinesla plačat na sejo vsak mesec.

Mladinska kampanja je v teku, toda pri nas se nobena ne zmeni, da bi vpisala svojo hčerko. Vsaka najde svoj izgovor. Prosim sestre, dajmo se malo potruditi, da dobimo vsaj nekaj novih članic in potem lahko začnemo krožek samo za mlaude deklice, ali kaj drugega primerenega. Gledati moramo za napredok podružnice in ako bomo začele kaj novega, vabljevamo za mladino, bodo dekletca kaj rade pristopile.

Zopet smo imele smrtni slučaj. Preminula je Vera Jesih, še mlada, stara komaj 41 let. Kako rada bi bila še živila, akoravno je morala trdo delati vsak dan. Toda neizprosna smrt ne izbira. Vsak se mora ukloniti svojemu Stvarniku! Ženski pevski zbor ji je zapel v slovo, večer pred pogrebom, na njenem domu kakor tudi drugi dan v cerkvi in na pokopališču. V imenu družine se zahvalim vsem članicam, kakor tudi kadetkom, ker ste se v tako lepem številu udeležile pogreba in ji izkazale zadnjo čast.

Ti pa, draga Vera, snivaj sladko spanje tam, od koder ni več vrnitve.

Šrčen pozdrav vsem sestrám SZZ!

Frances Raspet, tajnica.

VERNIH DUŠ DAN

V spomin članicam coloradskih podružnic

Solnce zlato, ko boš danes,
na večer spet zatonilo,
žarne coloradske gore,
s žarki zopet poljubilo,
ustavi malo delj se v kraju
kjer počivajo nam sestre,
v grobu tihem smrtno spanje.
Le pozdravi jih v imenu
našem tamkaj prav goreče.

V duhu z vami vam prižgamo,
danes vsaki eno svečo,
v znatenje, da vas še nismo—
in ne bomo pozabili.
Da v spominu trajnem blagem,
vse vas bomo ohranile.
Drage sestre, večer življenja,
vse prenaglo ste končale,
ko zaspale ste za večno.

Solnce coloradsko žarne
vam bi lahko še svetilo.
Ve ste legle še prekmalu
izkopali vam gomilo.
V zemlji tuji vam usoda,
grob preren je izbrala.
Naj vam toraj gruda tuja,
bo lahka božja njiva.
Duša naj pa vaša blaga—
večni mir uživa!

Št. 4, Oregon City, Oregon.—Poletni čas je za nami in minila je tudi huda vročina. To poletje je bila neznašna vročina. Kako smo jamrali in zdihovali, posebno še tisti, ki moramo nositi bolj široke pasove.. Koncu avgusta smo pa vendar dobili zaželje-

ni dež, ki je osvežil naravo, da je grozdje lepo dozorelo kakor tudi vse drugo sadje in zelenjava. Letos bo sladka kapljica, ker je grozdje lepo dozorelo. Meni bo ostal v posebnem spominu mesec september. Bila sem veselo prsenečena za moj rojstni dan po sestraših in prijateljicah, spadajočih k SZZ. Imele smo najlepšo zabavo, za kar se vsem skupaj iskreno zahvaljujemo. Prisrčna hvala za vso prijaznost in lepa darila, s katerimi ste me razveselili.

Ravno ko pišem te vrstice, so mi misli uše v Enumclaw, Washington, kjer sem bila pred dvema leti. Pepica, Tebe je manjkalo, da bi zapeli kakor sva že dostikrat. Prijazno vas vse pozdravljam in želim, da bi vas te vrstice našle pri najboljšem zdravju.

Mary Sekne.

ZAHVALA

Drage sestre, št. 4, Oregon City! Minilo je že nekaj mesecev, odkar sem se morala podati v bolnišnico. Dolžna sem iskreno zahvalo vsem, ki ste me prišle obiskati in izkazale toliko ljubezni napram meni. Vsak dan ste mi prinesle svežih cvetlic in tolaže kakor tudi vsakovrstnih dobrot. Nikdar ne bom pozabila na vas. Zapisane ste z velikimi črkami v mojem srcu. Če mi bo ljubi Bog dal zdravje, obljudim storiti vse v svoji moći v dobrobit naših podružnic in Zvez. Posebna hvala ge. Polajnar za neno vestno zanimanje za bolne članice. Biti članica SZZ je res nekaj plemenitega za vsako zavedeno Slovensko in toplo priporočam drugim, da pristopijo v naše vrste. Kako luštno je, kadar pridemo skupaj na seji! Pošiljam vam vsem skupaj najiskrenje pozdrave.

Ostajam vam hvaležna,

Johana Herbst.

Št. 6, Barberton, O.—Odkar sem zadnjič poročala, se je nabralo precej novic. Nekaj članic se je poročilo, nekatere so postale mlade mamice, zopet druge ameriške državljanke itd. Vsem tem pošiljam iskrene čestitke. Sestri Ožbolt in Poje sta se srečni vrnili iz stare domovine.

Bolnih sester imamo tudi redno vsak mesec.—Pa tudi bela žena je prešela naše vrste ter si izbrala blago ženo, sestro Angelo Freattle (Prijatelj) ter jo rešila mučne bolezni in trpljenja v tej dolini solz. Umrla je v bolnišnici v Clevelandu in bila pokopana na Kalvarija pokopališču. Pogreba sv. maša je bila darovana v cerkvi v West Parku, kamor spadajo tudi njene hčere in tam se bodo brale tudi druge sv. maše od naše podružnice. Radi oddaljenosti se nismo mogle udeležiti sprevoda v velikem številu kot bi se bile rade. Vseeno smo se zbrali in bi tudi nosile pokojno sestro na zadnji poti, pa tega ni bilo potreba, ker je soprog pokojne naprosil moške od Lovskega kluba in to je bilo popolnoma pravilno, ker ima Lovski klub svojo streško posto-

janko na Prijateljevih farmah in jim je bila pokojna dobro poznana. Prav lepa hvala vsem članicam, ki ste darovale za cvetlice, ki so bile poslane v zadnji pozdrav, ter vsem članicam, ki ste se udeležile pogreba kakor tudi vsem uradnicam.

Pokojna sestra Prijatelj je bila zvezna članica in to skoraj od ustanovitve. Točno je plačevala mesečno in vedno kaj pridjala, posebno kadar se je udeležila seje in vselej kadar je bilo treba kaj pomagati. Naj ji bo Bog dober plačnik! Ostali družini pa izrekamo globoko sožalje.

Dne 14. januarja se bodo pri naši podružnici kazale premikajoče slike, ki so bile posnete lansko leto po izletnicah SZZ v stari domovini. Sestra urednica nam je že obljubila svojo navzočnost in ona bo tolmačila v slovenskem in angleškem jeziku, da bomo toliko bolj uživali lepo predstavo. Imejte ta dan v spominu za to predstavo.

Naša dekleta od krožka se zopet pridno vežbajo. Zanimivo dejstvo je to, da v 18 minutah vaje vsaka napravi 2,160 korakov poleg točne pažnje v kretanju. To so vam zauber, kaj ne?

Najlepša hvala vsem, ki ste naročile rjuhe in s tem pripomogle naši ročni blagajni. Enaka hvala Stampfel trgovini iz Clevelandu za vso naklonjenost in točno postrežbo ter vso prijaznost. Gospa Stampfel nam gre na roko, kadar je potreba in smo ji zelo hvaležne. So long, girls!

Frances Zagar, tajnica.

Št. 10. Cleveland (Collinwood), O. —Zadnja seja je bila še precej dobro obiskana. Sklenjeno je bilo, da predimo igro za Materinski dan. Prošene ste vse tiste članice, ki ste že kdaj igrale na odrvu ali se zanimate za dramatiko, da pridete na prihodnjo sejo, da se več o tem pomenimo.

Kaj pa kegljačice? Ali bomo imele tudi letos kaj več timov? Za enega nas je že, toda čakamo, da se vas še kaj več priglasi. Ne bo lepo za našo podružnico, ako bomo imele samo en tim. Saj ni potrebno, da znate kegljati, ker z malim trudom se kaj hitro privadi. Pridružite se nam!

Vljudno apeliram na vas, drage sestre, da se vsaj nekoliko odlikujemo z mladinskim razredom. Nikakor ne bo častno za našo podružnico, ako ne bomo imele nekaj mladih članic v tem novo-ustanovljenem razredu. Mater, prosimo vas, da vpišete hčerke. Mesečnina je samo 15 centov in kriсти so pa mnogobrojne. Dne 30. novembra bo že zaključek te prve kampanje. Torej na prihodnji seji je zelo primeren čas, da vpišete vsaka saj eno novo članico v mladinski razred! Ali boste? Upam, da to storite, ker je res nujno potrebno.

Pri družini Krevec na 137. cesti so dobili zalega fantka, prvorodenčka, ki so ga zelo veseli. Čestitamo!

Poročati imam žalostno novico, da nas je za vedno zapustila naša dobra in zvesta sestra Antonia Švigel. Umrila je v najlepši dobi 38 let. Njen pogreb je bil veličasten, ker je spadala k več društvo. Nisem še videla tako

žalostnega pogreba. Šest otrok je v enomer vpilo: Mama, mama!!! Nobeno oko ni ostalo suho, res nad vse žalostno je gledati na majhne otroke, ko se zadnjikrat poslavljajo od svoje ljubeče matere, katero bodo tako težko pogrešali. Dragi preostali! Spremite naše globoko sožalje in me bomo stale ob strani za vsako pomoč. Ti pa, nepozabna sestra Antonija, počivaj v miru. Spominjale se Te bomo vselej v molitvi.

Bolne so sestre Mary Ostanek, Josephine Mihelich, Mary Pugel in Mary Zust. Vsem želimo kmalu ljubo zdravje! Pozdravljenie!

Frances Sušel, tajnica.

Ša. 12. Milwaukee, Wis. —Želim, da bi bila vsaka seja tako lepo obiskana kakor v oktobru. Predlagane so bile tri nove kandidatnine, katere bomo z veseljem sprejele v svoje vrste. Prosim sestre, da pripeljete kaj mladih članic, to je od 10 do 14 let starosti, ker doslej imamo samo eno članico v tem novem razredu, kar bi pa bilo lahko lepiše število. Pridite v polnem številu na sejo v novembру. Obenem vas opozarjam na glavno sejo v decembru in vam že sedaj poročam sklep seje, ki se glasi, da bo morala vsaka odsočna članica plačati gotovo svoto v društveno blagajno, če izostane brez tehtnega vzroka.

Izgubile smo zopet eno sestro. Preminula je Rosie Stech, ki zapušča žaljučega soproga in hčerko. Naše globoko sožalje. Pokojni pa naj bo lahka ameriška zemlja. Bolne so Mary Frangesh, Fannie Novak in Anna Plaznik. Želimo jim hitrega zdravja. Prosim vas, drage sestre, da redno plačujete mesečino, drugače bo sledila suspendacija in to ne na mojo željo, pač pa bo krivda dolične članice, ki noče biti točna.

Pozdrav vsem glavnim odbornicam in celokupnemu članstvu!

Mary Shimentz, tajnica.

BLEDI MESEC

Bledi mesec tebi tožim
svoj na svetu revni stan,
k tebi tužen roko prožim,
iščem leka svojih ran.

Vse na svetu mirno spava,
vse na svetu zdaj molči,
samo moja solza plava,
srce moje le ječi.

Št. 12. Milwaukee, Wis. —Članice me vprašujejo, zakaj se večkrat ne oglašim v Zarji, in zato bom sedaj malo opisala naše razmere. Jaz imam tri hčere, katere sem imela namen vpisati v Zvezno in moja želja je bila dobiti še dve tako, da bom dobila Zvezino broško. Toda zaenkrat ne vem, ako bo šlo. Prva hčerka mi je zbolela, in druga se je moralna podvrčti operaciji in tako sta bili obe dve več kot 200 milij daleč na deželi za zdravjem. Ena se počuti že veliko boljše in upam, da bo tudi druga ozdravela, da jih bom lahko v kampanji vpisala, ker jaz se zavedam, da je res nekaj lepega biti članica SZZ in tega bi se morale zavedati vse žene in dekleta.

Potom Zarje se spoznamo z ostali-

mi Slovenkami, ne oziraje se na razdaljo. Jaz po dvakrat preberem vso Zarjo, včasih pa še večkrat.

Zadnji mesec smo zopet izgubile eno naših sester. Katera se je udeležila pogreba, tista ve, koliko je Zveza vredna za nas. Kako lepo smo spremile sošestvo na zadnji poti. Bilo nas je blizu sto članic pri sprevodu. Zato vam kličem: pristopite v naše vrste! Nikdar vam ne bo žal biti pri Zvezi, ker je ena najboljših organizacij na svetu, in čislana v Ameriki kot v stari domovini.

Kampanja za mladinski oddelek je med nami. Pristopnila je prosta; torej matere, sedaj vpišite svoje hčere v našo organizacijo.

Na zadnjini seji nas je vse navzoče veselo presenetila naša blagajničarka za njen rojstni dan. Imele smo se izvrsto. Tistim, ki ste ostale doma, naj bo kar žal, da ste zamudile. Vesela družba se je zbrala tudi na njemenu domu, kjer smo se zopet dobro imele.

Ravnokar je prišla k meni prijateljica in me vpraša, če pišem za v Zarjo. In ko ji povem, da, mi reče, da naj pišem par vrstic Nežiki in Markotu in jima povem, da sta zelo pogrešana. Zdaj pa ne vem, kako bi začela, ko ni nobenega več na plan od zadnje konvencije. Ne vem, ali sta se stepla ali samo skregala, da ni več slišat od nobene strani. Mogoče je Marko kam vrgel tisti njegov široki klobuk, zdaj pa čaka, da mu bo Nežika prinesla drugega. Veš, Marko, 1940 bo zopet prestopno leto in takrat pravijo, da bodo dekleta za fanti hodile in one bodo tiste, ki bodo vprašale, če jo ima rad. Jaz pravim: "Marko, nikar ne čakaj! Poprimi se Nežike in jaz ti pošljem tak prezent da ga boš res vesel." Prav za prav se lahko že kar naprej veseliš, jaz pa tudi, ko te bom videla, ker mi vsi hočemo Nežiko in Markotovo kolono nazaj v Zarjo.

SPOMIN SESTRI ROZI STIH

Sestra draga, zdaj počivaš
v črni zemlji mirno spiš.
Duša Tvoja pa raduje
se pri Bogu veseliš!
Tvoja žaljuča prijateljica,

Frances Zužek.

Št. 14. Cleveland (Nottingham), O. —Želim naznaniti našim članicam in celokupnemu članstvu SZZ, da bo naša podružnica praznovala dvanaestetoletnico obstanka v nedeljo dne 12. novembra. Dolga je doba dvanaest let, toda če pomislimo, koliko koristnega smo prejele od naše Zvezze v teh letih in koliko lepega razvedrila smo uživali v tem času, potem se lahko doda, da so minila kaj hitro. Za praznico tega jubileja smo si omisile lepo izbran program, ki bo nekaj nogega in pričakujemo lep odziv od našega članstva.

Naš glavni namen je zadovoljiti cenejne posetnike ter pustiti najlepši vtis o delovanju naše podružnice. Udeležite se, cenejne sestre, saj enkrat na leto bi morale priti prav vse skupaj in se skupaj zabavati ter tako napolniti novega navdušenja v srca odbornic, ki so najboljše plačane s

tem, ako vidijo, da ste članice zadovoljne in vesele, ker vsaka zavedna odbornica želi, da je pri podružnicu složnost in medsebojna ljubezen. Ko to vidijo, potem rade delajo naprej. Pripravite tudi vaše sopoge in prijatelje, da bomo imele lep poset. Vljudno vabimo tudi sosedne podružnice, ker vaša navzočnost bo nam v veliko veselje.

Kmalu bo tudi to leto pri koncu. Treba bo urediti knjige in to pomeni, da mora biti mesečina poravnana. Torej prosim vas, da gotovo poravnate, katere dolgujete, ker tajnice glavna skrb je plačana mesečina, ker drugače je nemogoče poslati na glavni urad. Glavna tajnica hoče, da je assessment ob času v njem uradu in zato ni več kot pošteno, da vsaka članica skrbti zase in pazi na to, da je njena mesečina plačana vsak mesec. Vaša želja je, da je tajnica točna v svojem poslu in to je edino mogoče, ako ve storite svojo dolžnost. Pridite na sejo 7. novembra, ker ena navzočih bo dobila nekaj vrednega.

Vas pozdravlja,

Frances Medved, tajnica.

Št. 15, Cleveland (Newburgh), O.— Vse članicam tem potom naznanjam, da bomo praznovale dvanajstletnico ustanovitve naše podružnice dne 11. novembra. Vršila se bo plesna veselica v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti in Union Ave. Vabimo vse sosedne podružnice na poset. Naše članice pa boste prav gotovo vse prišle, ker lepa družba vselej doprinese tudi izvrstno zabavo. In kadar pride članice skupaj, takrat tudi poskrbite, da se občinstvo vsestransko zadovolji. Igral bo Germ orkester in vstopnila bo samo 25 centov za ves večer. Torej pride od povsod na našo veselico, ne bo vam žal, ker posrežba bo prvovrstna. Pozdravljeni!

Mary Hrovat, tajnica.

Dobili smo poročilo, da je sestra Mary Hrovat bolna. Želimo ji prav hitrega zdravja, ker ona mora biti navzoča pri veselicu. Torej le hitro se pozdravite, sestra Hrovat, ker Vas pogrešamo.

LEPA HVALA ŠT. 15

Tem potom se želim najiskrenje zahvaliti sestrám podružnice št. 15, za lep stenski križ, katerega so mi podarile kot poročni dar. Isto lepa hvala kegljaški skupini od št. 15 za krasno sliko. Zadnje večerje, ki so mi tudi ob tem času podarile.

S sestrskim pozdravom,

Julia (Jeric) Duplay.

* * *

Št. 17, West Allis Wis.—V oktobru smo imeli krasne dneve, včasih so bili topli in nato je dež očistil ozračje, kar je napravilo naravo toliko bolj očarljivo. Ko pišem te vrstice, gledam skozi okno na majhen hribček, ki je obložen s krasnim jesenskim drejem v vseh različnih barvah in zdi se mi, da se barve sproti spreminja. Človek si želi, da bi bilo vedno tako krasno, da bi lahko občudovali naravo, kadar bi se mu poljubilo. Toda ne bo dolgo, ko bo listje odpadlo in polja bodo pokrita z listjem in nato

s snegom. Kakor se v sezona spreminja narava, tako se tudi spreminjajo društvene aktivnosti od časa do časa. V teku je mladinska kampanja, ki bi moralova povzročiti splošno zanimanje, ker je za napredok Zvezze. Toda pri nas je vse nekam tiho. Žal, da nimam hčerke, ker bi jo prav gotovo vpisala.

Zadnji mesec je bila odsotna naša agilna predsednica in sejo je vodila podpredsednica A. Zorl. Udeležba je bila pliča, kar je prav žalostno za vse. Vse pre malo se zavedamo, da je treba skupnega delovanja, ako želimo imeti uspeh. Na misel mi je prišla domača pripovedka. Živel je kmet, ki je bil dober gospodar in je trdo delal, da bi mu šlo boljše. Imel je dva konja, katera pa ga nista ubogala na cesti, ampak vsak je vlekel k sebi v svojo stran in tako ni mogel nikamor naprej z vozom. Toda vztrajni kmet je konja toliko časa nadlegoval, da sta končno začela voziti skupno in tako prišla vselej do cilja. Za kmeta je bila to težka naloga, ampak končno se je veselil nad svojo zaslugo.

Ta nauk bi lahko tolmačili tudi pri naših društvih. Voditeljica se trudi, da bi šlo naprej do cilja in članstvo se pa nikakor noče zavedati, da mora delovati skupno, ako hočemo priti naprej. Vsaka k sebi držati nas ne bo privredlo nikamor. Toda ako bi sledili dobremu vodstvu in posnemali tiste, ki želijo Zvezzi napredok in lep ugled, potem bi vselej imelo začeljivi uspeh in tako dosegle svoj cilj. Sodelovanje je potrebno pri vsaki skupini. Kakor je kmet želel složnost pri živali, tako želi tudi odbor, da bi članstvo sodelovalo složno in z dobro voljo vselej in povsod.

Prisrčno se zahvalimo vsem tistim, ki so pomagali pri jesenski veselici (benefit party). Iskrena hvala naši vrli predsednici za velikodušen dar, ki je bil v korist naše blagajne.

Od nas se je poslovil duhovni vodja in župnik cerkve Marije Pomoč Kristjanov, č. g. Koniczny. Bil je pri vseh priljubljen in se zanimal za napredek naše podružnice in pri vsaki priliki nas navduševal, da delujmo složno. Bog naj mu bo dober plačnik. Sedaj je nastavljen v St. Joseph bolnišnici, kjer mu želimo popolno zadovoljstvo in zdravje. Na naše sestre in na farane pa apeliram, da bomo naklonjeni č. g. dr. Matthew Setničarju, našemu sedanjemu župniku.

Vsem bolnim sestrám želimo ljubeza zdravja. Na svodenje na prihodnji seji drugo nedeljo v novembru.

S pozdravom,

Mary Kastner, poročevalka.

Št. 18, Cleveland (Collinwood), O.— Vtis na prijetno družaben večer, ki smo ga imele po seji 3. oktobra, naj bo uvrščen med ljubke spomine vsem našim članicam in cenjenim posetnikom, ki so s svojo prijazo našim posetnikom omogočili naši podružnici k prosvitljajočemu ugledu! V čast mi je tem potom izreči najtoplejšo zahvalo našim marljivim sosedstram goščem Tekaučič, Josie Gorup in Zužek za vzorno posrežbo in ge. Yelitz

za skrbno omisljene predpriprave ter naši spoštovani predsednici za njeno požrtvovalno naklonjenost vsikdar, ko gre za dobrobit naše podružnice! Hčerki od ge. Zužek, ki nam je svirala v zabavo ljubke poskočnice izrezamo zahvalo za naklonjenost ter želimo, da bi naša v njeni stroki mnogo uspeha vsepovsod. Ge. Rose Paulin pa naj velja poklon za krasno darilo, katerega je s ponosnim veseljem prejela ga. Juratovac.

Cenjene sestre, prijazno opominjam, da je sedaj v teku kampanja za mladinski oddelki. Katera pripelje pet novih mladenk od 10. do 14. leta, dobi iz glavnega urada lepo darilo, s katerim bi se moralova postaviti vsaka zavedna Slovenka in Hrvatica. Poleg tega jo čaka krasna nagrada od podružnice. Torej žene in dekleta, poskrbite si to čast!

Glasnik Zarja obsegata mnogo zanimivega čtiva, bodrečih besed od podružnic širom naše velike Unije. Organizacija SŽZ vidno napreduje, in to je najboljši znak slovenske žene na daljnjih ameriških tleh. Daleč tja preko morja v nepozabno Jugoslavijo pa naj sega zavest, da dokler živi naš rod, ne bo pozabljenja slovenska mati, vera in tradicije.

Opomniti želim še vse naše sestre, da se gotovo odzovete dva-mesечnim asesmentom. Še dva meseca, pa bo leto 1939 skončano, računi pa morajo biti istotako v redu. Važno je vsako članico je, da je gotovo navzoča pri zadnji letni seji, ki bo letos dne 5. decembra. Toliko vnaprej! Za bližajoči "Zahvalni dan" pa to-le v krajsi čas:

Bogato miza obložena,
z dobratami bo morda?
Puran diseč na prtu belem—
al' gos, al' kokodajska vrla?

Tam v Evropi bojni metež
le pohlep vladarja mika . . .
Padajo možje in fantje,
kri le cvre tam lavorike.

Nam svobodno sonce sije,
vero, jezik domovino
hvalimo lahko očitno!
Prapor zvezdnati nas krije!

Kaj bi človek torej mislil,
kaj za "Dan zahvalni" bode?
Bog daj zdravje, srce vedno
pa če tudi—prazne sode!

Na veselo svodenje na seji 7. novembra!

Josephine Praust, tajnica.

Št. 20, Joliet, Ill.—Najlepši so jesenski dnevi in tudi narava je okrašena z njeno lepoto in čarom. Ena najpomemljivejših jesenskih slavnosti se je vršila v našem mestu na prostem v Richard Street Field dne 4. oktobra, takozvana "Fall Festival," katero je posetilo več kot 10,000 ljudi. Glavno vlogo so igrale zastopnice vseh narodov in naše kadetke so pa častno zastopale Slovenke. V prvi vrsti najlepša zahvala profesorju Rozmanu, ki je spremjal plesalke na harmoniki. Iskrena hvala kadetkom, ki ste tako imenitno nastopile in proizvila-

jale starokrajske plese. Naš slovenski narod v Jolietu je ponosen na delovanje naše podružnice in naših vrlih deklet, ki spadajo k vežbalnem krožku. Dne 12. oktobra, to je na Columbus dan, se vrši po mestu velika parada in prisostovale bodo tudi naše kadetke. Več avtomobilov bo krasno okrašenih in nekaj prav posebnega bo prizor "Liga narodov," v katerem nas bodo zastopale štiri naše članice v narodni noši. Srečne smo, da imamo naš vrli krožek, ki nas častno zastopa in s tem oglašuje našo dično organizacijo.

V poletnem času so bile seje bolj slabo obiskane, toda sedaj, ko bo vreme hladnejše, pa pričakujemo večje udeležbe. Pomnite, da je na vsaki seji nekaj važnih točk za razmotrovati in ako je lepa udeležba, se tudi točke rešijo v zadovoljstvo vseh članic in poleg tega se pa tudi asesment plačuje bolj redno. Vse tiste, ki ste zvesto oblubile poravnat zaostali dolg, prijazno prosim, da plačate.

Naše globoko sožalje družini Korevec nad izgubo drage matere, katera je bila smrtno ranjena v avtomobilski nezzodi. Pokojna je bila tašča naše podpredsednice Anne Korevec. Umrla je tudi A. Horvat, v lepi starosti 73 let, mati naših sester Mary Zupancic, Muren in L. Nasenbenny. Za vedno je v Gospodu zaspal Rudolph Koletto, soprog naše sestre Theresa Koleta. Vsem pokojnim naj sveti večna luč. Preostalim žalujočim izrekamo globoko sožalje!

Nesrečno je padla sestra Ann Papesch in si pri padcu zlomila roko. Operacijo je srečno prestala rediteljica Mary Kunsteck in se sedaj zdravi na domu. Operaciji se je moral podvrci tudi sinček sestre Kozman Leonard in hčerka sestre Mary Bistry, mlada Clara. Vsem bolnim želimo ljubega zdravja.

Poročila se je gdč. Mary Krall z g. E. Plankar; gdč. Dorothy Gasperich in ženin je g. Joseph Ceila; gdč. Zupančič si je zbrala za tovarnika g. Ed. Terlep. Vsem mladim poročencem želimo obilo božjega blagoslova in sreče v zakonskem stanu.

S pozdravom,

Josephine Muster, tajnica.

LEPO JE BILO!

Joliet, Ill.—Prvič v zgodovini je bil v Jolietu takozvani mednarodni "Field Day." Začetek programa je bil ob sedmih zvečer v Richard St. javnem prostoru. Zbrana je bila ogromna množica ljudstva, ki je nestreno čakala na program. Nastopile so različne skupine v narodnih nošah, namreč: nemška, danska, ruska, španska, slovaška, madžarska, slovenska in ameriška. Največja skupina je bila Slovenek. Žal, da nismo mogle dobiti še moške narodne noše. Bilo bi še lepše za videti. Plesale so narodne plese in prav nič ne pretiravam, ko rečem, da je množica najbolj ploskala Slovenkam. Meni se je od veselja srce smejal in vem, da je bilo v veliko zadoščenje tudi gospoj Erjavec, ko je gledala na uspeh svojega dela. Njena naloga je bila izbrati dekleta in jih pripraviti za nastop. Začela

je kar doma, ker ima dve originalni narodni noši, kateri sta bili prenešeni iz stare domovine lanskoto leto.

Takrat gotovo ni mislila, da bosta noši delali tako častno reklamo Slovencem. Pred prireditvijo je bila ena njenih roš na razstavi v najmodernejši izložbi v mestu, da so ljudje občudovali nje lepoto. Noša je zgodovinska posebnost in gospa Erjavec jo hrani kot svetinjo. Seveda, naši tu rojeni mladini je treba razložiti pomenu naših narodnih tradicij in narodnih noš, da razume zakaj jo cenimo tako draga. Jaz bi priporočala, da bi se naše članice zavzele za narodne noše in imele eno teh oblek v svoji družini in bi se ob enakih prilikah odzvale v velikem številu in tako povzdonile naše narodne tradicije, ki so vsaki materi tako toplo pri srcu. Če bomo matere dale mladini zgled, bomo tudi od njih lahko pričakovale spoštovanje do nas. Upati je, da bomo za bodočo prireditve še boljše pripravljene, kajti čula sem že, da se bo to ponavljalo letno in me Slovenke hočemo biti vselej na prvem mestu.

Dne 12. oktobra se je vršila v našem mestu lepa parada in naše kadetke so zopet zastopale naš narod prav ponosno. To pot so jim dali mesto v prvi diviziji, kar je zelo častno. Pomembno je to, da izmed vseh narodov ima samo SZZ vežbalni krožek, zato so pa tudi vabljene, kardarkoli se vrši velika slavnost. Na krasni mednarodni floti nas je pa zastopalo šest članic v narodni noši. Pa naj kdo reče, da nismo patriotične! Gospa Erjavec je posnela premikajoče slike, katere bomo videle ob prilikki. Ona je vedno na mestu storiti mnogo za članice in za organizacijo.

Z mesecem oktobrom smo začele kegljati v novih prostorih v Rivals Parku; doslej imamo tri skupine. Katero veseli kegljati, se lahko pridruži. Tiste, ki ste lani znami kegljale, ste že oblubile, da bomo še tudi letos zopet skupaj na turnir. Torej ne pozabite oblubite. Za več pojasnila se obrnite na gdč. Josephine Ramuta.

Ga Helen Flut se te dni pripravlja za na obisk v zlato Californijo, da po dolgem času vidi svojega brata, katerega ni videla že 53 let. Da bo veselo snidenje, si lahko predstavljamo. Saj pravi, da ga pozna samo po slikah. Želimo ji mnogo zabave in srečen povratek.

Vljudno vabim naše članice na prihodnjo sejo, ker se bo treba pozovoriti o programu za prihodnje leto, kajti letna seja in božič je že pred vratimi. Pozdravljene!

Emma Planinšek, predsednica.

Št. 21, Cleveland (West Park), O.—Prehitro je minila zadnja seja. Malo tega, malo onega, pa je prec po času. Ko bi članice vedeče, kako fletno se imamo pri sejah, bi nobena ne zamudila niti ene seje. Razmotrivate smo, katera članica ima več deklic od 10 do 14 let starosti za pristop v mladinski oddelek. Pristopnila je sedaj prosta kakor tudi za mlade čla-

nice do 25. leta. Kakor ste brale je mesečnina za ta novi razred samo 15 centov in v slučaju nesreče se izplača lepa svota kot za starejše. Pa niso samo te koristi, temveč glavna stvar je to, da se naše mlade deklice privadijo naši organizaciji, ker mladina bo nadaljevala delovanje započeto od starejših. Torej drage matere, vpišite svoje hčere, saj je SZZ ena najlepših organizacij v Ameriki, katere nameni prinašajo mnogo koristi našemu slovenskemu narodu.

Razmotrivate smo tudi radi Miklavževega večera, ker pri nas smo že pred leti pričele s temi večeri za zabavo naših malčkov. Sklenjeno je, da nadaljujemo s tem običajem in zopet razveselimo našo mladino. Letos se vrši dne 9. decembra, začetek ob sedmih zvečer. Kakor prejšna leta, tako bo Mr. Anton Grdina tudi ta večer kazal premikajoče slike. Le že sedaj odločite, da ta večer ne sme miniti brez vašega poseta. Na svodenje na prihodnji seji! Pozdrav!

Anna Pelčič, tajnica.

Št. 23, Ely, Minn.—Znano mi je, da naše članice rade berejo dopise v Zarji, ker se takoj pritožijo, ako ni dopisa od naše podružnice. Sicer bi lahko katera izmed članic kaj napisala, toda navadno se kar zanašajo na odbornice.

Seja v oktobru je bila precej dobro obiskana. Za november pa želimo še boljše udeležbe, ker bodo članice pripravile okusen prigrizek in pa ples, da se bodo podplati malo pogladili. Zatroej le korajoč in vseh 304 članic naj pride na sejo. Da si opomoremo našo ročno blažajno, prodajamo sestilo za pohištvo (furniture polish). Hvala vsem tistim, ki ste prodajale in tistim, ki ste kupile.

Najlepša hvala za pozdrave potom razglednic naši glavni predsednici in glavni tajnici, kakor tudi glavni odbornici Bari Kramer, ki me vabi v Californijo.

Kako se pa kaj počutijo naše delegatice, ki so obiskale naše mesto? Najbrž, da ste bile vse zadovoljne, ker se nobena ne pritožuje. Hvala vsem dobrim sesstram, ki ste me povabilo na pojedine ob času konvencije, obenem prosim nekatere, da mi oprostite, ako ni bilo časa, da bi se vabili odzvala. Francka Raspel se je nekam pritoževala, da jo je zeblo v Minnesota. No, samo da si se v Puebli pozdravila. Rada bi enkrat prišla tja na obisk, da bi se prepričala, če je res tako zdravo v Coloradi? Francka ne zameri, ker Ti nič ne pišem, saj veš, da ni časa, posebno ne v jeseni.

Čestitke naši dobropoznani radijo pevki Frances Shepel Linbek, ki je postala mamica zali hčerki.

Dne 27. avgusta so naše članice mladinskega krožka priredile takozvani letni piknik, na katerega so tudi mene povabilo v imenu gospa Skufca. Bil je prav prijeten dan. Uživali smo sveži zrak pri jezeru, se kopale ter igrale vsakovrstne zabavne igre, pele in plesale. Na vse zadnje so nam pa pripravile prav okusen prigrizek. Najrajši bi naštela, kaj vse smo imele za jesti, pa bi se vam

mogoče sline cedile. O, pa slikale smo se tudi, da bomo imele lep spomin. Prav lepa hvala vam vsem skupaj. Kjer je medsebojna ljubezen in sporazum, tam je tudi zabava in veselje. Pozdravljeni!

Mary Shepel, predsednica.

Št. 25, Cleveland, O.—Na oktobrski seji je bilo sklenjeno, da bomo odslej imele po seji zabavo, kakšne vrste bo ta zabava, je pa za enkrat tajnost. Hočemo namreč, da se pridete osebno prepričat. Sedaj, ko so dolgi večeri, bo sleherni dobro storilo nekoliko razvedrila. Torej pridite v lepem številu na prihodnjem seju. Ako se vam bo dopadlo, bomo potem nadaljevale s takimi zabavami skozi vso sezono.

Poročano je že bilo, da priredi naša podružnica za enajstletnico obstanka igro in ples dne 26. novembra v Knausovi dvorani, to bo na nedeljo večer. Začetek ob sedmih. Igra, tri-dejanka: "V šolo jo dajmo," je prav veselje vsebine, vzeta iz podeželskega življenja. Vršila se bo pod spretnim vodstvom g. Domijana Tomažin, ki nam je vsem poznan kot izvrsten igralec. Naša podružnica je vprizorila že mnogo iger, ki so vselej občinstvu ugajale, tako boste zadovoljni tudi s to igro. Po igri se vrši ples, za katerega bodo igrali Čukajna bratje, ki so priljubljeni godbeniki med mladino in starejšimi. Vabljeni ste vse članice kakor tudi članice soščasnih podružnic in splošno občinstvo. Veselični odbor bo skrbel postreči vsem kar najbolje. Torej dne 26. novembra vsi v Knausovo dvorano, ker tam bo res luštno. Pozdrav!

Frances Ponikvar, predsednica.

BOG VAJU BLAGOSLOVI, ATA IN MAMA

Nad vse srečne se počutimo, da sta našata in mama, Matija in Angela Križman, pri najboljšem zdravju, na vzhod dolgo vrsto let trdega dela in skrbi. Dne 13. novembra bosta praznovali 40-letnico svoje poroke.

Lahko bi napisala debelo knjigo o vsem, kar sta na svetu dočakala in preživelka. Toda v vsem tem bi ne mogla mnogo več povedati, kakor mi otroci, in teh nas je pet, smo bili dobro vzgojeni, noben izmed nas se ni rodil z zlato žličko v ustih; vsi smo že od mladih let morali delati. Ampak vse to nas je napravilo tem bolj utrjene in izkušene v vsem, kar nas napravi močne v postavi, duhu in pogumu. Zahvalo za vse, kar smo si v življenu pridobili, damo našim staršem, katere spoštujemo in ljubimo.

Ata in mama, ljubi Bog vidi, da sta bila vedno svojim otrokom dobra in zato Vaju blagoslovi že na tem svetu s zdravjem. Bog Vaju ohrani še dolgo, dolgo let, saj še toliko, da bi bila mlajša dva, ki pohajata v kolegij, promovirana v svoj poklic.

Prvih 40 let zakonskega življenja Vama niso bili posuti z rožcami, toda želimo, da bi drugih 40 let bili za Vaju še bolj srečni in zadovoljni.

Matt, Fred, Emil, Jean Križman
in Albina, por. Novak.

Št. 27, North Braddock, Pa.—Tudi jaz spadam med tiste, ki rajši čitamo kot pišemo, toda moram poročati naše novice, ker vem, da vsaka članica najprvo pogleda za dopis od njene podružnice. Starka zima se nam počasi približuje in dolgi večeri so že tu. Sedaj imate čas, da pazno prečitate Zarjo, ker boste imeli najlepši užitek pri branju poučnega čitalca.

Dne 5. novembra bo praznovala svoj rojstni dan naša urednica. K mnogim čestitkam se pridružujemo tudi me in ji želimo srečo, zdravje in še mnogo, mnogo let uspešnega delovanja pri Zarji. Kličemo ji: živila! (Srčna hvala, ured.)

Spoštovane sestre. Prav vladljuno ste prošene, da bolj točno plačujete mesečino. Poglejte svojo plačilno knjižico, če dolgujete, prosim vas prav lepo, bodite naklonjene tajnici in plačajte svojo obveznost. Njena dolžnost ni hoditi kolektat po hišah. Pazite, da imate plačano saj do 20. v mesecu. Prinesite na sejo ali pa na njen dom, kjer prav radia sprejme.

Na prejšnji seji smo sklenile, da priredimo veselico v mesecu novembra ali to smo premestile na ugodnejši čas. Toliko v prijazno naznanje.

Dne 30. septembra je za vedno v Gospodu zaspal John Hrvat, soprog naše sestre Marte Hrvat in brat od sestre Ane Pdak. Potrtim družinam naše globoko sožalje. Fokojnemu naj pa sveti večna luč.

Dne 2. novembra je Vseh vernih duš dan. Spomnimo se naših umrlih in ako le mogoče, obiščimo grobove naših dragih. Poglejmo malo na one hribčke, kjer počivajo naši umrli, ki nam šepetajo: molí zame, prijatelj moj, tvoj brat—sestra—enkrat vesela, mlada, morebiti bogata, zdaj brez življenja. Ne varaj se v posvetne lepote, poglej v grob in mi povej ali ni vse trohnota? Kam pelje tvoja pot, kot v majhen kraj, v grob, tu le k nam. Torej prijatelj moj, tu obstoj! Dvigni srce tvoje k Bogu in ga prosi, da se usmili duš umrlih!

Torej ne pozabimo, da to je dan, ki je odločen za molitev za one, ki so odšli pred nami. Noben izmed nas ne bo ušel usodi, smrti. Darujmo za sv. maše, če je le mogoče, ker vse to čaka tudi vsakega izmed nas. Posobno se spominjam vseh umrlih sester naše dične organizacije SZZ!

Pozdrav!

Anna Tomašič, predsednica.

Št. 31, Gilbert, Minn.—Prijazno prosim naše članice, da upoštevajo sklep septembridske seje, namreč da prispetate 25 centov v ročno blagajno, in plačate s prihodnjim asesmentom. Prosim vas tudi, da plačate bolj ob času, ker odslej moramo tajnice poslati do 25. v mesecu na glavni urad kakor ste brale v poročilu glavne tajnice. Torej pazite, da imate plačano saj do 22. v mesecu, ker zame je težko po hišah nabirat. Kdaj bomo imele glavno sejo, bom že poročala, če drugače ne, pa na radijo med slovenskim programom. Pozdrav!

Theresa Prosen, tajnica.

ŠT. 32 JE VESELA USPEHA!

Brez dela ni jela! Tako pravi pregovor, ki je resničen v mnogih ozirih. Tako je tudi pri društvenem delu. Če se pusti delo pri miru, je vse tiho in mirno in včasih še celo s tem podremo tisto kar imamo, ampak če se pa delo oživi in članice sodelujejo, potem je pa vse navdušeno in živahno. Tako je pri naši podružnici zadnje mesece.

Z vso vnemo smo se pripravljale za našo desetletnico in naše marljive članice so resnično storile svojo dolžnost. Seveda resnica je, da tiste, ki so po navadi pridne, se tudi ob takih prilikah odlikujejo, tako je pač povsod in zato smo še toliko bolj ponosne na naše pridne članice. Kaj je lepšega kakor uspeh in posebno še, ako je vsestranski uspeh kakor smo ga imele me pri zadnji prireditvi!

Občinstvo in članstvo je bilo zelo zadovoljno s programom, naš vežbalni krožek je dosegel svoj srčno zaželeni cilj s svojim prvim pestrim nastopom in lep preostanek nas je napravil nad vse zadovoljne. Ko smo pred kratkim časom nekam ustrašeno gledale na visoke številke, oziroma skupne stroške za nove uniforme krožka, smo bile res v skrbeh in sedaj s ponosom poročam, da smo plačale svoj dolg za uniforme v svoti \$427 popolnoma. Zelo smo hvaležne vsem skupaj, ki ste nam pomagali do uspeha! Treba je bilo resno prijeti za uzdo in voz se je pripeljal na klanc. Torej vzrok našemu veselju je sijajni uspeh.

Posebna hvala vsem, ki so tikete prodajale in pri tem se je odlikovala Lillian Zajc, za kar ji posebna hvala, kakor tudi gospoj Bojc, ki je nabrala največ oglasov za našo programsko knjižico. Njena hčerka je najmlajša članica našega krožka "mascot." Iskrena hvala vsem, ki ste darovali dobre jestvine ter vsem, ki ste pomagali.

Ponovno izrekam našo prisrčno zahvalo vsem članicam, trgovcem, oddornicam ter vsem, ki ste na katerikoli način pomagali do lepega uspeha. Bog vam plačaj z dobrim zdravjem in srečo v življenu!

Vsem bolnim sestrám želimo ljubezna zdravja. Na operacijo se je podala mlada članica vežbalnega krožka Mary Zdešar, kateri želimo skorajšno okrevanje.

Na svidenje na seji 7. novembra!

Terezija Počkar, predsednica.
* * *

Št. 32, Euclid, O.—Seja v oktobru je bila prav lepo obiskana. Članice so bile nad vse zadovoljne o izidu proslave za desetletnico. Seja je bila v vseh ozirih povoljna in izvršna. Sklenile smo, da priredimo veselico, oziroma "Halloween party" dne 25. oktobra, 1939 v šolski dvorani. Kako se je izteklo, bomo poročale prihodnjic.

Po seji smo imeli pardi, ker smo imeli tako uspešno desetletnico. Vse smo se prav dobro zabavale.

Prijazno prosim vse tiste članice, ki ste zaostale na mesečnini, da pridejte plačat, ker meni je težko pošljati na glavni urad, če ne dobim plačano od vas. Bodite toliko naklonjeni svoji tajnici. Pozdrav!

Louise Recher, tajnica.

Št. 33, New Duluth, Minn.—Desetletnico obstoja naše podružnice smo praznovale v cerkveni dvorani sv. Elizabete z banketom in primernim programom, nakar se je nadaljevalo s plesom.

Iskrena hvala vsem govornikom, ki so bili sledči: č. g. J. J. Skolar, ki je bil obenem izvrstni stolovravnatelj; č. g. F. G. Schweiger, č. g. Wm. Powers, predsednica Mary Skender, gospa Helen Krall, ustanoviteljica podružnice, ki je predstavila vse ustanovne članice; gospa Mary Spehar, prva tajnica naše podružnice je pa prebrala pismene čestitke od naše spoštovane glavne predsednice. Najlepša hvala vsem skupaj, kakor tudi gg. Wm. Rot in J. Skull ml., za igranje na harmoniki ter vsem, ki ste kaj darovali, pomagali in vsem, ki ste posetili našo proslavo. Bog vas živi!

Mary Skender, predsednica.

Št. 36, McKinley, Minn.—

Z drevja pada listje velo
vse okrog je ovenelo—
žalost kamor zro oči.
Ptice so od nas odplule,
cvetne rože se osule,
vsa priroda trudna spi.

Jesen je tu vsa siva in žalostna, res
prava podoba minljivosti.

To jesen dne 8. novembra obhaja naša podružnica desetletnico obstanika. Ustanovile sta jo Ana Špehar in že umrla Juliana Lautizar (moja sestra) s 24 članicami, od katerih pa že sedem krije hladni grob. Naj vam bo lahka ameriška zemlja. Vse prezano ste nas zapustile in zelo vas pogrešamo. Ker so naše seje bolj slabo obiskane, nismo níčesar ukrenile za proslavo tega dne, kar bi pa bilo zelo na mestu. Pač pa smo sklenile, da bomo darovalce za eno sv. mašo, ki se bo brala na McKinley za žive in umrle članice naše podružnice in to bo 11. novembra. Prošene ste, da se vse udeležite. Obenem ste prošene, da bi se bolj pridno udeleževali sej.

Juliana Lautizar
ustanoviteljica
št. 36. Preminula
10. marca,
1933

V naši naselbini itak nimamo nobenega razvedrila, zakaj bi se vsaj enkrat na mesec ne zbrale skupaj in se malo pogovorile in tudi kaj kriktatega ukrenile v prid podružnici. No svidenje na seji 5. novembra v mestni dvorani. Pozdravljen!

Josephine Lautizar, tajnica.

Eveleth, Minn.—Ne bom označila številke pred tem dopisom, ker do novega leta sem še članica št. 38, toda stanujem pa v Evelethu, kjer imamo št. 19 in kamor bom tudi prestopila. Sicer vem, da bodo članice pri št. 38 razumele mojo situacijo in mi dovolile prestop, čeravno

sem bila med njimi že od ustanovitve podružnice. Uverjena sem, da bo naš medsebojni sporazum in složno delovanje ostalo kot v preteklosti, ker od moje strani bom vedno storila vse v korist Zvezze, kar mi bo dopuščal čas in zdravje.

Udeležila sem se zadnje seje, kjer je bila lepa udeležba. Razmotrivale smo o več važnih predlogih in točkah tikajočih se Zvezze. Posebno smo poučarjale o mladinskem oddelku in sedanji kampanji. Da bi se uresničile vse oblube in da bi vsaka prav zagotovo storila svojo dolžnost in če bo vsaka šla res saj do nekaterih svojih znank in prijateljic in ako bodo matere vpisale svoje hčerke, potem bo pomenilo veliko v celoti. Naša Zveza šteje preko deset tisoč članic in ce pomislimo, koliko več napredka bi imele, ako bi se članice potrudile, da privedemo v naše vrste mladino, ki bo krepila našo bodočnost.

Drage sestre! Zavedajmo se vsake svoje oblube pri vstopu, namreč delovati za korist Zvezze! Veliko bi se lahko storilo in o tem pisalo. Zatore, sestre in materje, vpišite svoje mlajše hčerke v Zvezze, ker potem bo hči kot mati rekla, da je ponosna biti članica najboljše ženske organizacije v Ameriki. Vse tudi vemo, da mladina hoče razvedrila in se udejstvovati v športnih klubih. In to je nekaj, kar hočemo me starejše podpirati, samo prilike nam dajte in navdušite mladino, da pristopi med nas.

V oktobru in novembру imamo v Minnesoti premikajoče slike vzete v Jugoslaviji in sedaj je lepa prilika, da se podružnice zglasite, ako želite imeti v vaši naselbini predstavo. Mnogo ste že brale o teh slikah kakor tudi, da so bili povsod zavoljni, ker so v duhu potovali z izletnicami SZZ. To je užitek, katerega ne dobite pri nobenih drugih slikah in posebno še za mladino, ki ima včasih svoje predskode o naši krasni zemlji. Toda ko vidi lepe kraje v slikah, potem začne premisljevati, da morebiti je pa res tako lepo v starji domovini, kakor pravijo starši. Radi slik lahko pišete meni ali telefonirajte. Pozdrav vsem glavnim odbornicam in članstvu SZZ!

Mary Smoltz Lenich.

Št. 41, Cleveland (Collinwood), O.—Jesen je tukaj, kmalu se bomo bolj doma držali, ker doba piknikov in zabav v prosti naravi je minila in sedaj se bomo zabavali v slovenskih domovih, da saj za kratek čas uživamo veselje in pozabimo na svoje težave in skrbi.

Naša podružnica bo priredila veselico dne 5. novembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Godba bo ena najboljših za mlade in starejše plesalce, za lačne in žejne bo pa na razpolago vseh dobrokakor tudi prvorstna postrežba. Par, ki bo najlepše plesal valček in par, ki bo najlepše plesal polko, dobita krasne nagrade. Ob desetih bo oddano tudi lepo posteljno pregrinjalo. Kot posebna točka bo pa nastop našega vežbalnega krožka, ki nam bo pokazal nekaj najnovejših

vaj. Vabimo vse članice in tudi so-sedne podružnice, ker zabave bo dovolj za vse.

Udeležba na zadnji seji je bila bolj majhna. Pregovor pravi: več glav, več misli in več dobrih nasvetov. Dotični, ki ni dobila nagrado pet dolarjev v gotovini, je žiher žal, ker ni prišla, da bi se oglasila, ko je bilo klicano njeno ime. Prihodnjih pa pride vse in ena bo gotovo deležna lepe svote.

V zakonski stan sta stopili dve naši mladi članici. Karolina Petrič je sedaj gospa Strumbel in Frances Novak je gospa Mrzlikar. Vsaka je prejela dar pet dolarjev od podružnice. Obilo sreče v novem stanu!

Teta štorklja se je oglasila pri Agnes Readence in pustila krepkega sinčka, prvorjenca. Oba sta zdrava. Čestitamo! Vsem bolnim sestrám želimo hitrega okrevanja.

Važno! Vse tiste, ki imate na rokah tikete, ste prošene, da iste vrnete tajnici najkasneje do 4. novembra, da bo vse v redu na veselici dne 5. novembra.

Pozdrav in na svidenje na veselici 5. novembra!

Mary Lusin, predsednica.

Poldica Podgornik-ova, čl. št. 13:
STARA MAMA TIHO SPI, TIHO SPI
Umrla je, v veke je zaspala moja stara mamica, ona, ki edino mi ostala, preživelva vse, ki tam mi v grobu spe.

Solze rodno mamico so zvale tam v gomilo mrlzi hram, moje prošnje, klic, molitve—a vzbudile niso jo nikdar.

Pri očeta grobu v trpkri žalosti srce solze mi zalile, ob gomili bratcev, sestrice, tam tuga mi srce je razdvojila.

Hišica očetova oropana vseh mojih dragih rojstni dom otroške radosti, veselje komaj prešlih dni dekliških zame minulo vse tedaj in tudi vse.

Zeleni gozd in polje trata cvetoča jablana, vse rožice na gredi so s srcem mojim vzeli in prodali.

In šla sem tam k ograji tujka—k zelenem gaju in drevesom po slovo, glej sklonile so se veje, kot bi umele mojo bol.

Zarja dneva me odnesla v tujino nepoznani svet, kaj pač čaka tu sirote, kaj prelivalo je v duši tožno se.

Stare mame zguba tak' boli, draga, pridi in uteši me! Stare mamice več ni, več ni, in ž njo onkraj so tudi moji vsi!

Št. 43, Milwaukee, Wis.—Oktobrska seja je bila spet slabo obiskana. Ne vem, kaj je temu vzrok, da se naše članice tako malo zanimajo za seje? Kakor čitam v Zarji, so članice pri drugih podružnicah bolj aktivne kot pri naši.

Drage sestre! Bliža se nam desetletica naše podružnice. V ta namen smo kupile in na seji razdelile preveleke za blazine (pillow cases) in po-grinjala (scarfs), katere boste ročno izgotovile in s tem pomagale blagajni do denarja, ker sedaj je suha. Torej vas vlijudno vabim na prihodnjo sejo, da bomo kaj koristnega ukrenile za proslavo našega jubileja. Prosim vas tudi, da vzpodbudite svojo prijateljico, ki ni še članica Zvezne, da pride z vami na sejo in se vpiše med nas. Prosim vas tudi, da bi katera izmed članic kaj poročala v Zarji.

S sestrskim pozdravom,
Mary Bevtz, tajnica.

St. 47, Cleveland (Garfield Heights), O.—Oktobrska seja je bila precej vesela, le da bi bilo navzočih več članic. Naša zapisnikarica je vse lepo postregla in presenetila za njeno 25-letnico zakonskega življenja—me pa ji kličemo: Bog dal, da bi zdrava in zadovoljna dočakala še zlato poroko! Srebrni poroki sta pred kratkim praznovali tudi sestri Louise Stopar in Mary Lukač. Iskrene čestitke in želje, da bi dočakali zlato poroko in še več. Vse so dobre in skrbne mamice, seve tudi ateti z njimi vred zaslužijo priznanje, ker so svoje družine lepo vzgojili v pravem slovenskem duhu.

Pri sestri Pelko se je zglasila teta štorklja ter za spomin pustila zalo hčerkico. Čestitke, žeče, da bi bilo vse zdравo.

Sklene smo, da za v pomoč ročne blagajne priredimo kart pardi dne 11. novembra pri sestri Bizjak na 8601 Vineyard. Odbor preskrbi vse potrebno, članice ste pa prošene, da se te veselice udeležite, ker blagajna je nas vseh. Pripeljite tudi svoje možičke, domače in prijatelje, da nas bo več. Za vstopnice se zglasite pri odbornicah, ker bo nemogoče vse obiskati in vam jih prodati. Potrebno pa je, da se v naprej zna, za koliko oseb pripraviti mize in drugo potrebno. Kdo bo prišel, mu ne bo žal, ker odiani bodo krasni dobitki. In ker bo ravno dan sv. Martina, kateri krsti sladko kapljico, še posebno vabimo možičke, da pridejo za pričo, da ga takoj pokusijo, če bo ta pravi.

Dekleta od drill tima, Little Flower Cadets, so imele zelo lepo udeležbo in vsestranski uspeh na veselici. Za nove uniforme bodo rabile precejšnjo svoto, zato je naša dolžnost, da jim pomagamo. Najlepša hvala vsem posetnikom, vsem, ki ste pomagali za baro, v kuhinji in sploh povsod, kjer je bilo treba. Iskrena hvala Ferfolia trgovini za podarjene vstopnice. Naši trgovci so nam vedno naklonjeni za vsako uslugo, zato je tudi naša dolžnost, da najprvo gremo do njih, kadar kaj potrebujemo. Pri Ferfolia trgovini imajo krasno pohištvo za vse novoporočence kot za naše domove. Naš slovenski pregorov govori: roka roko umije—obe pa obraz.

Dne 22. novembra bo imel naš vežbalni krožek svoj drugi ples v tej sezoni, ki se bo zval "Silver Dollar" ples. Vsako uro se bodo delili srebrni dolarji. Ne zamudite te prilike, temveč se udeležite prav od povsod,

da bodo naša dekleta imele čim več navdušenja za v bodoče. Mladina bo ostala nam naklonjena, ako bomo tudi od naše strani gledali, da bo uspeh.

Naša prihodnja seja se vrši dne 9. novembra, ker imamo na drugo soboto v mesecu kard pardi, kakor sem poročala v začetku tega dopisa. Pridite v polnem številu na sejo, ker naš obične odlične govornica iz mesta in ne bo zgledalo prav, ako bo nas navzočih samo par. Pokažimo zavednost in složnost slovenske žene. Na svidenje pri seji 9. novembra!

Pozdrav od
Helen Tomazic, tajnica.

St. 49, Euclid, O.—Na zadnji seji smo se imele prav izvrstno. Seja je bila kratka in potem smo se dobro zabavali pozno v noč. Da pa je bilo mogoče vsem tako postreči in še nekaj tudi za blagajno dobiti, se moramo v prvi vrsti zahvaliti vsem tistem članicam, ki ste velikodušno da-

V BLAG SPOMIN POKOJNIM SESTRAM, KI SO PREMINULE PRI SLEDEČIH PODRUŽNICAH:

PODRUŽNICA ŠT. 3, Pueblo, Colorado. Mrs. Vera Jesih, R.R. No. 1, Box 4, Pueblo, Colorado, rojena 22. junija, 1898, pristopila 28. junija, 1935, umrla 18. septembra, 1939.

PODRUŽNICA ŠT. 12, Milwaukee, Wisconsin. Mrs. Rose Stech, 524 W. Mineral St., Milwaukee, Wisconsin, rojena 4. septembra, 1880, pristopila 6. junija, 1932, umrla 25. septembra, 1939.

PODRUŽNICA ŠT. 16, So. Chicago, Ill. Mrs. Mary Strubelj, 9818 Ewing Ave., So. Chicago, Ill., rojena 21. marca, 1886, pristopila 15. marca, 1929, umrla 9. septembra, 1939.

PODRUŽNICA ŠT. 28, Calumet, Mich. Mrs. Catherine Turk, 87 Millionaire, Calumet, Mich., rojena 18. februarja, 1895, pristopila 18. septembra, 1929, umrla 21. septembra, 1939.

PODRUŽNICA ŠT. 72, Pullman, Illinois. Mrs. Rose Bokal, 422 W. 116th St., Pullman, Ill.

V deželi blaženih duhov, plava duh umrlih sester, ki nam kličejo: "Na svidenje, na večno rajsko svidenje!"

rovale jedajo in pijačo. Imena darovalk bodo zapisana v društvenem zapisniku. Prihodnjč pa pridite tudi tiste, ki niste prišle zadnjč, pa bo še bolj luštno.

Kako je kaj pri naši podružnici. Naša sedanja predsednica Frances Kosten agilno deluje v prid podružnici in je vsak čas v redu za sodelovanje z odbornicami, kar je častno za vsako predsednico. Skrbna in pridna je tudi naša blagajničarka, tako, da moja malenkost skoraj ne pride v poštev. Naše seje so kratke in zanimive, brez prepira. V zimskem času bomo imele po vsaki seji razne igre, za kratek čas in v korist blagajne. Naša prejšnja tajnica se ima prav dobro na farmah. Še vedno se zanima za članice in gotovo vas pogreša. Ravno se je dobro seznanila z nami, pa je že morala iti od nas.

Vsem našim članicam priporočam, da greste volit in da volite za slovenske kandidate, ker naš narod mora stati na strani svojih rojakov.

Pridite v velikem številu na sejo 6. novembra. Morda vas čaka sreča, namreč en mesec prost asesment. Na svidenje!

Jennie Intihar, tajnica.

St. 53, Cleveland (Brooklyn), O.—Od naše podružnice ni bilo že dolgo časa poročila. Upam, da boste v bodoče bolj pridno prišle na seje in bomo imele tudi več važnih novic.

Poročila se je Helen Slabe. Želimo ji vse najboljše v zakonskem stanu.

Boinne so sestre Franc, ki je že delj časa bolna; M. Oblak, ki se zdravi na domu, in Barbara Hunter je presta težko operacijo. Vsem želimo hitrega okrevanja. In tudi smrt se je oglasila ter pobrala očeta trem našim članicam, Frances, Mary in Amalijji Potočer. Tudi jaz sem dobila poročilo, da so umrli moja mati, Frančiška Jesenko, dne 27. avgusta na Brežici pri Žireh. Večna luč naj jima sveti. Naše globoko sožalje preostalim. S pozdravom,

Mary Oblak, predsednica.

ŽALOSTNA VEST IZ CHISHOLM, MINNESOTA

Naše globoko sožalje staršem 18-letnega mladenca Anton R. Mahne, ki se je smrtno ponesrečil v avtomobilski nezgodi. Sestra Mahne je dobro poznana vsem delegatinjam, ker je bila vedno na uslugo vsem. Posebno je poznana po lepih cvetlicah, katere nam je nosila v dvorano. Naj mu sveti večna luč!

Št. 65, Virginia, Minn.—Poročati imam žalostno novico, da je nagle smrti preminula naša zvesta blagajničarka Anna Perslin, dne 1. oktobra, dan pred našo sejo. Članice jo bomo zelo pogrešale, ker ona je bila vneta za napredek naše podružnice, za katero je pridobila lepo število članic. Tako je tudi vpisala svoje štiri hčere, ker jih je bila Zveza iskreno pri srcu. Izgubili smo dobro sestro. Večer pred njenim sprevodom smo skupno molile pri njeni odprtih krstih in drugi dan jo spremile k zadnjemu počitku. Draga sestra! Od-

šla si od nas in nas zapustila žalostne sestre. Spominjale se Te bomo v molitvi. Zapustila si žalostnega soproga, sinove in hčere, ki Te bodo zelo pogrešali. Bog bodi milostljiv Tvoji duši. Naše globoko sožalje vsem preostalim sorodnikom.

Komaj je minilo tri mesece, odkar nas je za vedno zapustila sestra Katarina Ojurjovich. V tej kratki dobi sta nas zapustili kar dve zvesti prijateljici in sestri. Ne vemo ne ure ne dneva, kdaj bo smrt stegnila svojo koščeno roko in ugrabila iz naše srede sestro. Drage sestre, lepo je od vas, da se udeležite pogreba v lepem številu in tako skupno izkažemo zadnjo čast preminuli sestri. Prav lepa hvala predsednici Ceciliji Simich za spretno vodstvo kakor tudi naši tajnici Angeli Schneller, ki se trudi, da je vse v najlepšem redu izvršeno.

Na seji smo izvolile novo blagajničarko sestro Mary Cimperman.

Poročilo se je pet naših članic in vsaka je prejela malo darilo od podružnice. Bog daj, da bi bile srečne v zakonskem stanu. To je želja nas vseh. Bog vas živi in na svodenje na prihodnji seji.

Potom Zarje pošiljam pozdrave vsem mojim sorodnikom in prijateljem v Clevelandu ter ves glavni odbor in članstvo SŽZ po širni Ameriki! Johana Belay, zapisnikarica.

Št. 66, Canon City, Colo.—Opozaram vas že ta mesec, da se vrši naša glavna seja dne 3. decembra. Na tej seji se bo volilo odbornice za leto 1940; odločilo čas in kraj zborovanja in razmotrivalo več drugih važnih točk, tikajočih se naše podružnice. Če več nas bo prisotnih, lažje nam bo urediti vse v splošno zadovoljstvo.

Več dopisovalk je v Zarji izrazilo željo, da bi Nežika nadaljevala s svojim kotičkom in nas zabavala, kakor tudi Marko. Naše članice vsevprek vprašujejo, kaj pa z Nežko, ali bo res prekinila s pisanjem? Daj Nežika, oglasi se še kaj in povej, kako si hodila po Minnesota in če si bila kaj pri pericah. Ali pa saj Markota pošli v Colorado, mogoče se bo tu dobila katera ranj, saj je komaj par mesecev do predpusta. Nežika poslušaj nas, ki imamo radi zabavo in kratek čas in ne one, ki so se itak že vsega na svetu naveličali.

Pozdrav vsem glavnim odbornicam in članicam SŽZ!

Katarina Jekovec, predsednica.

Št. 74, Ambridge, Pa.—Minilo je že precej časa, odkar sem se morala podati v bolnišnico, čeprav ne rada, toda zdravnik mi je tako svetoval. Hvala Bogu in Mariji Devici, ki sta me varovala, da sem srečno prestala operacijo in se zdaj nahajam doma ter počutim precej dobro. Iskrena hvala mojim hčeram, ki so skrbele, da sem bila vedno dobro postrežena in mi olajšale mnogo skrb. Najlepša hvala sestram, ki so me obiskale in tolazile in mi podarile dar od podružnice. V mojem srcu ste zapisane vsaka posebej do smrti. Zdaj šele vem, kako je človek zadovoljen, ko prejme

naklonjenost ob času potrebe v bolezni.

Toplo priporočam vsem ženam in dekletom, da pristopate k SŽZ, ker med nami prevladuje pravi duh sestrsko ljubezni in dobrosrčnosti. Pošenba hvala sestram Grozdek in Hočvar za voščila k zdravju. Bog vas živi vse skupaj! **Mary Peltz.**

Št. 88, Johnstown, Pa.—Kakor sem zadnjič omenila tako zopet ponovim: udeležujte se mesečnih sej! Fa brez zamere. Na oktobrski seji vas je bilo malo več ali še ne povoljno število. Sklenjeno je bilo, da se vršijo seje v zimskem času vsako prvo nedeljo v mesecu ob treh popoldne ne pa zvečer, ker za oddaljene članice bo bolj udobno priti popoldan. Ta sklep gre v veljavno za decembridsko sejo in apeliram na vas, da pridejte v obilnem številu. Lepo bi bilo, ako bi vsaka članica pripeljala s seboj eno novo članico, naj bo že v mladinski ali odrasli oddelek. Pristopnina je prosta za vse mlade do 25. leta. Častno bo za vas vse, ako se bomo odlikovale v mladinski kampanji, katere doba poteka 30. novembra.

Ponovno vas prosim, da redno plačujete mesečino, nekatere dolgujete po tri, štiri mesece in ni mogoče vedno zakladat iz ročne blagajne. Lepo prosim, da poravnate, ker ako boste črtana, potem ne morete drugače nazaj pristopiti, kakor kot nova članica. Torej vas lepo prosim, da plačujete redno. Drage sestre, pripomniti moram še to, da tistih deset centov, ki plačujemo v našo blagajno, je za tekoče stroške in za vse to mora biti denar. V slučaju smrti poklonimo cvetlice in damo za sv. mašo, ako se poroči članica dobi darilo, isto se da darilo novim mamicam. Saj o vsem tem lahko berete v pravilih od podružnice. Za vse to je treba denarja in kje vzeti, ako bi ne bilo naklade? Vas prosim, cjenjene sestre, ne jezite se, le malo pomislite in boste gotovo sprevidele, da je tako edino pravično za vse. Najlepše pozdrave!

Mary Lovše, tajnica.

Št. 89, Oglesby, Ill.—Kampanja za nove članice v mladinski oddelek je v teku. Matere, tukaj se vam nudi lepa prilika vpisati svoje mlajše hčere, da postanejo članice naše odlične SŽZ za 15 centov na mesec. Ako se pa pripeti nesreča, ki nikdar ne počiva, se izplača \$100 k pogrebним stroškom po istem načinu kakor za starejše članice. Pristopnina je prosta kakor tudi za mlade članice v odrasli oddelek, namreč od 15 do 25 let starosti, ki pa plačajo samo 25 centov na mesec, kar je zelo malo. Enkrat na mesec gre manj v gledišče in mesečnina je plačana.

Da pa pridobimo čim več mladih članic, je največ ležeče na nas starejših in pa kako se vršijo mesečne seje. Ako se bomo me starejše pobrigale, da bodo naše seje v redu in da bo vsako sejo prijetna zabava, kar seveda mladina najbolj ljubi in tudi nam starejšim ne škoduje, sem gotova, da mladina bo z veseljem pristopala v našo sredo. Ako pa bo

do naše seje mrtve, brez pomena, potem ne bo napredka. Mladini moramo dati prednost.

Sestri Antoniji Šimenc je bila usoda zelo nemila. Pred par meseci se je hudo opekla, da je morala ležati v postelji par tednov. Komaj je malo okrevala, se ji je rodil sinček, ki je tehtal 13 funtov in je bil, žalibog, mrtev. Naše sožalje! Teta Storklja je obiskala tudi Bernardine Buckovic in ji pustila krepkega sinčka. Čestitamo.—V zakonski stan bo stopila hčerka naše sestre Olga Debovsek. Želimo ji vse najboljše v novem stanu.

Vabim članice na sejo 5. novembra pri Therese Dušak kot po navadi. Po seji bomo igrale igre in za tem bo malo prigrizka in skodelica kave, kadar imamo vse rade, stare in mlade. Pustite doma vso skrb in nevoljo in pridejte na sejo vesele in korajžne, da se malo razvedrimo v dobrì družbi.

Prosim plačujte redno mesečnino. Pozdrav vsem sestram, SŽZ!

Mary Meglich, tajnica.

Št. 90, Bridgeville, Pa.—Vendor se enkrat oglašam! Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se odslej vršijo naše mesečne seje vsak drugi petek v mesecu v dvorani pri cerkvi sv. Barbare, in ne več na tretjo nedeljo, kakor doslej. Upam, da bo ta sprememba vpoštovana in seje bolj povoljno obiskane. Pri nas je težko priti prav vsem na sejo, ker stanujemo po pet in osem milj druga od druge.

Naša podružnica je prav ponosna, ker je dobila prvo in tako krasno nagrado. V prvi vrsti se moramo zahvaliti naši "kraljici," ker je bila tako pridna in pridobila tako lepo število članic.

Vse, ki smo se udeležile slavnosti 9. septembra v Pittsburghu, ne bomo kaj kmalu pozabili tisti pomenljiv dan. Bilo je izvrstno. Podrobnosti so bile že poročane po drugih. Prisrčna hvala naši glavni predsednici Marie Prisland za obisk kakor tudi glavni podpredsednici Mary Coghe za ves njen trud ter vsem ostalim članicam podružnice za udeležbo. Pozdrav!

Mary Rupnik, tajnica.

Št. 94, Canton, O.—Zima je pri vratih in dolgi ter hladni večeri so že tu. Zopet se bomo stiskali okoli peči. Moški se bodo kratkočasili s kartami in me ženske pa z ročnimi deli. In najlepše je pa brati dopise, ker potom njih se širi naše spoznanje tudi v drugače nepoznane kraje širom Amerike.

Vljudno prosim vse naše članice, da pridno prihajate k sejam, ki se bodo odslej pričele ob sedmih zvečer in ne več ob osmih. Pridite, da bomo tudi pri nas ukrenile nekaj v dobrobit podružnice prej, ko pride pust.

Gospa Vrtovec se zdravi na svojem domu. Želimo ji hitrega okrevanja kakor vsem sestram, ki se slabajo počutijo. Vsem sestram, ki obhajate v novembру rojstni dan ali imendan, kličem: živele! Pozdrav!

Jennie Prince, tajnica.

Dopis mora biti do 12. v mesecu v uredništvu.

ŽENA IN DOM

Zbira Frances Sušel:

DOMAČA KUHINJA

Grahova juha

Ako ti ostane kost od prekajenega mesa, jo porabi za juho na ta način: V lonec deni kost, eno šalo opranega suhega, prekajenega graha, pol šale ješprena, pol žličke semena od zelene ali pa šop perja od zelene, katero moraš zrezati. Za dišavo vrzi v lonec lističi lorberja in strošek česna. Dodaj še šalo paradižnika in če imaš pri roki tudi eno drobno zrezano zeleno ali rdečo, sladko papriko.

Zalij z mrzlo vodo in osoli po predvidnosti ter kuhanj par ur, da postane grah in ješprenj mehak.

Ako grah in ješprenj prej namociš, bo treba manj časa kuhati juho.

Puding iz korenja

Razmešaj pol šale masla ali drugo maščobo. Ko postane mehko kot krem, pa zamešaj šalo sladkorja. Temu dodaj poldruge šalo naribane surovega korenja in eno šalo naribane surovega krompirja.

Presejaj eno šalo navadne bele moke, eno žličko soli, eno žličko pec soode (baking soda), eno žličko cimeta in pol žličke klinčkov (clove).

To moko potem vtepi med korenje in drugo. Zamešaj še eno šalo rozin brez peškov (seedless) in eno tretjino šale zrezane citrone. Stresi v pudingov model ter kuhanj na soparje ure in pol. Predno daš na mizo, okrasi puding z citronovimi narezki.

Okusna pečenka iz plave buče (Eggplant)

Bučo olupi, nareži na šnite, osoli ter zloži eno vrh druge ter postavi kaj težkega vrhu, da se voda izcedi. Čez nekaj časa pa vsako šnito ophaj na olju in ko si vse rumeno ophala, pa zloži v eno vrsto nekaj teh pohanih buč. Potresi z naribanim sirom. Pravi sir za to jed je Mazzarelli, ampak ameriški sir je tudi prav okusen in tudi cenejši. Ko si potresla prvo vrsto, zloži še ostale šnite in ko vse porabiš, pa zlij vrhu eno kano paradižnika in eno malo kangledico paradižnikove pašte (tomato paste). Paradižnik in pašto pa moraš prej eno celo uro kuhati, da se prav zgosti in premeša. Postavi tako napolnjeno kozo v peč, kjer naj se peče približno pol ure.

To je prav dobra in zelo tečna jed ter jo vsaka kuharica lahko brez skrbi postavi na mizo. Gotovo bo vsem dobro teknilo.

Jabolčni mofini

Pripravi si:

Dve šali moke

Eno četrtino žličke soli,
Štiri žličke (teaspoons) pec. praška
Štiri žlice sladkorja
Dve žlici masla
Eno šalo sesekljanih jabolk
Pol šale mleka
Dve jajci, cimeti in jabolčne rezince
Presejaj moko, sol prašek, sladkor.
Vdrobi med moko maslo ter zamešaj jabolka. Vtepi jajci, prilij mleko, potem pa vse skupaj zgneti v testo.

Namaži skodelice ter vsako napolni do polovice s testom. Položi vrhu nekaj jabolčnih rezin, potresi s cimetom in sladkorjem, pa postavi v vročo peč. Peče naj se primeroma pol ure.

Novi produkti v konservah

Prešičevi kotleti v paradižnikovi omaki so zopet ena novost med prezervami. Treba ni druga kakor odpreti kango ter pregetti kotlete, pa je jed pripravljena.

Bananasovi narezki (Banana chips) se dobijo po trgovinah že kar opohni, kakor krompirjevi rezki. Ophani so na olju in imajo svoj poseben okus.

Nastrgan krompir je že tako pripravljen, da se ga kar zasoje v vrelo vodo. Ko vre pet minut, pa jo popolnoma kuhan.

T. K.:

DROBNARIJA

Med bolezni, ki naraščajo med našim prebivalstvom, prištevajo dia-betes—sladkorno bolezen.

Rak je ozdravljiv v začetku te bolezni, a kljub temu pobere vsako leto nad 135,000 ljudi.

Za bolezni in poškodbe potrošimo na leto \$10,000,000,000. V tej vsoči so vračunane izgubljene plače, računi za zdravnika in zdravila ter pristojbine v bolnišnicah.

Vsako živo bitje sestoji iz 60% vode. Večina naše hrane je vodenja.

V mozeg človeške hrbitnice drži nebroj živčnih nitk. Nekatere so tako tanke, da njih premer meri manj kakor eno tisoččinko milimetra.

Ljudje svetlih las hitrejše izgubijo lase kakor pa tisti, ki imajo temne lase.

Volna, katero delajo iz mleka, je za molje neprebavljiva.

Obleka iz stekla je podobna lepi svili a ima to prednost, da ne gori.

Svila iz oglja je trpežnejša kakor pa iz sviloprejkinih kokumov.

SNAGA

Red in snaga sta neločljiva. Zato je težko dobiti redoljubno gospodinjo, ki bi ne imela čuta za senco. Prijetno se človek počuti tudi v preprosti in skromni hišici, če vidi, da je vse snažno in čisto. Kako je vsa družina navezana na tak dom! Pa poglejmo drugo sliko, nasprotno teji! Po sobah je vse razmetano, zaprašeno in umazano. Če kdo pride nepričakovano v hišo si pomiclja, ali bi sedel ali ne. Kaj šele kuhanja, ki je očem gosta bolj skrita. Gospodinjska, ki se v tej nesnagi sama čisto dobro počuti, se čudi in tarna, da domači ne združe doma in se po opravljenem delu takoj od doma razkrope. Koliko mož se je zaradi take zanemarjenosti že odstujilo domu, ženi in otrokom.

Snaga je polovica zdravja. Kjer je

čistoča, tam se vsaka bolezen hitreje zdravi. Nalezljive bolezni se redko vgnezdi, ker bacili žive in se množe le v nesnagi.

Čut za snago pa ne sme biti pretiran. Gospodinja in z njo vred domači so pravi sužji, kjer se od jutra do večera pospravlja in čisti. Vsako delo ima svoj konec in tako naj bi bilo tudi pri snagi. Čistititi se mora vsak dan sproti in to ob najbolj primernem času in ko je enkrat vse snažno, potem nehati za tisti dan in uživati lep, čist dom. Če vsak član v družini le nekoliko sodeluje z gospodinjo in vsak skrbni vsaj deloma za svoj red, potem bo pri taki hiši vedno harmonija in veselo razpoloženje

Anna Petrič:

NEKAJ NASVETOV

Ali že veš

DA moreš kuhano meso in razne pečenke razrezati v lepe koščke, skrbi, da imaš predvsem dobro orodje, to je oster ne predebel nož, in močne ter špičaste viličice, da ne napraviš prevelikih lukenj v mesu.

DA se prav poceni dobe posebne škarje za prerezovanje kosti perutnine, s katerimi se z lahkoto prestrežejo kosti v sklepih, ne da bi se pri tem perutnina razcepila.

DA tajnost ostane tajna samo toliko časa, dokler ve zanje le ena oseba? Kakor hitro zaupa svojo tajnost samo še eni osebi — v največji diskreciji, seve, — zvedo zanje tudi drugi. Nič več ni tajnost, saj prehaja od ušes do ušes, od znanke do znanke. Zato pazi, komu kaj zupaš. Drugače rajše molči.

Črešnjev cvet

Nareži od črešnjeve vejice, katere imajo dosti popkov, so bolj stari in deni v kozarec ali steklenico in napolni z vodo. Ko se voda posuši, zopet dolij in pusti stati na gorkem in v približno 30 dnevih se bodo popki krasno razcveteli. Če to storis okrog 25. novembra, boš imela ta lepi cvet ravno za božič.

Frances Zužek, št. 12.

Bolje je krivico trpeti, kakor krivico delati.

Z molčanjem se poravnajo valovi razdraženosti, kakor se umiri valovito morje z oljem. — V molčanju izražaš lahko zadovoljstvo ali pa tudi nevoljo. Včasih je tako molčanje močno zgovorno. — Z molčanjem se je že mnogokrat ogladila pot, ki je bila vsled preobrljnega govorjenja zaprta in razdrta. — Pazi na malenkosti; preden se zaveš, ti zrastejo čez glavo.

Značajna in krepostna mati v družini je ljubezni do vsakogar. Njena plemenitost ji narekuje, pomagati bližnjemu kjer koli more. Neprilakovani dogodki je ne spravijo iz ravnotežja in do nepremišljenih dejanj, ki bi jih moral pozneje obžalovati.

Dobro razpoloženje je kakor nebo, ki pod njim vse uspeva.

MIKLOVA ZALA

Povest iz turških časov
(Nadaljevanje)

Pot do Miklove hiše je vodila mimo Almirinega doma. Nobeden naših nočnih potnikov, niti Mirko, niti Zalka, niti njena mati, se ni ozrl nocoj na to poslopje. Njih oko ni poželelo videti mesta, na katerem je izkušala Almira uničiti srečo dveh src in zaprečiti izvršitev starčeve prisege. Le Kastor, Zalikin varuh in vedni spremjevalec, ni mogel tihom imimo tujeve hiše; prav na glas in jezno je zalagal. Morda je izpodil mačko iz bližnjega grmovja ali pa je v vrtnem zatišju zapazil bodljivega ježa, svojega znanega sovražnika. Še le na Zalikino klicanje je priletel pes za družbo, ki je korakala vesela domov.

Kastorjev glas je bil vzdramil Almiro. Deklica ni moga mirno počivati. Mislila je zmeraj le na Mirka. Preudarjala je, kako bi ga mogla popolnoma prevariti in ujeti v svoje mreže. Osobito danes je bila za njo kar nemirna noč. Domisljala si je po današnjem pogovoru z Mirkom, da si jo izvoli za ženo. Menila je, da si je že mladeniča s trdnimi okovi priklenila nase. In v teh srečnih mislih je vzklopela na novo njena kri.

Kakor plamen, ki bruhne hipoma skozi streho in objame nato s svojim ognjenim žrelom vse poslopje in ne miruje prej, dokler se ne zruši do tal v razvaline; s tako močjo se je vzbudila strast v Almirinem srcu in kri je stopila deklica v glavo. To ni bila tista blaga ljubezen, ki blaži srce in povzdiguje dušo, temveč ona strast, ki ne pozna drugega kakor svojo žrtev. Ta čut pa je kakor divji plamteči ogenj, ki ne ugasne prej, dokler se sam v sebi ne uniči.

Almira se ni mogla nocoj vzdržati v postelji. Vstala je, se zavila v črno haljo in šla ven v prosto prirodo. Tu se je izprehajala nekaj časa po vrtu, nato pa sedla na klopec za rožnim grmičjem.

"To ni res, to ni mogče, Mirko. In če tudi misliš, da si zdaj govoril resnico, se motiš. Almira je močnejša — od tvojih neveste."

Izgovorivši se oklene mladeniča z obema rokama. A Mirko se iztrga hipoma iz njenih rok in izgine v nočni temini. Almira pa se zgrudi nezavestna na tla in obleži na hladni zemlji . . .

Med tem se je pokrilo karavanško pogorje s črnimi oblaki. Zvezde so izginile z neba, in mesec ni več razlival svoje blede svetlobe po valovitem žitnem polju. Sivo zidovje na Gradišču je bilo zavito v grozno temoto. Po vsej prirodi je vladala smrtna tišina. Niti sove, niti druge nočne ptice ni bilo več slišati. Le tam pod lipo, na trdih tleh je vzduhovala Almira in govorila nerazumljivo sama s seboj, od Šentjakobske cerkve sem pa se je razlegal zamoklo doneč zvonov glas in naznanjal polnoči.

In zdaj, ob polnočni uri, ko se shajajo duhovi, je prisegla Almira pod milim nebom, da se hoče maščevati nad Mirkom in Zaliko. Na zemlji kleče je storila strašno obljubo v svoji črni duši: "Uničiti hočem Mirka, ako si več ne pridobim njegovega srca. Če ga ne morem sama imenovati svojega moža, naj ga tudi nobena druga ne imenuje svojega!"

Strašna tema pokrije nato zemljo in nebo. Debel dež jame padati. Huda ploha se ulije. Še le ta vzdrami besno Almiro iz njenih zlobnih misli in jo žene pod varno streho domov.

Šesto poglavje

Drugi dan po kmetskem zborovanju na Gradišču so začeli vsi pridno gibati roke. Starci in mladeniči, žene in otroci so pomagali donašati, kar je bilo potrebno pri zgradbi. Od vseh krajev so dovažali kmetje kamenja in pesek, žene in otroci pa so stregli zidarjem. Najpoprej so popravili zidovje, nato pa so že zazidali nepotrebne vhode in razpoke. Gradišče je bilo v kratkem toliko utrjeno, da bi v največji sili dobro služilo v bran, in tudi cerkev sv. Jakoba je obdajal močen zid.

Med tem so od dne do dne prihajala razna poročila o

Turki. Nekateri so trdili, da so prvi njihovi oddelki že ob meji koroški; drugi so pripovedovali, da se Rožanom ni treba bati ničesar. Zakaj pri Kobaridu na Goriškem se jim je postavilo mnogo kristjanov v bran; tudi nihče ne more misliti, da bi mogli Turki priti na Koroško preko tako višokih gor, kakor so Julisce planine.

Med vsemi poročili je kmetske v Rožni dolini najbolj tolažila vest, da so se blizu Trbiža pri Kokovem združili kmetje iz vse gornje Koroške.

Istega leta (1478) so se bili namreč kmetje iz gornje Koroške združili med seboj. To je bila ona glasovita "kmetska zveza," ki si je hotela z lastno močjo in silo prisvojiti vse stare pravice, katere je nekdaj užival naš kmet na Koroškem.

Toda človek obrača, Bog pa obrne. Kakor božja šiba, so prišle nenašoma turške čete nad koroško deželo. Zdaj pa se kmetje niso mogli poganjati za svoje pravice, t. j. za staro pravdo, temveč so morali gledati, kako si bodo rešili posest in življenje pred turškimi krvoločniki. Zatorej so se vsi zavezniki utaborili pri Kokovem blizu Trbiža, pričakajoč ondi krutega sovražnika.

Zbranih je bilo okoli tri tisoč kmetov. Njih vodja se je imenoval Matjaž.

Ta vest je prebivalcem v Rožni dolini dajala velike poguma in upanja. Mnogo jih je že hotelo opustiti dosevanje dela na Gradišču in v Podgradu, zlasti ker so imeli veliko opravila na polju. Ali oče Serajnik jih je pregovoril, in Rožanje niso prenehali z delom, dokler ni bilo vse pravljeno v bran.

Na treh mestih so se imeli kmetje utaboriti in braniti. Sklenili so, da spravijo na Gradišče in v tabor pri cerkvi sv. Jakoba hrano in živež in vse, kar je bilo treba skriti pred sovražnikom, kakor vozove, najpotrebnejšo hišno opravo in obleko. Tudi živino so spravili v varnost. Vole in teleta so pognali na visoke planine, za krave pa so pripravili hleve v taborih. Te jim naj dajejo mleka, ako bi Turki dalje časa oblegali njih tabore. Dragocenosti in denar, kar ga še kdo ima, pa naj vzame vsakdo sam s seboj ali pa ga naj zakoplie v zemljo in nasiplje kamenja nanj.

Najboljše skrivališče je bilo v karavanskih gorah pod Rožčico, ondi, kjer hodijo preko nje na Kranjsko. Tu je izdolbena v pečino velika votilna. Prihod je strm in samo od ene strani, pa tako ozek, da morejo ljudje le posamezno drug za drugim priti do nje. Kdor se je ondš skrival, tem niso mogli Turki do živega. Treba je bilo le pri votlini sprožiti veliko skalo in jo zagnati na pot, ki je vodil navzgor. Ta bi pobila gotovo vsakega, kdor bi se približeval. Tu bi se bili lahko vsi Rožanje ubranili turškega napada, a žaliboze, prostora je bilo k večjemu za sto ljudi.

Kmetje so torej odločili, da spravijo v njo največji svoj zaklad, t. j. žene in otroke, sivilase starčke in bolnike. Vse drugo mora na Gradišče ali v tabor pri cerkvi sv. Jakoba.

To so bile določbe za vso okolico.

Pri živahnem in trudopalnem delu je prvih štirinajst dni kaj hitro preteklo. Vsak, bodi si mlad ali star, moški ali ženska, je pomagal po svoje pri tem delu za občni blagog vse Rožne doline.

Na tretjo nedeljo je povabil zopet oče Serajnik najodličnejše kmete na posvetovanje. Kakor prvikrat, so došli tudi tudi da in v obilnem številu. Tudi Mirko je prišel s svojim očetom. Najpoprej si skupno ogledajo utrjeno Gradišče. Nato odločijo, katera mesta se morajo najbolj stražiti, in naposled si izvolijo več vodij za posamezne oddelke in stolpe na Gradišču.

"Zdaj nam je pa še treba glavnega poveljnika, Rožanje," se oglasi po volitvi Strelec. "Kar je človeško telo brez glave, to bi bila tudi naša posadka brez poveljnega. Posamezne vasi imajo svoje vodje, kakor naše truplo razne ude. Ali glava je in ostane vedno najimenitnejši del, ki določuje s svojo pametjo, kaj naj počenjajo razni udje človeškega trupla."

"Oče Serajnik je in bo naš vodja, naš glavni povelnik," zakličejo vsi kmetje in obstopijo sivilasega moža.

V imenu mnogih drugih pa izpregovori stari Žalnik, iz Sveč doma:

"V vsem našem številu in še daleč na okrog po Koroškem ni tako prebrisanega moža, kakor je naš starosta Serajnik. On je izkušen v gospodarstvu in v bojih, on nas bo vodil najbolje. Njemu bomo vsi v vsem in v vsakem pokorni. Naj živi tedaj naš vodja, oče Serajnik!"

Tem besedam sledijo navdušeni klici. Ob enem vzdigno Serajnika širje možje na rame in ga pokažejo vsem

zbranim kmetom na Gradišču. Veselje je lesketalo možu na licu, videčemu, da ga vsi sosedje in okoličani tako prešreno ljubijo in spoštujejo. Ves ganjen se zahvali za to zaupanje, končno pa pristavi:

"Bil sem nekdaj res hraber in pogumen borilec. Šel sem bil s sosedom in prijateljem Miklom in njegovim bratom Markom doči v globoko deželo ogrsko za pobožnim menihom Kapistranom. Tam smo se navdušeno vojskovali za našo sveto vero in pobijali ljutega sovražnika, krvoljega Turka. Ali danes, moji dragi sosedje, kje so one mlađeniške moči, kje je oni mladostni ogenj? . . . Ni je več v mojih udih one čilosti kakor nekdaj, niti one gibčnosti, ki je potrebna vodji.

Zatorej izročim tudi gospodarstvo svojemu sinu. Moj Mirko prevzame na dan svoje poroke z Zaliko mojo in Miklovo kmetijo. Jaz, oče njegov, pa vas prosim, ljubi sosedje, darujte tudi mojemu nasledniku tisto ljubezen in tisto vdanost, ki ste jo ves čas darovali meni! Če vas veže do mojega sina tisto zaupanje, kakor do njegovega očeta, pa si izberite njega, mladega in čilega moža, namesto mene, sivolasega starčka, za svojega voditelja! Bodite prepričani, moj Mirko bo ravno tako delal za blagor vaš in vaših otrok, kakor jaz sam. Učiti ga hočem, da postane vreden vašč ljubezni in vašega zaupanja."

Rožanje so v vsem zaupali očetu Serajniku. Njegove besede so bile tudi danes odločilne, in kmetje so kar na mestu izvolili Mirka za svojega glavnega poveljnika.

Ta čast in tako zaupanje je navdušilo mlađeniča. Danes je še le postal pravi mož. Čutil se je novorojenega. Z bistrim pogledom in povzdignjenim glasom je govoril nato kmetom, kako jih bo branil in se zanje vojskoval. A ne samo zanje, tudi za njihove otroke in žene hoče darovati vse svoje moči in, če bo treba, tudi svoje življenje.

Nato so prisegli kmetje zvestobo in pokorščino svojemu voditelju, ta pa se jim je zaklel in zarotil, da jih ne zapusti tudi v največji nevarnosti.

Zdaj je zazvonilo sem od cerkve sv. Jakoba "angeljsko češčenje" in kmetje so končali v pobožni molitvi zborovanje.

Sedmo poglavje

Mirno je tekel potem dan za dnevom. O Turkih ni bilo nič več slišati. Tudi ogleduh, katere je odposlal Mirko na prežo, niso poročali ničesar. Vendar pa je vse prebivalce tlačila neka notranja slutnja. Bilo jim je, kakor če se predvijo hudojni oblaki: Vsa priroda potihne, ptice se poskririjo v svoja zatišja, domača žival se potuhne v hlev, človek sam pa se zapre v božjem strahu v varni hram. Trenotek še, in po črnom nebu švigne blisk kakor goreča kača, grom zabobni, hiše se stresejo in ledene kapljne se vsujejo na bogato zemljo ter pokončajo v malo trenotnih ves up in nadobogemu kmetu.

Tako je bilo pri srcu našim seljanom. Slutili so nekaj hudega, a nihče ni vedel, kaj bi bilo to.

Le Almira se je veselila nevihte, ki je pretila Rožni dolini. Težko in nemirno je pričakovala trenotka, ko si bo mogla ohladiti strastno srce. Od zadnjega, za njo in Mirka usodepolnega večera je vedno premisljala, kako bi uresničila svojo grožnjo in maščevanje.

"Ali kaj mi pomaga," si je mislila dostikrat v svojih strastnih borbah, "če ugonobim Mirka? Njo, le njo, le Zalo moram spraviti s poto, če hočem sama uživati njen srečo."

Ta misel pa je bila kaj nevarna. Kako bi naj uničila Zaliko, da bi nihče ne vedel za njen morilko? Tu ni mogla vsa ženska bistroumnost pomagati Almiri.

S krvavečim srcem je gledala deklica, kako so se vrstile na Miklovem in Serajnikovem domu priprave za ženitev. Od same jeze in strasti se je izogibala po dnevu ljudi, da ne zagleda kje Mirka in njegove neveste. V noči pa je posedala na vrtu, premisljala svojo usodo in ugibala, kako bi mogla preprečiti zvezo dveh ljubečih src.

V tem kratkem času jame deklica hujšati. Noč brez spanja in strašna slutnja, da je za vselej uničena njen sreča: vse to je Almire tako potrlo, da je v kratkem ovelna, kakor nežna rožica, če jo popali slana črez noč. Rdečica z njenega lica se je umaknila mrtvaški bledobi. Oči so se udrle v globino ter zrle iz nje grozno in obupno, kakor da bi deklica, plavajoča na neizmernem morju, v hudem boju s strašnimi valovi iskala rešilne roke.

In ta rešilna roka se ji je tudi prikazala. Dva dni pred Mirkovo poroko je došel Almirin oče Tresograd. Štirinajst dni ga ni bilo domov. Šel je bil po kupčiji na gornje Ko-

roško. Zatorej ni vedel, kako hude boje je med tem bojevala njegova Almira. Osupil je Tresograd in strepetal, ko je zagledal hčerko. Skoro bi je ne bil spoznal. Tako se je bilo dekle v kratkem času izpremenilo. Vso prejšnjo člost in čvrstost so ji vzeli notranji dušni boji. Neukročene strasti so zdelale mlado deklico huje nego dolgotrajna bolezni.

"Kaj ti je, Almira, da tako blediš?" jo vpraša oče, prišedši v soboto večer domov. "Nehaj žalovati! Saj vidiš, da ne moreš s solzami izpolniti niti svojih, niti mojih želj."

"A z dejanjem hočem doseči, kar sem prisegla tisto strašno noč pod milim nebom. Pa ne Mirko, ta ne, ampak ona, njegova nevesta, mora s poto in napraviti meni — prostor. Strašen črv podjeda korenine mojemu mlaademu življenju. Ako se ne uresniči moja želja, moram usahnit kakor mlado drevesce na vrtu, če mu črv izpodgrize sočne koreninice.

Tu, oče, tu v prsih me peče; tu gori v mojem srcu kakor v peku. Znoreti moram, ako ne najdem hladilnega leka svojim bolečinam."

Tako govoreč je stiskala Almira krčevito svoje roke na razburjene prsi, kakor da bi hotela zadušiti notranjo bolest. Hipoma pa ji je oko začarel, dekle je vstalo in vzkliknilo kakor besno:

"Oče, pomagajte mi! Rešite svojo Almire strašne muke, ki trpi v svoji bolesti! . . . Zakaj majate z glavo? Ali nočete ustanoviti moje in svoje sreče?"

"Kako ti naj pomagam, Almira?" ji odgovori oče premišljajoč.

"Zala mora umreti. Potem je Mirko zopet — moj!"

Skrivnostna tišina je nastala v sobi po teh strašnih besedah. Kakor da bi višja moč zadušila glas, tako sta molčala oba. Tresoglavu so prestrašili hčerini morilni napleki. Groza ga je izpreleletala na vsem životu. Po dolgem molku je odvrnil s tresočim glasom:

"Tega ne, Almira! Kri, nedolžna kri prelita ne more nikdar ustanoviti stalne sreče."

"Tedaj pa izgubite lastnega otroka, svojo Almire!" odgovoril dekle odločno. "Zakaj ste me privedli sem med tuje ljudi, kjer me nihče ne ljubi in vas nihče ne spoštuje? Zakaj niste ostali tam na Laškem, kjer sem se rodila? Zakaj ste me dali krstiti in me vzgojiti v drugi veri, nego je vaša in vaših očetov?"

To vse ste storili zato, da priborite svojemu otroku boljše življenje, kakor je vaše. Izbrisati ste hoteli s tem svoji hčerki tisto sramoto, ki jo trpi povsod vaš — židovski rod. To vse ste izvršili, a sedaj v odločilnem trenotku nočete storiti ničesar za svojo Almire?"

Oče ni odgovoril na te besede. V tla je zrl, glavo z dlanjo podpirajoč. Kaj je tudi hotel odgovoriti hčeri, ki ni pomisnila na posledice svojega maščevanja. Saj je dobro vedel, da ne more brez nevarnosti zase uničiti Zalike. Najmanjši sum bi spravil njega in Almire ob premoženje in dobro ime, da, celo ob življenje.

Po daljšem premišljjanju je še le odvrnil Tresograd:

"Sam ti ne morem pomagati; toda vem za pomoč. V nekaj dneh pridejo Turki v našo deželo. Ne znam sicer, ali obiščajo tudi Rožno dolino, ali to vem, da se utaborijo pri mestu Beljaku."

Nov up prešine pri tem naznanilu Almire srcu. Nje oko zažari; v njeni glavi se poraja misel za mislio.

"Da, oče, idite in pripeljte Turke v naš kraj! Tu bo mnogo plena in tudi krasnih dekle za sužnost. Med njimi bo seveda najlepša — Zalika. Ta jim bo ugajala. Vse naj odvedejo s seboj v Turčijo! Le Mirka mi morajo pustiti, za drugega nikogar ne maram!"

To je bil lek za Almirino dušo. Že sama misel, da ji bo mogoče, izdati Turkom Mirkovo nevesto, jo je potolažila.

Dolgo sta se še pogovarjala oče in hči. Sklenila sta, da gre Tresograd drugo jutro v Beljak. Ondi misli pričakati sovražnika, podati se v turški tabor in poveljniku naznaniti, da ga hoče peljati v bogato Rožno dolino na plen.

"In če bi se tudi Mirko med tem poročil z Zalo, to nič ne de," nadaljuje oče. "Turki in jaz se bomo potrudili, da ujamemo vse moške in najlepše ženske. Tebe, mater, Mirka in še nekaj drugih tvojih prijateljev pa si izgovorim za plačilo.

Tako rešim Mirka iz sužnosti. V zahvalo mi vzame potem tebe za ženo, izgubivši sedanjo nevesto. Tedaj pa je ob enem uresničen tudi moj tajni načrt . . ."

Mesec je bil že priplaval visoko na nebo, ko sta kon-

čala Almira in oče svoje izdajalsko posvetovanje. Ura je odbila polnoči. Nato sta se ognila v črna plašča in šla na prosto. Zvezde so svetlo lesketale na nebu in luna je razlivala bledo luč po mürni prirodi. Pazno sta se ozirala naša znanca na okoli, ali ju nihče ne vidi; potem pa sta krenila tiho, kakor nočna tatova, proti Građišču.

Divna tišina je kraljevala nad spečo zemljo. Le listje in trava je včasi zašumela pod nogami nočnih potnikov in dramila tiko spanje trudne prirode.

Kmalu sta bila Almira in njen oče na Građišču. Tu sta si ogledala vse zidovje, dvorane in kleti pri mesečni svetlobi.

"Tukaj-le bo najlažje prijeti Turkom na Građišče," reče Tresograd. "Tla so ilovnata in zidovje se lažko izpodkoplje."

"To ne bo šlo," odvrne naglo Almira. "Mirko je veden vodja in bo vse dobro čuval. Ali jaz vem za podzemeljski hodnik!"

Izgovorivši, potegne očeta za roko ter ga pelje oprezeno in molče v globoko klet. Ondi mu pokaže železna vrata, ki so zapirala vhod.

"Kdo ti je počkal to tajno pot?" vpraša tiko in začudeno Tresograd.

"To skrivnost mi je razodel Mirko sam!"

"Kdo? Mirko?" odgovori neverjetno Tresograd.

Almira poskuša nato odpreti skrivna vrata. Ključ zaskriplje v ključavnici, v tistem trenotku pa zakliče iz podzemeljskega hodnika moški glas: "Ali si ti, Mirko?"

Samega strahu bi se bila oče in Almira skoro zgrudila na tla. Ali mščevalna strast in up sta jima dajala moči in poguma. Almira je potegnila nagloma ključ iz vrat, in obadva sta odbežala, predno je čuvaj, kmet Strelec, prišel gledat, kdo v kleti govori in odpira vrata.

Osmo poglavje

Drugi dan, bila je nedelja, je potrkal na vse zgodaj utrujen jezdec na Serajnikova vrata v Svetnah. Ravn se je začelo daniti. Od vzhoda sem je že zlatila jutranja zora z zlatimi žarki najviše vrhove južnih gora. Priroda se je jela vzbujati. Ptice so peli jutranjo pesem. Domača perutnina, kokoši in petelinčki, so vstajali s svojega ležišča. Na Serajnikovem dvorišču so si že iskali prve hrane.

Hlapca ali drugega domačina še ni bilo po koncu, ko je došel jezdec do hiše Serajnikove. Gosta, siva negla je krila Rožno dolino in še odvračala od nje dnevno svetlobu. Zdeto se je, kakor da se ne more izdaniti.

V drugo potrka prišle na vrata. Zdaj pride Mirko sam odpirat.

"Ali si ti, Štefan? Dobro jutro!"

Nato poda tovarišu roko in ga povabi v hišo. Obadva vstopita v Mirkovo sobo.

Štefan je bil sin kmeta Mačka, premožnega posestnika v Podgradu. Bil je pogumen in črvst mladenič. Njega in še druge tri tovariše si je bil izbral Mirko, da opazujejo pretečega sovražnika. Poslal jih je bil na prežo proti Turkom.

"Kaj mi poročaš dobrega, Štefan?" vpraša nagloma Mirko. "Kaj si videl in zapazil na preži? Govori, priatelji!"

"Mnogo ne vem. Ali kar znam, to ni nič dobrega, sicer bi ne bil vso noč jezdil. Sapo mi je jemalo, tako me je nesel moj vranec."

Izgovorivši, nagne utrujeni tovariš čašico pelinovca, da se malo okreča, nato pa jame tako-le pripovedovati:

"Vsi štirje, ki si nas bil odpodal na prežo, smo jahali proti Beljaku. Ali tam nismo mogli ničesar zvedeti o Turkih. Zatorej smo jezdili naprej, in sicer proti Kokovemu in Trbižu. Ondi je bilo zbranih kakih tri tisoč kmetskih zaveznikov. Saj veš, to je tista 'kmetska zveza,' ki jo je letos oživil znani Peter Vunderlich na gornjem Koroškem. Med njimi sem bil v taboru. Toda poslušaj, Mirko!

Včeraj popoldne so se jim približale turške čete. Sovražnik se je ustavil pred kmetskim taborom. Videlo se je, da se hoče danes, v nedeljo, sprijeti s svojim nasprotnikom. Tega so se pa naši kmetje zbali. Pogum jim je začel upadati, da, celo njih vodja, Matjaž po imenu, je postal figura. Ni se ustavljal strahopetcem. Vdal se jim je in vsi kmetje so — pobegnili.

Od treh tisoč jih je ostalo komaj štiri sto. Ti so se potem utaborili na bližnjem griču. Zaprisegli so si, da se hočejo s Turkami bojevati do zadnjega vzduha."

"Kaj bo pa zdaj," odvrne Mirko ves prestrašen. "Jaz

in vsi drugi smo se še najbolj zanašali na kmetsko zvezo. Zdaj pa so ti plăšljivci pobegnili in se poskrili, kakor zajci pred lovcom . . . Kje pa so tvoji tovariši, Andrej, Vinko in Davorin?"

"Takoj ko so kmetje zapustili svoj tabor, treba je bilo tudi nam odločiti svoje dejanje. Sklenili smo, da se ustavi Knezov Andrej blizu tistih štirih sto mož, ki so še na mestu ostali v bran. Ondi naj opazuje in poizvedava, kdaj in kod gredo Turki naprej. Žalnikov Vinko in junaški Davorin sta se pa postavila pri Podkloštru blizu Beljaka na prežo.

Sam sem sinoči zapustil kmetski tabor. Vso noč sem jezdil, da vam prej ko mogoče naznam žalostno novico, da so jo pobrisali iz tabora naši kmetski zavezniki."

Dolgo sta se pogovarjala potem še naša tovariša, kako bi se mogli braniti z najboljšim uspehom. Obadva sta pa bila prepričana, da se bodo Rožanje hrabro in vztrajno bojevali s Turkami, braneč si življene in posest.

Naposled napelje Štefan govorico na druge stvari:

"No, Mirko! Kaj pa je s tvojo ženitvijo? Pređno sem odšel na prežo, si mi obljudil, da me hočeš imeti za druga. Ali je že bila gostija, ali pa bo še le jutri, v pondeljek, kakor se je bilo to sprva določilo?"

"Jutri bomo imeli gostijo, ako nas Turki prej ne napadejo. Ti moraš seveda biti moj drug. Tako brhkega in pogumnega mladeniča ne sme manjkati pri moji ženitvi. Tvoj oče bodo starejšina in svatov je črez trideset. Pripravili smo tudi že vse. Treba je le, da nas sovražnik ne bo motil."

"Ne boj se, Mirko!" odvrne Štefan. "Turki ne pridejo tako hitro. Jutri, v pondeljek, jih gotovo še ne bo."

Kaj pa je s tistim — dekletom. Mitko? Ti že veš, koga mislim. Ali se ni nič protivila in zoperstavljal, ko si se naenkrat odločil za Zaliko?"

"Zakaj bi se ustavljal moji ženitvi? Saj ji nisem ničesar obetal! To pa vendar ne more imeti globljega pomena, ako človek z dekletom nekajkrati prijazno govorí."

"To je res, Mirko. Ali jaz se bojim te strastne ženske. Almira je laške krvi. Bog ve, kaj zna v svoji jezi in razburjenosti vse storiti! Ali ne govorí nič več s teboj in Zaliko?"

"Ne; zdaj se nas vseh izogiblje. Celih štirinajst dni nisem videl niti nje, niti njevega očeta. Dekle ne pride več na svetlo, Tresograd pa je odšel po kupčiji."

"Ali ni bilo včeraj Tresogla doma?" vpraša Štefan radovedno svojega tovariša, ki je očito kazal, da mu ni ljubo govoriti o tem.

"Jaz ga nisem videl in tudi nihče drug," odvrne Mirko. "Zakaj pa povprašuješ po njem? Mar ti je toliko ležeče na tem tuju!"

"Ne zaupam mu, kakor tudi Almiri ne," odgovori odločno Štefan. "Ali to pa vem, da je bil ta štirinajst dni včeraj doma. Srečal sem namreč danes pred svitanjem nekega voznika na potu proti Beljaku. Sedel je v haljo zaviti na ličnem vozu. V obraz muril sicer nisem mogel natančno videti, ker si je bil lice zakril, mino mene se vozeč, toda konji so bili Tresoglavovi; te dobro poznam."

Z ramami je pomajal Mirko; saj ni mogel verjeti tovariševim besedam. Zatorej mu je še enkrat zagotovil, da ni bilo niti ta, niti pretekli teden Tresogla doma; Štefana je najbrž zmotil pogled v nočni temi in zato ni niti voznika, niti konj prav spoznal.

Naš znanec je svojega prijatelja še dalje izpräševal o Almiri. Ali Mirko mu ni govoril resnice. Tajil je, da bi mu bila zažugala s prstom, ko je zadnjič govoril z njo, vendar pa se je bal deklice. Neka notranja slutnja ga je vedno mučila. Mirko se ni mogel popolnoma iznebiti strahu pred njenim maščevanjem.

"Almire moramo pač dobro opazovati in jo vestno čuvati, če se utaborimo pred Turkimi," opomni napisled Štefan. "Z nami ne sme biti skupaj v enem in istem taboru; sicer bi utegnila koga preslepiti in ta bi potem za njene sladke besede nas in sebe izdal. Osobito pa se bojim, da bi se znala tuja deklica nad teboj in nad drugimi mladeniči, ki smo se včasi pošalili z njo, maščevati ali nam sploh sitnobe delati v taboru!"

Med temi besedami se je Mirko globoko zamislil. Bil je prepičan, da utegne Almira njemu, kakor vsem Rožnom škodovati. Te skrivne slutnje si ni mogel izbiti iz glave; vendar pa je hotel zagovarjati tujko in njenega očeta pred takim sumničenjem. Toda v tem hipu je stopil oče Serajnik v sobo.

(Dalje prihodnjic)

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENIAN WOMEN'S UNION OF AMERICA

YOUTH AND RECREATION BOARD

- DISTRICT 1—Mrs. Frances Kurre, 6509 Schaefer Ave., Cleveland, Ohio, president of the board.
 DISTRICT 2—Miss Molly Sumic, 222—57th St., Pittsburgh, Pennsylvania.
 DISTRICT 3—Mrs. Lillian Kozek, 2244 S. Lincoln St., Chicago, Illinois.
 DISTRICT 4—Mrs. Frances Marinshek, 438 Sheridan St., Ely, Minnesota.
 DISTRICT 5—Mrs. Dorothy Meister, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colorado.
 DIRECTOR OF JUVENILE CLASS—Miss Albina Janchar, 1686 E. 32d St., Lorain, Ohio.

My Trip Through Europe.

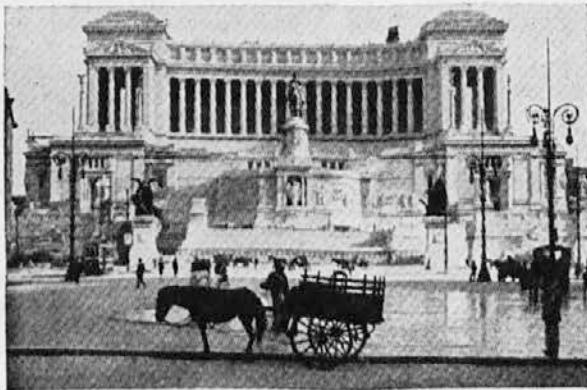
By Evelyn L. Fabian

BOARDING the boat (Barčic) on Thursday afternoon, August 4, 1938 we left Split far behind and were on our way to Rome, Italy. It was indeed a land of fascination, untainted by the evils of over-modernization, at least, it seemed that way as we glided along the coast, surrounded by the blue waves which have given the Adriatic its name for blueness. We constantly passed by chains of islands, beautiful, forest-covered islands dotting the surface of the famous sea. One has an impressive desire to buy one of these islets in the sea and settle down on it for a restful quiet life among the charming, unspoiled peasantry.

Our first stop was Trogir. It is situated close to Split and was founded by Greek colonists of the IV century. Trogir is like a medieval dream, with its buildings in the Renaissance style, among which the most notable is the Cathedral, and the Bell Tower. Here we stopped just long enough for passengers to embark and disembark—possibly 20 to 25 minutes.

We went on towards Šibenik where we stopped for another few minutes. Here I noticed a number of women and girls sitting on stones along the wayside, embroidering, with their eyes utterly unprotected from the blinding glare of the sun. They were making the tops of gorgeous Dalmatian caps, while others were at work on aprons none of whom paid any attention to the hot sun. Šibenik is a Croatian City and its people are dark and swarthy, resembling Spaniards in appearance and in disposition as well. Some still bear traits of those old pirates and free booters from whom, I suppose, many are descended.

Šibenik has three forts guarding the entrance to its bay and is built in the form of an amphitheater. Its artistic pride is its wonderful Cathedral.

Statue of King Victor Emmanuel—This great National Monument dominates Rome and was erected on the north-east end of the Capitoline Hill.

After sailing for four hours, we came to our third stop—Zara. This is where we changed boats to the "Stamira." A group of youngsters in uniform also marched on board, who were on their way to camp. It was then quite late in the evening but we stood on deck gazing at the bright stars and the big moon. As night fell we went on quietly through the waves of the Adriatic, the boat steadily churning the waves into moon-glistening foam, and as we glanced off into the distance, we saw countless eyes of countless dwellings on countless islands throwing their gleam across the calm waters.

It is on occasions such as these that one begins to realize that the world is beautiful—unbearably beautiful—and one wishes to expand, take in the whole scene in one lungful of the breath.

We went down to our cabins to retire for the night only to get up again at 5:30 the following morning. Leaving the boat we hailed a "facchino" (porter), who carried our baggage to the railway station. Here is where the difficulty arose—we couldn't understand what the ticket agent was trying to tell us and he simply refused to take our tickets. We just couldn't understand the reason why. Quite a few minutes elapsed when a young man, seeing what a predicament we were in, offered his help. He knew the English language and so questioned the ticket agent. He then informed us that our tickets were not good for the motor train as they were issued for a slow train. The ticket agent was trying to tell us in Italian that an additional amount would have to be paid if we wished to ride the fast motor train. Well, I must say it was quite a relief to pay that extra fee and be on our way off to Rome. The train left at 6:25 a. m. and we arrived in Rome at 11 a. m.

The porters of local hotels generally wait at the station and they are always willing to direct you and take you to the hotel. Some hotels have omnibuses waiting at the station, and these are generally cheaper than taxis or horse cabs. You are obliged to pay one lira per suitcase and half a lira for smaller items of luggage. Hotel Continental was about two blocks away, so we had one of the facchino's carry our luggage and we walked.

Rome, however, is so large, and there is such a multitude of things to be seen, that if an American is left to his own devices he would be completely lost and would not know where to begin the process of getting acquainted with the Eternal City. So we were advised to take part in the conducted tours organized by the C. I. T. This travel

Forum Romanum—The Roman Forum, facing the Capitol, with the ruins of the Temple of Castor and Pollux on the left.

agency takes tourists around all the sights in four days in its large charabances (buses).

Rome, capital of the ancient world and the centre of the Christian world, has everything that is great and remarkable. Here, everything has the air of an ancient dignity and power supreme. Art is everywhere; so great is the number of monuments of all ages that it would require a century to know them well. There is something here that does not exist in any part of the world.

We started out on our tour at 2:30 p. m. with a guide who spoke in English and French. There were about 30 in our group. First we stopped in front of Palazzo Farnese. This is indeed the noblest palace of Rome, and has been occupied since 1874 by the French embassy, and on the second floor by the French school of Rome. It is supposed to have been designed by Raphael and many great Renaissance masters worked on it. The Piazza Farnese (The Square) has two fine fountains. We then drove across the Sisto Bridge and along Via della Conciliazione to the Basilica of St. Peter. From a distance we saw its great dome floating against the blue sky and as we came nearer we learned the meaning of its bigness. The great colonnades seem to reach out their arms to enclose you, and the fountains toss their spray in the air and carry your thoughts to the sky.

As we stood there, gazing at the mighty edifice and the magnificent colonnade that surrounded both sides of the Piazza, the guide began telling us of its history. "St. Peter's in the Vatican"—to give its full title, is built on the site where it is supposed that many Christian martyrs suffered in the circus of Nero. Among these was the apostle Peter, who was crucified head downwards, and it is here, under the church, where he was buried.

The first church was erected here in the reign of Constantine the Great in the fourth century. It was in this original church that the Emperor Charlemagne was crowned by the Pope in 800. As time went on, the building became unsafe so a larger edifice was erected on this site. They completed the new cathedral after two centuries. Several architects had a hand in the final work, including Michelangelo, who was responsible for the wonderful dome. In 1626—thirteen hundred years after the original church was consecrated—the new cathedral was opened, for ever afterwards to be the greatest monument of Christian worship in the entire world.

To the right of St. Peter's are the Papal apartments rising above the colonnades. That is the Vatican, in which the Pope lives, in which the Sacred College meets, in which are Rafael's frescoes and the galleries of sculpture, and from which you get to the Sistine Chapel to see Michaelangelo's ceiling and Last Judgement. The main entrance to the Vatican is under the colonnade to the right, where the Pope's Swiss Guards stand. Two or three are always looking out at the window here.

The obelisk that stands in the center of the Piazza was brought from Egypt by the Emperor Caligula and weighs 320 tons. Around the obelisk are tablets in the pavement indicating the points of the compass and also the divisions of the Zodiac.

The Colonnade is the highest manifestation of Bernini's art. There are 284 columns in all. These colonnades spread away from the sides of the Cathedral facade with four rows of columns in each. He was also the creator of the 162 statues of Saints on the top, each 12 feet in height.

We walked across the huge Piazza and ascended the steps to the cathedral. Having passed within the door the guide pointed out to us the famous mosaic, depicting St. Peter's disastrous attempt to walk on the seas. The door on the extreme right is the Porta Santa, which is opened only in Holy Year, that is every twenty-five years. According to a special ritual, the Pope, on Christmas Day comes in solemn procession and kneels three times; the door is removed and the Pope is the first to pass through. At the close of the Jubilee, the door is again built up with special solemnities. It will be opened again on December 24, 1949.

One can never enter St. Peter's without being astonished by its vastness and its majesty. We walked around feeling like pygmies in the vast space of the interior. Brass signs in the stones along the centre of the floor showed us how much greater it is than St. Paul's Cathedral in London which is 520 feet; cathedral at Florence 489 feet; St.

The Colonnades of St. Peter's—They are here seen from the roof of the Church. They suggest the arms stretched forth from the Cross to embrace the world.

Paul's in Rome 419 feet, while St. Peter's is 613 feet in length. The height of the nave is 153 feet—the transept is 449 feet—the interior diameter of the dome is 139 feet, the exterior 196 feet. The height of it from the pavement is 488 feet. Including the sacristy and the crypt, the basilica contains 45 altars where 121 lamps are kept burning day and night. There are 390 statues in marble and bronze throughout the church.

When we reached the High Altar, above the tomb of St. Peter, and gazed up at the dome, we knew that we were seeing something that was not its like anywhere. The High Altar itself is of surpassing beauty and here only the pope or a specially authorized cardinal celebrates mass on high festivals. The brass canopy is entirely of bronze with gilt ornaments. It weighs over 700 tons and has a height of 95 feet. The Confessio, at which we looked down over the low marble rail, and the kneeling statue in it of Pope Pius IV, his eyes fixed on the tomb of the Apostle; the gilt bronze doors leading to the chapel under the altar in which reposes the sarcophagus of the apostle—all these combined with the general atmosphere of the place will render it a memorable moment in our lives.

Nothing in the great cathedral seems to change except that St. Peter's right foot is always being kissed into greater deformity. Although made of durable bronze the toes have not endured. This figure of St. Peter, by the way, is nearer life-size than almost anything in the cathedral.

The gorgeous mosaics, the precious marble coverings, the numerous monuments, the walls, the many varieties of columns, all make a scene of Roman splendor. Just merely to name everything I saw of the many thousand square feet of mosaics in the interior would weary you. But, the general scheme is designed to illustrate the mysteries of the Christian faith and the stories of Saints.

Lastly we went to see the Grotto of St. Peter which is beneath the main altar. We walked down a narrow marble circular staircase. The stairs descending, wind past the tomb of St. Peter. Then we went directly to the little chamber containing the tombs of Benedict XV and Pius X, called the Chapel of the Popes. The chamber is in reality, a heavy, low, white-washed arch holding up the floor of St. Peter. The top of one's head almost grazes the low ceiling. The few tombs within the chapel almost fill it. Pius X's is of white marble, huge like a Roman sarcophagus, but simple. Two candles burn before it. Benedict XV's is of yellow marble, its top composed of a bronze recumbent statue of the pontiff. At one end of the chamber is a little chapel altar. The tomb to the right is that of Queen Christina of Sweden. She is the one who gave up her crown of a Protestant country to join the Catholic church. The guide also showed us old Roman pagan sarcophagi in which a few popes are buried. Throughout the grottoes there are Roman and early Christian stone and marble inscriptions built into the walls. The tomb of Nicholas Breakspear, the only English pope was pointed out to us. There were a few others but just don't recall now. Across the corridor from where the late Pope Pius XI now lies is the chapel of Santa Maria Praegnantum, or Holy Mary of Expectant Mothers.

St. Peter's—The interior of St. Peter's, looking towards the High Altar under which are supposed to rest the bones of the Great Apostle.

The guide led the way back up the marble circular stairs to the main floor of St. Peter's and to the spot near the tomb of St. Peter and pointed to a small cross, perhaps six inches long, embedded in the marble pavement. He said, it was the exact spot over the tomb of Pius X, and when the grottoes are closed and people want to pray at the tomb, they come and kneel here.

We turned at last and walked back towards the entrance. St. Peter's is indeed one of the wonders of the world. Nowhere else exists anything like it, and no one who has not seen it, can conceive its stateliness and its magnificence.

Then we drove to Janiculum Hill from where we saw a panoramic view of Rome. Each noon, a gun is fired which sets all Rome looking at its watch. On the Janiculum we saw a colossal statue of Garibaldi, set at quite a height, and busts of his principle followers all about it. Below lies the city in all its mellow tints, broken by masses of dark green pine and cypress trees. St. Peter's dome can be seen off at a distance. The Fountain of Acqua Paola, erected by Fontana in A. D. 1611, has pillars from old St. Peter's.

We drove along the Viale del Re (Avenue of the Re) to the Island of the Tiber, which was always looked upon as holy. Pointed out to us on the way were excavations of Republican Temples. Then we came to the Monument to Victor Emanuel II, which was begun in 1885, and is the most colossal structure in the world, being over 500 feet long and 250 feet high. It has taken 26 years to construct. To my mind it seems that the memorial is out of scale. To be huge is not necessarily to be more noticeable—size does not excite reverence or awe. A less imposing monument might have had more beauty—nevertheless, the golden king on his golden horse, and the golden angels on their pinnacles, add splendor to the whiteness. Below rests the nameless "unknown warrior," who fought in the Great War.

We continued along the Via dell' Impero (Empire Road) and saw the Imperial Forums. To the right we saw the Capitol, the Forum of Julius Caesar, the Temple of Venus and Roma, and the Roman Forum. To the left was the Forum of Trajan together with those of Augustus and Nerva. Farther on, we came to the Palazzo Venezia, a great brown building on the Piazza Venezia, which is now the residence of Signor Mussolini, the Duce of Fascism. The Palace once belonged to Pope Paul II. It is from the small central balcony that Mussolini usually addresses the vast crowds assembled in the square on different occasions. As much as we wanted to see the interior of this palace—it was impossible.

Lastly we came to the Fountain of Trevi, which is the largest and most celebrated of the public fountains in Rome. Trevi means three ways, referring to the three main outlets of the fountain; one in the middle under the statue of Neptune, and the others at the sides beneath the figures of Health and Fertility. These main streams are broken up by rocks, and streams of water pour out from the mouths and nostrils of monsters. We stepped from the bus to see the many coins at the bottom of the pool. These have been thrown into it in accordance with the legend which says that the sacrifice of a coin to the waters of Trevi ensures your return to the Eternal City.

This is the end of our first tour in Rome. We went back to our hotel rather tired and exhausted. After dinner we sat in the lounge and remembered our friends back in the United States by sending them cards.

(To be continued.)

ACTIVITIES OF OUR BRANCHES

LAST MONTH OF THE CAMPAIGN

It seems to be the way with many of us to leave things go until it's high time to do them. Such has been the case with our first campaign for new members in our Juvenile Class. As you know, the campaign is to close November 30, which means that unless we get busy at once, the report will not be very exciting, neither anything to boast about. But, there is much we still can do in this respect. Just think, if the members would each make it a point to get one new junior member, what a stupendous success this campaign would be! It is possible but will it be probable? It depends on you, and you, and us! Let's do our best, are you on? Of course, you are! Let us show how much we women can do when we find it imperative and worthwhile doing! Thereby each one of us will help attain the success which will be our pride and happiness!

No. 6, Barberton, O.—Dear girls, now that you have the name of your peanut sister, be sure to keep in mind the birthday date, etc. Please keep the name to yourself, that is the way it'll be loads of fun.

We are glad to have Mrs. Jennie Zu-

pec back with us in the drill team. She was on a leave of absence for several months because of a blessed event in the family. We hope that some day the baby may become a member of the drill team. (Hurry and grow up, Carol Ann!)

We express our best wishes for a speedy recovery to Anna Casserman who has been sick in bed. We hope it won't be long when you'll be among us again.

Plans are being made for a Hallowe'en party. Everyone is looking forward to a good time. — Girls don't forget our meetings and also our drill practices.

JENNIE C. HITI, reporter.

No. 9, Detroit, Mich.—Success with a capital "S" was the outcome of our first affair, a dinner dance on September 16 at the Slovenian Hall. We owe our thanks to all who attended and to all who rendered assistance wherever needed. Our thanks to Mrs. Intihar who very capably took charge of the dinner and take it from us, it sure was delicious. Thanks to the boys behind the bar; without their services the event would have been rather dry. To Mr. Locnscar, we owe a million thanks for those lovely flow-

ers which not only decorated our tables but made each cadet look beautiful with a rose in her hair.

Our dinner dance was not successful only financially but it encouraged new members who were very curious about the activities of the cadets and anxious to become members of our team.

At our next meeting on October 21, plans for another dance will be discussed. However, the main topic of discussion will be in regards to drill practice. What a sensation to know we'll soon begin drilling. Then after practice and more practice we'll be ready to compete against other drill teams. So be prepared, cadets, work hard for with girls like you, we can't fail! May success guide us and good luck follow our every undertaking.

ROSAMUND DODICH, rec. sec'y.

HURRAH FOR DETROIT!

The above report is merely the result of sincere co-operation and good fellowship among the members. We are happy with you and wish you the very best of success in your future activities, likewise in your drill work. Here is a verbal bouquet of orchids to Detroit members! From all of us.

THE WEST PARK CADETS — BRANCH NO. 21, CLEVELAND (WEST PARK), O.

Top row—left to right: Frances Kauc, Olga Sustersic, Josephine Intihar, Agnes Fliss, Josephine Zalar, Alice Weiss, Mary Chorich, Agnes Golick, Louise Felician.

Bottom row: Frances Komocar, Marge Janco, Mary Stevens, Rose Kozuh (right-guide), Helen Kozely (captain), Christine Sustersic (left guide), Dorothy Sinkevich, Mary Pozelnik, Katherine Chorich, Anne Hosta.

Officers: Josephine Intihar, president; Helen Kozely, secretary; Alice Weiss, treasurer; Mary Stevens, reporter.

No. 14, Cleveland (Nottingham), O.
—The attendance at our last meeting was very good. Please keep it up! The future meetings shall be very important for we have many plans to discuss for our coming dance on January 6, 1940.

Our branch will celebrate the twelfth anniversary since its founding on November 12, 1939. The variety program will begin at 7:30 P. M., dancing to follow. The cadets will take part in a beautiful scene depicting the twelfth jubilee.

A hearty welcome to the new members, namely, Jennie and Louise Kozlevcar. We are anxious to get more new members. Encourage your friends to join, girls! Our new lieutenant is Rose Fifolt. Loads of luck, Rose!

Please attend all the meetings. —
Regards to all!

JOSEPHINE NOVOSELC,
reporter.

No. 20, Joliet, Ill.—In the evening of October 4th, Joliet had its first Harvest Festival. The program commenced with a concert by the Rockdale School Band. It was then follow-

ed by folk dances performed by various nations, each wearing their own national costumes. We, the S. W. U. Cadets, represented the Slovenes, the largest group of dancers. The opening measures of the "Ti Marjanca," played by Anthony Rozman on his accordion, placed us in the right spirit for the Slovenian dances, and gave the spectators the signal that the Slovenes were coming on. After all of the dances were completed, fireworks were displayed. Never before in Joliet's history had the Slovenes been so well recognized and advertised. It was only through the efforts of Mr. Brown, superintendent of the Recreation Board, that the Slovenes were given a prominent place among the nations in Joliet. (Picture on page 380.)

On a cold, windy, sun-shining day, the Cadets in all their regalia participated in the annual Columbus Day parade. As we marched along beautifully in the first division, our banner-bearer, Miss Genevieve Glavan, had a very hard time keeping in step, and at the same time, holding the banner up while the wind was blowing at it from all directions. This year's Columbus

Day parade was the most beautiful and largest ever held in Joliet. It consisted of many pretty floats. Some represented Columbus sailing on his Santa Maria; one represented the early American Indians; another George Washington; and still others the various nations who came from abroad to settle in America. Our Slovenian float was donated by the Woodruff Hotel; and those representing the Slovenes were: Mrs. Josephine Mustar, supreme treasurer, Misses Betty Verséaj, Dolores Pirc, Joan Mustar, Irene Korevec, and Jonita Erjavec.

We hope that in the future the Slovenes will be given many opportunities to show Joliet that we really exist in the world.

Au revoir!
OLGA ERJAVEC, reporter

MASS BIRTHDAY PARTY

Ten cadets of Branch No. 20, Joliet, Illinois, celebrated their birthday party in September and gathered with our national president Mrs. Marie Prisland, who stopped in Joliet on her return from a trip to Bridgeville and Pittsburgh, Pa., and also Cleveland,

Ohio. It was a great honor to the cadets to have her as their distinguished guest. This all happened on Thursday evening, Sept. 14. This picture of the celebrants was taken just before the gifts were opened and the birthday cake cut.

They are, standing, left to right: Mildred Gregorich, Mildred Erjavec, Olga Erjavec, Rita Stukel, Edith Kunstek and Ann Puz.

Seated, left to right: Genevieve Glavan, Marie Terlep, Mrs. Marie Prisland, Jo Mahkovic. Miss Mary Dolinsk, the tenth celebrant, was not there for the picture, due to working.

The evening was a most delightful one and a grand time was enjoyed by all present.

Our belated wish to the cadets: Many, many happy returns of the day to everyone!

IN MEMORY OF MY DEAR MOTHER, GRANDMOTHER

MRS. MARY SETINA

who passed away two years ago on
October 26th, 1937

As we pause and think of you
And think of how you died,
To think you could not say goodbye
Before you closed your eyes.
No one knows the silent heartaches,
Only those who loved can tell
Of grief that is born in silence
For our beloved mother, whom we
loved so well.

Josephine Erjavec,
and daughters Olga, Mildred, Jonita.

No. 32, Euclid, O. — We certainly received a double surprise at our monthly meeting. First, we learned that our debut and 10th anniversary dance on September 10, was such a success financially that we could afford the last payment on our uniforms—and it had been only a month since we got them! Boy, are we proud! But now instead of slacking down and taking things easy for a while, the girls are deep in plans for a card party to be given on October 25. This goes to show that our drill team is com-

posed of an energetic group of girls.

Our second surprise of the evening was the refreshments served after the meeting—cake, potica, hot dogs (all one could eat) and coffee! It was really too bad some of the girls couldn't come—they surely would have enjoyed it. Many thanks to the women who planned this treat.

Two weeks after our debut, Mary Zdesar, one of our good members, underwent two operations, one of them very serious. She is now convalescing at home and would appreciate a visit from her many friends. The cadets are hoping for your speedy recovery, Mary, and expect to see you soon at the rehearsals.

Every member has exhibited a fine and loyal spirit, which promises that in the future the St. Christine Cadets will become synonymous with high ideals and willingness to co-operate.

JO JAMNIK.

No. 33, New Duluth, Minn. — The tenth jubilee of our branch was commemorated with a banquet served in St. Elizabeth parish hall. Speakers at the occasion were Rev. J. Skolar, toastmaster, Rev. F. G. Schweiger, Rev. William Powers, Mrs. Mary Skander, president, Mrs. Helen Krall, organizer of the branch, who introduced the charter members, Mrs. Mary Spehar, first secretary of the branch, who read the felicitations from our supreme president, Mrs. Marie Prisland. Invocation was offered by our pastor, Rev. J. Skolar. After the banquet a dance was held and everybody had a good time.

Many thanks to all the speakers; to Wm. Rot and J. Skull Jr., who played a few selections on accordions; to all helpers and donors, and to each and everyone who in any way rendered assistance to make this event a success; to our supreme president for good wishes and to all who extended congratulations.

Greetings to all!

MARY SKANDER, president.

No. 40, Lorain, O. — The month of September has been a very busy month for the drill team. On Tuesday, Sep-

tember 26, the team entered the Women's Drill Team competitive drill in Amherst as a part of the celebration of the "Amherst Old Home Week." Five women's drill teams entered in the competitive drill staged in the Amherst High School Auditorium. Our team placed second among the teams from Akron, Elyria, and Lorain, which have won state and national championships. The Canadian Legion Team of Lorain, champions at Chicago last year, won first place.

Then on the following day, September 27th, the girls marched in the parade, which culminated the great celebration. Again, they were awarded second prize. This was for the best marching unit. The Vermilion firemen, attired in full dress uniform, were awarded first prize. These two prizes certainly boosted up our treasury.

With the various competitions over, the drill team decided to practice twice a month for a half hour instead of the usual practice every Tuesday. The girls deserve a vacation for being so faithful in attending every drill practice and also for being so punctual.

Besides having marching feet, the cadets must also have dancing feet because we are having another dance. This dance will be held at the usual place, Slovenian National Home, on Saturday, December 2nd. The Lorain Top-Hatters will play for this pre-Advent dance. No excuse for not coming to Lorain on December 2nd because you know well enough in advance. Let's see some more new faces, as well as the old ones, from out-of-town. To you people that haven't attended our dances, make this one of your "must" dates—Saturday, December 2nd.

AGNES TOMAZIN, reporter.

No. 41, Cleveland (Collinwood), O. — The last meeting was better attended. But there is room for more! Now that we have cooler weather we'll be expecting a much better attendance. Here is news about our dance on Sunday, November 5, at the Slovenian Workingmen's Home on Waterloo Rd. There is to be a prize waltz and a prize

Slovenes were well represented on the program during the first annual field day in Joliet, Illinois. A group of our members dressed up in national costumes and danced Slovene folk dances.

polka. So come and let us see how good you are at dancing. The team will give a drill performance which should interest every loyal member. To top all this, the music will be furnished by the ever-popular Johnny Pecon's orchestra. The admission is only 35 cents. Refreshments, the best. Come one, come all, we assure you to be satisfied with the good time. I'll be seeing you all at the dance on November 5.

IRMA GOLOP, reporter.

No. 46, St. Louis, Mo.—Co-operation was great and that's the reason our social at the evely Dairy was such a success. The committee wishes to thank everyone who helped in any way, especially Mrs. Speck, Miss and Mrs. Staker for selling the most tickets. Returns on the tickets can be made at the next meeting.

Our meetings could and should be better attended. Plans are being made for the next social. Suggestions are always welcome and so are the pillow slips if any one wishes to donate them.

Cupid scored again ringing wedding bells for the daughter of Mrs. Zvanut and the son of Mrs. Dolenz. Best

First row, left to right: Catherine Gersich, Helen Todorovich, Marie Terlep, Jo Ann Muster, Irene Korevec, Isabelle Musich, Bertha Planinsek.

Second row, left to right: Olga Erjavec, Josephine Mahkovec, Mrs. Anna

wishes to the newlyweds and also congratulations to the mother-in-laws. Be at the next meeting on November 2.

HELEN SKOFF

MANY THANKS

I wish to thank everyone who has co-operated to make the first field day program on October 4th at the Richards stadium, Joliet, a huge success.

Many thanks to Mr. Anthony Rozman, organist of our parish, for his cheerful playing at this occasion; to the officers of our branch, Mrs. Planinsek, Mrs. Muster and Mrs. Stukel, and, of course, to our cadets, who so willingly came to rehearsals and showed the right spirit, to place the Slovenian nationality to the front. I also wish to thank everyone who has loaned their costumes for this occasion, and to everyone who in any way helped to bring the Slovenians on the "map."

I also wish to thank those who have represented "Slovenia" on a beautiful float on Columbus Day: Mrs. Josephine Muster, Misses Dolores Pirc, Betty Verschay, Johanna Muster, Irene Korevec and Jonita Erjavec. Whenever such an occasion arises, I hope you will respond in the same generous way.

JOSEPHINE ERJAVEC.

Stukel, Mrs. Josephine Muster, Mildred Erjavec, and Agnes Resetich.

Third row: Rita Stukel, Genevieve Glaven, Helen Mahkovec, Deloras Pirc, Deloras Hren, Elizabeth Martincich, and Mildred Gregorich.

No. 50, Cleveland, O. — Due to the absence of the president, Jo Bradach, Alice Soucek took charge of the meeting. After the business session, during which two parties were planned, Miss Mary Marsich gave a talk on her recent trip to Yugoslavia.

A masquerade party is to be held after the November meeting, this being much closer to Hallowe'en than was our October meeting date. Each member is to dress for the occasion and a prize is to be given to the one who will, of course, have the funniest costume. We may even charge a fine to each who does not dress, and naturally we will have refreshments.

On November 25th, the Marie Prisland Cadets are holding a "Moon Glow Dance" at the Twilight Ballroom with music furnished by Trinko and his band.

Be sure to plan to attend our Christmas party at the December session. This notice is plenty early.

The girls all obeyed the command or request of Mary Marsich to please put down their tomatoes, just before she started her talk. This really wasn't necessary as the talk was very interesting and entertaining. Her souven-

irs were also different from those we have ever seen. Among them she had a Turkish coffee set and a cap which is worn both by the men and the women of Dalmatia. A beautiful cigarette box and a lot of little wooden articles made in Ribnica were also among the souvenirs. We would like to have more meetings as interesting as the last one.

Don't forget to bring along your costume to the meeting on November 1. Cheerio!

JO BRADACH, reporter.

MRS. F. FAMPELLI (Garfield Hts., O.)

Miss Emily Zidanic, daughter of president of No. 47, Mrs. Louise Zidanic, was the lovely bride on July 8, 1939. On this day she promised Floyd Fampelli at St. Lawrence Church "to honor and obey until death do us part." She was attended by her sister Louise and Mary Dacer. Her brother George was best man, and Mr. J. Fampelli the usher.

May the future be a very happy and healthy one!

—
No. 57, Niles, O. — Our last meeting was very well attended; here's hoping more show up at the November meeting.

Miss Frances Logar, a very attractive member of our branch, has set Armistice day as her wedding day to Mr. George Stanec. Best wishes for a happy future!

Due to missing out in the October edition belated birthday greetings are hereby sent to Theresa Racher, Rose Spirko, Mary Bufwack, Caroline Fabijance, Barbara Devarich, Mary Logar and Katherine Spoljaric. Those celebrating their birthday in November are Johanna Zuzalo, Frances Logar and Angeline Regich. Many happy returns of the day to all of you!

ANN FABIJANCE.

—
No. 66, Canon City, Colo. — It is the duty of every loyal member to attend the annual meeting, therefore,

wish to remind you at this time that our annual meeting will be held Sunday, December 3rd. Keep this date in mind and please come. Elections of officers for the new year and also other important topics will be up for discussion. If more are present it is much easier to decide satisfactorily to all. Greetings!

KATHERINE JEKOVEC,
president.

No. 87, Pueblo, Colo. — The St. Mary's Cadets received a beautiful plaque donated by the Ramor Jewelry. It was for the best performance at the Colorado State Fair. We are very proud of achieving such success and it makes us feel that the hard work has been well rewarded.

Our dance on October 1st was a grand success. Elsie Pugel was chairman assisted on the committee by Ann and Mildred Ogulin. This committee wishes to thank everyone who worked so hard to make it a success.

Girls, I think we are in for a lot of fun. Hallowe'en is a party time for us. Great things are being planned by the committee which consists of Carolyn Petros, Tillie Fabian and Mary Zaletel. We know in advance that we'll have a good time. An "amateur nite" is also being planned for the near future. Practice up, girls, maybe we have more talent than we think we have.

Our deepest sympathy to Dorothy Jesih and Mary Kastelic who mourn the loss of their dear mother, member of No. 3, who passed away Sept. 18. May perpetual light shine on her soul!

We welcome new members of our drill team: Ann Spillar and Mary Kastelic. Marjorie Burin is back with us after three months vacationing in California. Wishing a speedy recovery to Steffie Barnett and Pauline Starginar.

HEDDIE RASPET, reporter.

No. 88, Johnstown, Pa. — Our October meeting was poorly attended. We have over a hundred members and only seven or eight come to the meeting. Please take notice, our annual meeting will be held on December 3rd at 3 P. M. This change to the afternoon will make it possible for all the members to attend. The meeting will be very important as we will elect new officers.

We are very proud of the new charter which we received recently. — Congratulations to Mrs. Frances Kluccevsek and husband who celebrated their 30th wedding anniversary in October.

Important reminder! Please pay your dues before the 25th of each month. Your promptness will save our secretary a lot of time and worry.

So Hi-Ho! Off to the meeting we go, December 3rd!

MARY KUZMA, vice president.

No. 90, Bridgeville, Pa. — Our meetings in the past have been poorly attended, we therefore decided to change the meeting date to the second Friday of each month instead of the third

Sunday as heretofore. They say that two heads are better than one, than fifty or a hundred must be much better than eight or ten. Let's make an effort to have good attendance every month. There's a surprise awaiting the members, so be a little curious and come to see for yourself what it is.

Our first bride was Miss Mary C. Ursitz. Best wishes for a happy future, Mary and your husband!

Will be seeing you at the meeting!
MARY RUPNIK, sec'y.

Famous Women

ELIZABETH FRY (1780-1845), an English philanthropist. She was the daughter of John Gurney of Norwich, and her family belonged to the Society of Friends. In 1800 she was

married to Joseph Fry, and in 1810 she became a minister. After her first visit to Newgate Prison in 1813, she began efforts which resulted in establishing a school and manufactory within the prison, organized a ladies' association for the reformation of the prisoners, and devoted all her energies to the promotion of prison reform. Within a few years her influence was apparent in most of the jails, houses of correction, lunatic asylums and infirmaries of the United Kingdom. From 1837 to 1842 she made several journeys in France and in northern and central Europe, visiting prisons, and rendered valuable service by expounding her plans of improvement to the public authorities.

GOOD MANNERS Consideration

Although ladies who are seated in the movies are not required to rise when others pass them, it is not incorrect—and often makes things easier for all concerned if they do.

Don't Say "Thank You"!

When you leave a friend's home after a meal, tell your hostess you had an enjoyable time, but don't thank her for the meal.

Lady Offers Her Hand

A gentleman never extends his hand to a lady unless she offers hers. If, however, the gentleman impulsively puts out his hand, the lady at once shakes hands in order to avoid embarrassing him.

"I heard something this morning that opened my eyes."

"So did I. An alarm clock."

Cruising the Caribbean

By Frances Bogovich, Member of No. 25 S.Z.Z.

CURACAO Willemstad

CURACAO, the largest of the three coral islands constituting the Dutch possessions off the coast of South America, is very known today not so much for the liquor, to which it gave its name, as for its shopping districts.

The island covers an area of 210 square miles. It was discovered in 1499 by Alonso de Ojeda, and was settled by the Spaniards in 1527. In 1634 it came into the possession of the Dutch. Ever since, with the exception of fifteen years, during which it was held by the French and British, it has been a Dutch colony.

The population numbers more than 50,000, the majority of which are black, with some Dutchmen, Spanish and Portuguese. The official language is Dutch, but a peculiar jargon "papiamento" is used among the natives.

The greater part of the island is arid waste on account of its coral formation. There is no flora and fauna life here; the only plant that will grow and flourish successfully is the cactus, and there is a great deal of various kinds of cacti found all over the island.

The government of this colony is vested in a governor, assisted by a council of four members, all nominated by the crown.

Curacao exports yearly over 100,000 tons of phosphate of lime, as well as divi-divi (for tanning) to Europe, while salt, coarse Panama hats and divi-divi are shipped to the United States. The original Curacao liquor is made on the island from a peculiar variety of orange, which is imported. Orange peels are also exported to European markets, principally to the Netherlands and France, where Curacao liquor of an improved quality is made.

Curacao has some connection with the marvelous and gigantic city of New York. Both were Dutch and had the same director general, Peter Stuyvesant, who lies buried in the vault of St. Mark's Church in New York. It was in 1647 that Peter took possession of his high office at New Amsterdam. But anyhow, it is said that when a New Yorker thinks of Stuyvesant he can give a little thought to this quaint little Dutch island of 210 square miles, which is really small in territory, but it has the largest oil refinery in the world. The "largest in the world" sounds very much American, but, sorry to say, the refinery is not American, it is Dutch—the Curacao Petroleum Industry Company, which is the subsidiary of the world-wide concern Royal Dutch Shell. The island is also the home of the Shell Oil Refinery, and the Lago Oil and Transport Company, Ltd., a subsidiary of the Standard Oil Company of New Jersey, which concern is quite well known to most of

us. Curacao is considered to be one of the best bunkering ports for coal in the West Indies, both coal and fuel oil are supplied to the navies of the world.

This little Dutch port has a great attraction for yachts, which come down to the West Indies and visit the various picturesque ports of the Caribbean. Each year quite a number of yachts call at Curacao and enjoy a few days of rest in the beautiful and sheltered harbor at Willemstad. Here the yachts enjoy special facilities as they do not have to pay pilotage or harbor dues, as is the case in the other ports. They are exempted from clearance by the customs. Fuel prices also are low, and all kinds of repairs can be done.

The island also is linked up with the extensive international system of airlines, which span the American continent, and thus the United States can be reached from Curacao in less than two days.

It is also interesting to know that in Curacao can be seen the oldest cemetery in the Western Hemisphere—it is known as the old Jewish Cemetery, and was started in 1640.

Willemstad, the capital of the island, is "a little bit of Holland dropped into the Caribbean," for its buildings, environment, waterfront and the quaint houses with their numerous gables, tiled roofs, and many-hued facades breathe the picture book atmosphere of the Netherlands.

Willemstad is situated on the natural harbor of St. Anna, and is a free port with practically no import duties, therefore a lucrative trade is carried on between Curacao and the neighboring countries where high tariffs prevail. On either side of the entrance to the harbor are seen forts Amsterdam and Rif; as a defense they are both obsolete; the former serving as a semaphore and with a light battery for saluting, whilst the latter had been converted into a

Willemstad - Type

P-624

radio station. Here also can be seen the land-locked Schottegat Lagoon, where erstwhile pirates established a lookout from which they spied their unsuspecting prey and swooped down upon them and their treasures.

The public and other buildings of Willemstad are particularly worthy of a visit. On account of the sun's rays, which are very strong here, the use of white for exterior decoration is forbidden by ordinance, therefore the buildings are tinted in shades of blue, pink, green and yellow, topped with dark red tile roofs—a real picturesque combination of dainty shades. A great number of the homes and villas, most of which are equipped with all modern conveniences, instead of being surrounded with green lawns and blooming flowers and shrubbery, which will not grow on their soils, have beautiful mosaic finished front yards and sidewalks. Everything everywhere is so scrupulously clean! (We mustn't forget, however, that the Dutch people are known the world over for their immaculate cleanliness.) In the rural districts wabbling native huts can be seen here and there, but most of the natives live in houses made out of sand-cement and stucco.

And this covers Curacao—which, although small in size, is even more important because it is the home of the greatest oil refineries in the world, than was the primitive Martinique, known for its outstanding historic value, and more than beautiful and romantic Trinidad, lauded for its unforgettable flora and fauna. However, still more remarkable and interesting will be the next port of call—Panama, frequently referred to as "The Land Divided . . . The World United."

(To be continued.)

Ed. Note: This is a continuation of the articles published some time ago and was put aside due to lack of space with the consent of the writer.

JUVENILE CAMPAIGN IS IN FULL BLOOM!

NOW IS THE TIME to get going, sisters! Do not hesitate any longer about telling your friends to join our organization. My earnest plea to every member is: Work for a successful campaign. How about having your younger sister join? And also your daughter, niece, grand-daughter and your young girl friend? Visit everyone you know between the age of ten to fourteen years and tell them all about our SWUA. No initiation fee. The monthly dues are only 15 cents and that is very little compared to the protection offered. It is only natural that it takes time to get warmed up over a new thing and that is probably the reason we have done so little thus far for this new campaign. But there is still time during the month of November. Do your part and we shall all rejoice over the good reports. Get the gold emblem pin, 5 new members and it's yours.

Here is a promise: The one who will get the most new members in the juvenile class during this campaign will receive an extra cash award from me! This will make your Christmas so much more pleasant. Here's a toast to good luck!

JOSEPHINE MUSTER, supreme treasurer.

LOVED ONES WE MAY HAVE LOST . . .

Faith is cruel and the tragedy sad,
When the angel of death does ride,
A child prays for its mother and dad
That the Lord with them may abide.

The prayer is simple, fervent and sweet
To a Lord that is most kind,
But the child, her parents never shall meet
Till she, too, leaves all wordliness behind.

AN INCIDENT

THE TIME was now at hand. Slowly I mounted the winding stairway. Each step protruded another bead of sweat upon my moistened brow. The complete silence throughout the halls only added to my frenzy. At last I reached the room. It was spotlessly white in the mirror before me; my image stared at me in a profound amazement. Suddenly my advance was halted. I spied the package as it laid hidden in its place.

Mustering all my courage I proceeded forward cautiously. I snatched the package in my hand. A cold sweat made me uncomfortable. Suddenly I heard footsteps outside the door. Was I being watched? Did my uneasy actions at the dinner table cause suspicion? There was uncle Jack and aunt Mary who would embarrass me continually with their cutting remarks. Uncle Jack said I was a derelict sailing on the sea of disaster. Aunt Mary kidded me about my manly inclinations.

Again I turned towards the place where laid the package. Awkwardly I opened it and with fret placed one in my mouth. I struck a match and then paused—I weakened. Struck another match and then inhaled. I began to cough violently. Quickly I smothered the evidence and vowed never to smoke a cigaret.

YOU AND I

"You" and "I" make up the World. Whenever or wherever two people meet, they always are "You" and "I."

Neither is "You" for more than a few moments—the instant either begins to speak, he becomes "I." So they constantly change "You" and "I" identities. If I'd boost your business and you'd boost my business, we'd hear less complaint about "poor business."—All business is based on confidence—nothing else. Nothing gives people confidence in any business so quickly as a friendly boost. Nothing destroys confidence so quickly as a hint of unworthiness.

When I put in a good word for you, it costs me nothing and it helps you tremendously. It helps me, too, because the more business you do, the more business you'll do with folks in my line.

And when you know I'm boosting for you, you'll boost for me. All of us want to help those who help us.

We can boost for each other—let's do it.

S. W. U. A. STATES

MINNESOTA

THE "Gopher State" or the "North Star State," is second on the list with 17 active S.W.U.A. branches, totaling 1,514 members. The area of Minnesota is 84,286 square miles and is 11th in rank. The population in 1930 was 2,563,953.

Minnesota includes the geographic center of North America. The state is bounded on the south by Iowa, on the west by South and North Dakota, on the north by Manitoba and Ontario, and on the east by Wisconsin. It is about 406 miles long, and from its most eastern point to the extreme western point about 358 miles wide. The headwaters of three great river systems are found in its limits, those of streams flowing northward to the Hudson Bay, eastward to the Atlantic Ocean, and southward to the Gulf of Mexico. About a third of this surface, on the south and west, consists of rolling prairie. The district north and west of Lake Superior has iron ore ranges. On the northwest border of this state, reaching also west into North Dakota and north into Manitoba, is the fertile and broad Red River valley, formerly the bed of the Glacial Lake Agassiz, famed for its harvests of wheat.

Its navigable waters are the Mississippi, Minnesota, St. Croix, Rainy River, St. Louis, Red River of the North, and the Red Lake River, all of which, near their sources, have valuable water powers.

Minnesota has about 10,000 lakes, the largest of which is Red Lake, with an area of 44 square miles, in the central northern part of the state. On the same northern slope in St. Louis county is the beautiful Vermillion Lake. Adjoining the northeast part of the state for one hundred and fifty miles, the waters of the great Lake Superior wash its shores. On the southward slope of the state is Itasca Lake, the source of the Mississippi, with Bemidji and Cass Lakes, Lake Winnebagoshish, Leech Lake, and a multitude of others, all adding volume to the water of the Mississippi.

The settlement of Minnesota continued until the early 20th century. First the southeast and middle sections of the state were settled, then the south and west, and finally, the northeast, which still remains sparsely populated. Earlier immigrants came from northern Europe; in the later period there were added to Minnesota's population Finns, Poles, Czechs, Slovaks, Russians, Italians, Greeks, and other nationalities. The building of railroads in the state began with ten miles of road completed between St. Paul and St. Anthony in 1862. This line was constructed by the St. Paul and Pacific, the road that was reorganized under the leadership of James J. Hill in 1879 and eventually became the Great Northwestern. The first road to connect Minnesota with the Pacific coast, the Northern Pacific, was completed under the guidance of Henry Villard in 1893.

During the years following the Civil

War the lumber resources of the state were intensively exploited. Minneapolis and Duluth owed their rapid growth during the seventies and eighties in part to the milling and shipping of lumber. In 1905 the production of lumber reached its peak with the cutting of two billion feet of timber.

In the early sixties agriculture in Minnesota emerged from the frontier subsistence type of farming and in the next two decades developed into commercial farming, devoted largely to a single crop. The state became one of the world's great wheat-producing centers. Beginning in 1880, however, wheat gradually gave way to corn as the staple produce, and agriculture became diversified. Dairying did not become an important industry in Minnesota until the early eighties, but its development since then has been rapid, especially during the last two decades. Minnesota now produces more butter than any other state, and there has been a remarkable growth of marketing through farmers' co-operative creameries.

Rich beds of iron ore were discovered in the northeastern section of the state in the last decades of the nineteenth century. In 1884 the first shipment of ore was made from the Vermillion River, finding its way to Lake Superior and eastern markets by way of Two Harbors. Later Duluth developed into an important lake port for the shipment of ore from the Mesabi Range, discovered by the Merritt brothers in 1890, and the Cuyuna Range. Minnesota became a national center for iron mining.

The University of Minnesota at Minneapolis had 11,998 students in the academic year ending in June, 1937.

JOSEPHINE BRADACH, No. 50.

DON'T BE ONE OF THEM

A FEW evenings ago while riding home in street car, I happened to stand in front of two high school girls who were quite engrossed in what seemed a rather serious conversation. At first I paid no attention to them, being too busy reading the newspaper, but suddenly one of them raised her voice somewhat and this has caught mine as well as several of the others attention. Wondering just what the exciting topic could be, I began to listen to them and this is what I heard:

"Oh, my old lady (undoubtedly meaning her mother), makes me sick! Honest, she raves ad raves every morning on how late I come in night after night, and really I'm in always before 1:30 a. m. I don't see why she should be so fussy anyway I'm not a baby although she is continually lecturing to me about this and that. Gosh, really she's so old-fashioned. I wish she'd wake up and begin to live in this day and age."

And these were the remarks made by a sixteen-year-old damsel! Well, I certainly had to control myself from telling her what a great deal she still has to learn . . . including re-

spect toward her parent. Perhaps someday this 'old lady' for whom she now seems to have no softness or respect, lest of all love, would be just the person she'd want to have near her or would want to go to. However, while I was thinking of what I have just heard I could not help but contrast it with a story which I read recently . . . it was entitled, "The Most Beautiful Flower."

"An angel came from Heaven down to this world. He roamed through the fields and cities and when his roaming was over, he said: 'Now that I am through this visit on the earth, I must gather some mementoes of my trip.'

"And he looked at the beautiful flowers in the garden and said: 'How lovely and fragrant!' So he plucked some roses and he looked further and said: 'Ah, a bright-eyed, rosy-cheeked child! That baby is prettier than the flowers, and I will have to take that!'

"And then he looked and saw a mother sitting beside the cradle.

"Ah, that mother's love is the prettiest thing I have seen on earth. I will take that, too.'

"And with these three treasures he went back and he said as he stopped in front of the gate: 'Before I go in I must examine my mementoes.' He looked at the flower, and it had withered. At the baby's smile and it had faded. He threw away the withered flowers and cast away the faded smile and with the mother's love pressed to his heart, he passed through the gates into the heavenly city, crying to the angels in glory. 'The only thing I could find that would keep fragrant, from earth to Heaven, is a mother's love.'

How many of us really value and appreciate this "beautiful flower?" Can you imagine how empty the lives of those must be who have been denied and deprived of mother's love from childhood. Those of you who are so fortunate to still have your mothers with you, appreciate her, show her the love and respect which is due her, and teach others to do likewise. Let's always call her by her real name . . . Mother . . . the name which she has so truly earned, and never refer to her as "the old lady." And our fathers . . . let's say "Dad" always and not "the old man" which sounds so vulgar and which portrays a selfish and illibred person.

FRANCES BOGOVICH.

"I expect to pass through this world but once. Any good thing, therefore, that I can do or any kindness I can show to any fellow human being, let me do it now. Let me not defer nor neglect it, for I shall not pass this way again."

Whatever we do, girls, let us always take time to be kind to the old and the poor. There is an old legend that says God sometimes comes in the form of poor to see what welcome He will get. It is only a legend, but it should sink deep into the hearts so that the old and the poor are never forgotten.

OFFICIAL REGULATIONS AND INSTRUCTIONS TO BE CARRIED OUT BY THE SLOVENIAN WOMEN'S UNION OF AMERICA DRILL TEAMS

MORE than two years ago, a drill manual was promised to our drill teams so that there would be like rules for all the cadets to obey. Since that time we had many requests for such a book from our drill teams but we let the matter rest because of other activities which took up a lot of time.

Meanwhile many new drill teams were organized, and the situation is becoming such that some standard rules and regulations will help us promote a more concrete advancement, because we'll have some fundamental instructions, by which we'll be enabled to carry on our work with more precision and to a better advantage for all concerned. Thereby, bring to our organization the kind of drill teams that will do honor to each and every member, not alone those who are directly interested in drill work.

Frances Kurre

Hereafter, you'll find a page in the English section of the Dawn dedicated entirely for the publishing of these instructions. We want the cadets to realize the importance of these rules and abide by them to the best of their ability.

Please remember the first and most important explanation: to achieve perfect floor work and to execute drill formations properly, the members of a drill team must be obedient, loyal and always ready to comply by the orders of the superior officers. That is the main object of team work. No one cadet can win a contest. But if every cadet does her part, the team will be triumphant not only in attaining high praise but in being an instrument for doing good in the community where you reside.

The number of members of a drill team depends on the material advantages of the branch which sponsors a drill team. Many of our drill teams have drill instructors who will best decide on the number of members in the drill team according to the possibilities. We suggest that every drill team engages someone who has experience in drill work because actual assistance will be far more effective than trying to go by what you can get out of a drill manual.

Membership

Any member in good standing of good moral character and willing to learn how to carry an erect posture in marching and willing to be obedient to the captain and the drill-master is eligible to become a member of a drill team. We are not against a ruling that only single girls belong to a drill team but believe it is more democratic to leave an open field and accept any member who answers to the above-mentioned qualifications. Members who belong to a drill team must be an example of kindness and obedience. Many times it has been proven that a member who is otherwise quick tempered and frankly speaking, hard to get along with, will change her temperament and become a very useful cadet. Therefore, do not refuse membership to a prospective member just because a few of the members oppose. A drill team should be a place for every Slovenian Catholic girl who is willing to do the right thing. Spreading friendship should be our main concern. Everything else will follow our efforts.

Being prompt at all times is the beautiful virtue which every cadet should strive for. When a member joins a drill team she must first of all consider that she is to give up all other engagements, whenever the drill team has a meeting or practice. Sickness is the only sufficient reason for an excuse from a meeting or practice. Every cadet holds a very important position in a drill team and her presence at all times is of vital importance. Every cadet must be fully aware of the business taken up at a meeting and give her candid opinion on every question and be ready to do all she can for the benefit of the drill team. If a cadet is absent from practice it means that her place will be vacant during the entire time of practice, the partner will have to march alone and that one position will be minus the person who had a very important part in the drill. Remember that no matter where your position is in a team, that position belongs to you and no one else will do it justice. Unless you can give a drill team all the time required,

it will be best for you and an advantage to the team if you do not belong to one. This may sound sort of rigid but it is better to be disappointed from the beginning and not join a drill team than to keep a place for an irregular cadet. Those already belonging to a drill team, without a doubt fully realize through their own experience that there is only one way to a successful drill team and that is for every member belonging to a drill team to do her part and give it the best she has to offer.

Uniforms

One of the most important parts of a drill team is the UNIFORM. It is one of the main concerns of a drill team because the uniform is the thing which makes the group distinguished and therefore we should devote a lot of thought in the selection of the uniforms. A uniform is not like just another dress, which every girl has for her private selection, but it is a garment which is to be worn for an exhibition because every time the team it out to perform, be it in a parade or otherwise, the first thing that will attract attention from the public will be the dress apparel.

What we suggest to you at this time is from actual experience, so please believe us when we tell you that it's not always the cost of the uniforms that makes the biggest hit; it is the neatness of the general attire. During the six years of promotion in this work, we had many different kinds of uniforms. When the first team was organized in Cleveland, Ohio, and no money on hand to purchase uniforms with, the group was so enthused, that they made their own uniforms, material was white muslin with two-tone, red and blue percale capes and a red tammy cap. We still think that these uniforms were all right for the beginning. Then we got dresses made of seersucker and kept the same capes. From there on we went to woolens. First it was wool crepe, then wool gabardine and finally wool serge. What we wish to explain is, that it is not absolutely necessary to buy the expensive kind from the beginning because sometimes girls change their mind and, of course, to buy the best from the start would mean money spent too fast. But begin gradually and work up. After you once have sufficient practice in drill work and find out what will best please your group, then get the better kind. Of course, if the newly organized drill team is fortunate in raising enough money to get the better kind of uniforms from the start, we do not wish to differ with you. Then you'll have something to encourage the girls to try their very best in drill work, and thereby have the best showing possible.

In the last year you have seen many pictures of our drill teams; look them over again and again and decide for yourself which style you like best. In Cleveland, where we have a number of teams, it was our desire from the beginning to choose one style of a uniform and be distinguished by a different color topper and hat. This worked fine for a while but after the teams had more money to spend, they decided to get something individual and something more expensive. Well, we'll not stress on this point because we have full confidence in every group that whatever the group selects will be the best thing for the group. Remember one thing when choosing your style of a uniform: neatness is the thing that counts. We shall write to each of our captains and ask them to describe the material, style and cost of a uniform. In this way you'll get a better picture of what the other teams have spent and what they have.

In the past, most of our teams got white shoes and white stockings, but there is no set rule in the future in this respect. If your team has a darker uniform and you would prefer dark shoes and a different shade of hosiery, that will be up to the team to decide. But we would suggest this much: be sure the shoe is a sport shoe, not a high heel type, because the military effect of the team will be lost in a high heeled shoe.

Same may be said about gloves. We have stressed on the importance of wearing white gloves because it did something for the team. Now, if your uniform is dark, likewise shoes, then you may also choose the same shade of gloves.

The most important thing to remember about the appearance is this: Each team girl must be dressed in the same style of shoes, gloves and hat or cap. No matter what the shade is your team carries, you must always look fresh and polished. That's the thing that draws favorable comments.

(To be continued.)

Contrasting Views and Opinions

THERE are opinions, and there are views. I would hope, as you grow to womanhood, you would be one regarded for your views rather than for your opinions. Consider the differences between them.

A view is like the whole bolt of cloth. An opinion is a piece cut from it and no longer subject to pattern cutting.

A view is a flock of chickens corralled and under control that can be put in at night away from thieves, foxes, and frost, while an opinion is a bird loose upon the fields and quite likely to be appropriated.

A view is like a tree that you make bear fruit season after season, while an opinion is one cut down, cut up and good only for a few moments more in millyard or firepot.

You will note the distinction I draw. A view is a mobile attitude. A view is a vista within which one works. A view is a library of information which is constantly adding to itself. On the other hand, an opinion is a casting, and set. It is apart from yourself. It is just one volume in the library of information, perhaps useful but also static.

In relation to your actions, you find that a view enables you to make many decisions, a series of them, tacking to port or starboard as need be, but always progressing. On the other hand an opinion is like being on a set course driving ahead in gale or idle in calm with sail set unchangeably.

You may become obliged to direct your acquaintances. Do not bludgeon them with your opinions, for they will flee the bludgeoning and desert the bludgeoner. You will be successful, however, if you will merge views with them, which can be entirely agreeable.

THE EASIER WAY

"Prices going up and my income's the same!" Mr. Jones worries. "What do we do? Put off buying winter coats? Take a chance on the old bus standing up?"

Spunky Mrs. Jones has her answer ready. "Darling, we stretch our income by budgeting it. We don't give up a thing!"

When Mrs. Jones started the budget plan—put down in black and white just what she spent on rent, food, clothes and incidentals—she quickly saw where she could retrench.

So Mrs. Jones makes a list of more inexpensive foods and checks her order with it every day. She discovers new ways to dress up cheap vegetables such as carrots, kale, turnips and cabbage.

A \$5.00 raise in rent doesn't worry Mrs. Jones either. She squeezes it out of the clothes fund—looks smarter than ever.

Mrs. Jones watches household bills, too. She bakes at least two things when she uses her oven—she never turns it on for a few potatoes.

No matter what your income is—you

get more out of it, solve money problems more easily, if you budget.

By Kef:

SENSE and NONSENSE

One day in the Yosemite Valley, I was told that there was an old man in the office of the hotel who in 1851 had been one of the company that had discovered the Yosemite. Eagerly I seized the opportunity of finding out what it was like to be the first of civilized men to behold one of nature's most marvelous works. "It must have been wonderful," I said, "to have the Valley burst suddenly upon you."

The old man spat over the edge of the veranda and looked reflectively for a moment. "Well," he said, "I'll tell ye. If I'd ha' knowned it was going to be so famous I'd ha' looked at it."

Standing on a crowded bus one morning a New York secretary was abstractedly examining the car cards when she was suddenly struck with the dreadful thought that her slip might be showing. She peered over her shoulder a couple of times; finally she asked a little boy next to her if he could see it. "No m'm," he said politely. "Looks all right to me."

The bus arrived at her stop and she tripped smartly down Fifth Avenue, till a shout stopped her in her tracks. There was the little boy of the bus running after her screaming at the top of his lungs: "Your slip shows now, lady, your slip shows now"

Having tried in vain to prevent youngsters smearing their shop windows on Halloween, the merchants of Itasca, Illinois, some years ago offered prizes for the best pictures drawn on the windows with soap. The plan not only curbed mischief, but uncovered talent. Crowds view the windows as if it were an art exhibition. Last year the townspeople were so impressed with the beauty of two of the soap paintings that they are sending the artists to art school.

Recently a doctor on advising his patient said: "Five meals a day are needed for pep." Answered the bright thing: "That may be all right, doctor, but my name is not Pep."

There are two insults which no human nature will endure—the assertion that he hasn't a sense of humor, and the doubly impudent assertion that he has never known trouble.

A large mail order house received the following letter from one of its customers: "Please send me the gas stove you advertised, and if it's any good, I'll send you a check."

The mail order company answered as follows: "Please send us the check, and if it's any good, we'll send you the stove."

Clerk: "This is a wonderful value, Madam. Worth double the money. Latest pattern, fast colors, hole-proof, won't shrink, and it's a good yarn."

Customer: "Yes, and very well told."

DRESSMAKING

THE AVERAGE woman has a keen appreciation of what is appropriate in dress, that is, how to assemble a costume with complete accessories, and what to wear for afternoon and evening. When we speak of a well-dressed woman we have in mind the harmony of colors and the becoming style. What may look attractive on one woman, might look terrific on another. Now, that many women are interested in dressmaking, it may help you somewhat in your choosing and deciding, if we devote part of a column on the subject.

A very simple method in determining what colors become you is from the standpoint of actual fabrics as you would buy it. When buying your material drape various colors on you in front of a mirror at the store, to train your eye to recognize the color most becoming to you.

Make a study of your skin, and eyes, and determine what type you are. We classify three groups, the cool type, the warm type, and the intermediate type. The cool types are the blonds, the warm types are the brunettes, and redheads, and the intermediate types are the combination of both, warm and cool types and they have some of the qualities of both. Please note that besides the natural coloring, keep in mind your size and avoid light colors and color combinations that tend to make you look larger.

Every season some intense colors become the fad or fashion, and one should avoid wearing them, unless they are becoming.

Since most of us do careful budgeting, it is well to check up on your needs with what you already have in your wardrobe, and plan with the money you have to spend, the most practical and most becoming clothes, to help build the proper frame for the picture of personality you wish to present.

But before we start sewing, let's be sure we have all the things we need for the work.

Have new sewing machine needles of the proper size for the thread you will use. Have plenty of sewing machine thread on hand. Nothing is more discouraging than to "run out." Use as fine a thread as is consistent for the type of garment you are making.

Don't sew when you are tired or irritable. Ripping is no fun and you need good co-ordination to run straight seams. Go at it leisurely and easily. No need of developing nerves when you're sewing.

Anne Petrich:
**Furniture Should Be Arranged
 Carefully**

IT IS FOOLISH to insist that a house cannot look well unless the furnishings and appointments have been planned and placed by an interior decorator.

Many women have a flair for decorating and manage to make pleasant, livable even beautiful rooms without spending much money for furniture or accessories, and entirely without any advice from professional sources. But there are certain rules that are always adhered to by decorators that should be extremely useful to any woman planning a home or contemplating a refurnishing job. Therefore we pass on to you this advice gleaned from several well-known interior decorators.

First of all, furniture should be arranged so that no large pieces are placed slant-wise, and living-room furniture should be grouped for pleasant conversation. The texture of rugs, draperies and upholstery should all blend and fuse into a harmonious whole. The color schemes of rooms should start, logically, at the floor and work upward. Walls should blend with furniture so far as color is concerned.

The living room should be planned so that there is at least one center of appealing interest, but this center should not take the life and appeal from the remainder of the room. Lamps, pictures, mirrors, curtains and other accessories should harmonize with major furniture pieces, with mirrors and pictures at the right height, and lamps arranged to give adequate and cheerful illumination. Mirrors should be used in any room, especially in a small room, to lend a spacious look.

Living-room chairs should have tables within easy reach, and there should be a comfortable chair near the window for daytime reading and sewing. The radio should be so placed that it can be tuned in without one having to get up from a comfortable chair, and it must be placed to advantage, too.

Furniture should be so arranged that one can walk around the room without having to hurdle obstacles.

BIRTHDAYS IN NOVEMBER

Miss Molly Sumich will celebrate her birthday on November 20; Mrs. Lillian Kozek on November 8; ye editor on November 5.

May health, happiness and contentment be always with you!

BOWLING TEAMS!

Scores of the SWU bowling teams will be published in a special column beginning with the next edition. Captains please mail same to the editor's office by the tenth of the month.

November 2, All Souls Day, let us stop from our routine work just for a while and remember the souls of those gone before us.

NEARER, MY GOD, TO THEE

Nearer, my God, to Thee,
 Nearer to Thee
 Although it be a cross
 That raiseth me,
 Still all my song shall be,
 Nearer, my God, to Thee,
 Nearer, my God, to Thee,
 Nearer to Thee

Though like a wanderer,
 The sun goes down,
 Darkness be over me,
 My rest a stone;
 Yet in my dreams I'd be
 Nearer, my God, to Thee,
 Nearer, my God, to Thee,
 Nearer to Thee.

There let the way appear,
 Steps unto heaven;
 All that Thou sendest me,
 In mercy given;
 Angels to beckon me
 Nearer, my God, to Thee,
 Nearer, my God, to Thee,
 Nearer to Thee.

Then with my waking thoughts
 Bright with Thy praise,
 Out of my stony griefs
 Bethel I'll raise;
 So by my woes to be
 Nearer, my God, to Thee,
 Nearer, my God, to Thee,
 Nearer to Thee.

By Jay Kaye:

Cultivate Good Speech

A PLEASING voice, clear and simple language are a good introduction to any society. Everybody cannot have a Caruso tone, but most people can cultivate the habit of clear speech. The best time to learn good speech, to master the intonation and phrasing and rhythm that are essential qualities, is the period of infancy roughly measured by the first six years. It is at this time that language instinct is at full tide. The children are eager to talk. They learn to talk by imitation and not by direct instruction and drill. What is needed is a fine example of good speech for the child to pattern by. The speech of the family becomes the speech of its members. Speech instruction in later years, in school, in adult classes will help defects, but it rarely removes them without trace. What the tongue learns in those first years stays.

It is as important for children to learn clear English speech as it is for them to read it, and reading is the basic study of all elementary grades, the basis of all school education from primary to college. In homes where Slovenian language prevails, more time should be given on the oral English. In so many of the homes, the two languages are mixed to such a disadvantage that the child doesn't speak either correctly until such time as the child receives better training in school. It is very complimentary to parents when their children can converse in the Slo-

venian language but on the other hand when they mix their English with Slovenian and use perhaps four words in a sentence in English and about four in Slovenian, there is no training either way. If the parents would choose certain days of the week for strictly Slovenian conversation, the child would learn a great deal and the parents in turn would learn a good deal in English from the children. But by mixing the two, no one benefits by it. The child does not understand thoroughly Slovenian and the parents make no progress in English. It will work after a good practice but just like anything else, it takes a lot of patience on both sides. But it is worth it, if we would only give it a chance.

It is difficult trying to eradicate speech defects in children of high school age, still more difficult and well-nigh impossible in those college days or still later in life.

Remember the old saying: What helps us to a better living is always worth the trying.

THE RIGHT SIDE

It's a pretty good thing to remember,
 And a better thing to do:
 To work with the construction gang
 And not be the wrecking crew.

DANGER SIGNAL—Bottome, Phyllis

How an eminent woman psychiatrist prevents a girl from murdering a young man who has upset her mental and emotional control.

THE DEATH OF THE HEART—Bowen, Elizabeth

A distinguished novel concerned with the tragedy of an inexperienced girl, whose life is ruined through the indifference and lack of understanding of those she trusted.

YOUR LIFE AS A WOMAN AND HOW TO MAKE THE MOST OF IT—Devereux, M. G.

Practical, witty advice on living happily and successfully through the normal development of available resources.

THE GREAT HERESIES—Belloc, Hilaire

A clear, interesting analysis of five great movements from the Catholic viewpoint.

I WANT TO BE AN ACTRESS—Katherine Cornell.

The autobiography of one of the most accomplished actresses of our day.

Juniors' Page

Dear Bubbles:

Welcome! We are very happy to know that you are interested in our junior activities. The secret you revealed in the last edition about Corrine Novak's birthday I am afraid is out of the bag because I heard many comments on it. Many of us have known Corrine for a long time because she has been a prospective member since she was knee high to a grasshopper. She had been mascot of the Marie Prisland Cadets for four years. Her latest outfit is really very much like an honest-to-goodness drum-major's. Corrine, tell mother we want to see your picture in the next edition, that is one taken in your new outfit. Well, girls, let me tell you her strutting went over in a big way in the last parade. So much for this time about Corrine. Now what I would like to read is more letters from our juniors. I am certain that if they address them to you, Bubbles, in care of the editor's office, you'll see that they appear on this page.

Well, Bubbles, good luck to you and all of our readers.

ALBINA JANCHAR.

* * *

Thank you, Bubbles!

Truthfully speaking, I was overtaken by big surprise when I read your letter about my birthday. Thank you very much for the lovely greetings and good wishes. I am very proud to be a member of the SWUA and will suggest to all my dear girl friends to join. Then I know we shall have a lot of fun together.

I don't intend to be inquisitive but, Bubbles, can you knit or crochet? Believe it or not, but I learned how to crochet this summer. Is it fun? And how! Try it for yourself, is all I can suggest.

As I was saying, a lady took her clothes to a line, but I'm bringing my line to a close.

All yours for a bigger junior class!

CORRINE NOVAK.

— O —

"What in the world are you crying about?" asked the circus acrobat of the clown.

"The elephant died," sobbed the clown.

"Well, what of it?" replied the acrobat. "You didn't own it."

"I know," said the clown, "but the boss says I've got to dig the grave."

BRAIN-BUSTERS

Sometimes it does our brain good if we give it a real test. Well, see if you can figure these out before referring to another column for the answer:

1. A beggar had a brother. The brother died. The man who died had no brother.
2. Find a number that, with 12 added to its double, equals 28.
3. A certain number is increased by three. This is then divided by two. The result is twice the original number. What is the number?

— O —

A THANKSGIVING PARTY

For this party decorate the hall or the place of meeting with autumn vines, fruits and flowers.

The party should begin with a prayer of thanksgiving by one of the members if not all together. Here is a verse:

"Father, we thank Thee for the fruit
and grain,
Gold of the harvest that covers the
plain.
For all the kindness that follows our
way,
Father, we thank Thee today."

Here are a few suggestions for games:

"How Many." — On a table place an apple, an ear of corn, a dish of nuts and a large pumpkin. Ask the members to guess how many seeds are in the apple, how many kernels in the ear of corn, how many nuts in the dish and how much the pumpkin weighs. Offer prizes for the best guesses.

A Good Fat Hen. — Players are seated in a circle and the leader begins the game by saying: "A good fat hen." This is repeated by each player in turn. Then the leader says: "Two turkeys, and a good fat hen," and this is repeated. Next: "Three quacking ducks, two turkeys, and a good fat hen," followed by "Four plump wild geese, three quacking

ducks, two turkeys, and a good fat hen." This procedure is continued until nine statements have been built up. The object is for each player to recite the entire story without an error.

The additional statements to be given in turn should refer to things usually found at a Thanksgiving banquet. For instance: ripe, red cranberries, baked, golden squash; rich, juicy mince meat pie; fragrant, hot coffee; and crisp, salted nuts.

The final statement, which, of course, includes all the previous statements, would then be:

"Crisp, salted nuts; fragrant, hot coffee; rich, juicy mince meat pie; baked, golden squash; ripe, red cranberries; four plump, wild geese; three quacking ducks; two turkeys, and a good fat hen."

Each player who makes a mistake may be called upon to pay a forfeit, if that will add to the hilarity of the occasion.

Forfeits

1. Pick up a paper from the floor without bending the knees.
  2. Imitate a small boy going to bed.
  3. Walk as if garbed in a hobble skirt.
  4. Auction off an umbrella.
  5. Whistle any tune.
  6. Repeat the alphabet backwards.
  7. Sneeze in three different ways.
  8. Yawn until you make others yawn.
- Serve refreshments: Pumpkin pie and coffee or doughnuts and cider.

ANSWERS TO THE BRAIN-BUSTERS

1. The beggar was a woman.
2. Eight.
3. One.

— O —
The colors of the American flag have a special significance: Red for courage; White for liberty; Blue for loyalty.

It's not too early to shop for Christmas!

MOTHERS AND DAUGHTERS!

Well, any good news? Certainly, I knew you all would try as hard as possible to get new members to make our

Albina Janchar

Juvenile campaign a real success. Everyone is willing to co-operate and they all seem very enthusiastic when I tell them about our younger group. If we get similar response from other branches, we will surely meet with good results. Like parents — like children! They are all looking forward to a newly organized younger set. So let's all of us older members make it worthwhile and entertaining for them! See what you can do, and I mean you, all of you!

Definite plans on what kind of diversion will be offered to the young groups are in the making. New ideas are coming up very fast and I will report same to you as soon as completed. Everything takes time, likewise these preparations. But one thing that is very important for us to know in making these plans is, how large our groups will be and what interest prevails among the groups. It may be a glee club, hobby club, dramatic club, dancing groups, or even a juvenile drill team, all depending upon what your branch cares to sponsor.

A very important factor in securing new members for our Juvenile class is in the hands of our mother-members. If they will see to it that the young daughters become interested in the same organization they are members of, then half of the hard work will be done. I would like to suggest a few pointers to our mothers which might be an inducement to them in getting their daughters interested. One is, the Slovenian young girls should know one another better, thereby creating respect for their nationality which is always of vital importance, and the other is to show the young girls what a wonderful organization we are and how much they'll benefit by being members of this marvelous Union of ours.

—o—

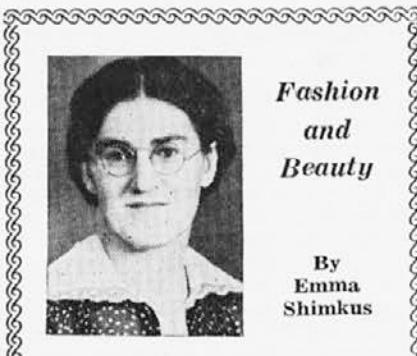
LIVING BOUQUETS

WHEN I quit this mortal shore, and mosey 'round the earth no more, don't weep, don't sigh, don't sob; I may have struck a better job.

Don't go and buy a large bouquet, for which you'll find it hard to pay; don't mope around and feel all blue, I may be better off than you.

Don't tell the folks I was a saint, or any old thing that I ain't; if you have jam like that to spread, please hand it out before I'm dead.

If you have roses, bless your soul, just pin one in my buttonhole, while I'm alive and well—today. Don't wait until I've gone away.

Fashion and Beauty

By
Emma
Shimkus

MOST every one has a figure fault they wish to correct, so begin your winter wardrobe with a foundation garment. Elastic panels, concealed lacings and adjustable shoulder straps are just a few of the new features that make the new garments easier to wear. One piece models are fashioned to suit a long-waisted body as well as the short or average waist. Another style with a separate brassiere and girdle is cut high to slenderize the waistline and does stay up, choose the style to suit your particular type and be assured it will allow you to bend and walk with perfect freedom, yet it will give you that new "curve in the waist" look.

The new reversible coat with deep "dig down" pockets — reversible hood is really a miracle of warmth and swank for winter town and campus. A wreath of choice silver fox, high-swirled on a new black coat of slim and lovely line: waisted nipped and well tailored is the kind of a coat the well-dressed young women will be wearing. The most popular coat materials for the season are frieze and ribbed fabric.

New late fall and early winter clothes follow the military trend, and so you may see on the market several different styles of frocks in navy blue light-weight wool trimmed in gold braid.

Boleros accompany many of the dressier frocks. Some are plain, of a contrasting color, while others are fashioned of the same material as the dress but are trimmed with some sort

of embroidery, nail heads or spangles.

The new "soft" mode sets the pace for your circle-skirted sport dress. They come in a smart new rayon, lovely as mist — sheer wool in black, brown, new penny, wine and green.

Costume jewelry is just as popular as it has been for several seasons. White stones are the most favored. Rhinestones and pearls are combined with garnet, topaz or tourquoise colored stones to form a pleasing variety of lapel clips, earings, brooches or bracelets to wear with all black costumes.

Newest ideas are: Fur trimmings on suede gloves. — Peg top skirts and waistlines that fit like a corset. — Side drapings. — Pinched back flip on the back of a suit coat that looks like a kick pleat caught on either side with a button. — Light pastel colored velvet dresses worn under a brown fur coat. — Black jackets worn with bright red skirts and white silk tailored blouses. — Be careful of the colors you select to wear, they can spoil the color of your skin. Accessories are very important.

A few combinations with fur jackets: With black: almond green, rust, bright red or salmon.

With brown: soft blue, deep red or bright green.

There is a new foundation cream on the market in all latest fall shades. Natural, rosy rachel, and bronze. It is fine, especially for skin with blemishes, a sallow complexion calls for rouge with an orange undertone. Young faces should use rouge with a pink cast, deep red makes them look much older. Remember that lots of curls and waves make a broad face look broader. A fluffy hairdress is suitable for a thin face.

—o—

The New Jury

"Judge, your honor," cried the prisoner at the bar, "have I got to be tried by a lady jury?"

"Be still," whispered his attorney.

"I won't be still. Judge, I can't even fool my own wife, let alone twelve strange women. I'm guilty."

THANKSGIVING DAY

Thanksgiving Day—How much this should mean to each of us. Many times we forget to realize how much this wonderful world of ours offers us. We do not boast of the things we have, but when times come up that we miss some certain things, then we first learn to appreciate them. Be it as it may, we must always be grateful for what we have. In November we have a holiday which reminds us of thanks to God for all the gifts he bestows on us. Let us therefore begin the day by cultivating a spirit of thankfulness for the many blessings we receive, grateful to God for the sun and rain and crops, grateful for friendships, health, and the homes in which we live. Surely all of us have something to be grateful for, both in our homes and in our organization. Every day brings new evidence of this fact; gratitude for the many things that are being done to educate our children, helping them the way to a better living and understanding of the importance of life.

Let us bow our heads in silent prayer and thank the Great Goodness for the provisions we receive and ask Him to continue watching over us until the end. Gratefulness is a source of satisfaction.

—
By Doris:

CATHOLIC GIRLS' QUESTION BOX

What is the meaning of the custom of kissing the ring of a bishop?

A large ring is worn by bishops on the third finger of their right hand. This custom goes back to the sixth century. Originally it was a signet ring used for impressing his seal on documents issued by him. It is also a symbol of his episcopal authority and shows forth his fidelity and intimate union with the Church. The kissing of the ring symbolizes our acknowledgement of the bishop's authority and rank as a successor of the Apostles in the care of the diocese. Pope Pius X granted partial indulgences of 50 days to all faithful as often as with reverence and a contrite heart, they kiss the ring of a cardinal, an archbishop or bishop.

When talking about Friday's abstinence, some people will tell you that

Friday was instituted as a meatless day in the twelfth century when a fisherman, who could not get rid of his product, called on the Pope then reigning and asked him to establish a meatless day so that the fishermen could sell more fish. But this is not so at all.

Friday was not made a day of abstinence simply for the purpose of stabilizing the fish market, nor was the law of abstinence first formulated in the twelfth century. It is first mentioned in a book written in the year 90 by one of the immediate followers of the Apostles. It is obvious that the Apostles or their immediate successors began Friday abstinence.

KEEP FRIENDLY WITH YOURSELF

It is worry that chisels the lines in a woman's face. And there is in most cases only one cause to worry: We do not worry so much about the difficult problems we have or the failures we have. The thing that makes us worry is the feeling that we have not done all that we should have done to meet a situation. Most real heart-breaking worry comes from self-reproach. Why not try to avoid that?

If during the day I look squarely at every problem and do the very best that is in me to meet it, why, at night when I go to bed I can feel friendly with myself and sleep soundly.

If there is in my mind a feeling that I neglected something or did not meet some issue squarely or that I tried to escape it or did not give the work my very best, I feel unfriendly with myself and I am worried and my sleep is slow to come. And so I try to keep friendly with myself.—H. D.

HOME COOKING**Famous Hungarian Goulash**

- 2 lbs. lean veal
- 2 tablespoons drippings
- 1 tablespoon salt
- 1 small kernel garlic (if desired)
- 1/4 cup flour
- 1 tablespoon paprika
- 1 small onion or more
- 1 cup hot water

You require a pot with a cover. Cut veal into small pieces and roll the pieces in flour, pressing in as much flour as possible. Then put pot on the fire and put in the drippings. When fat is sizzling hot put veal in and add salt and paprika. Stir around until thoroughly brown, then add the hot water and onion, which has been cut up fine, and a small kernel of garlic. Cover the saucepan with a lid and allow to cook very slowly until tender, about 45 minutes. No more water need be added as the one cup will give you sufficient gravy. The gravy will color and thicken itself while cooking.

Banana Cake

- 2 cups sifted cake flour
- 1/2 teaspoon soda
- 1 teaspoon baking powder
- 1/2 cup shortening
- 1/2 teaspoon salt
- 1 cup sugar
- 1/4 teaspoon vanilla
- 2 eggs well beaten
- 3 or 4 ripe bananas
- 1/4 cup sour milk

Sift flour, measure. Sift again with baking powder, soda, and salt. Cream butter until light. Add sugar gradually. Add eggs and vanilla, beating until smooth. Press bananas through a sieve. Measure 1 cup banana pulp. Add dry ingredients to sugar mixture, alternately with sour milk, beating after each addition until smooth. Add banana pulp and beat well. Bake in two greased 8-inch layer pan in moderate oven (375 degrees) about 30 minutes. Cool spread layers with sweetened whipped cream and place sliced bananas between layers and on top of cake.

Grapes For Pies

Wash, stem and sort grapes. Pulp them, putting skins in one pan and pulp in another. Put pulp through sieve and remove seeds. Put skins and pulp together in pan and cook 20 minutes. Seal and put away until you wish to make pies. Then make usual crust, fill with mixture of three parts pulp and two parts sugar, or more, sprinkle over all a little granulated tapioca (about one tablespoon), a dash of cinnamon, if liked, then cover with another crust and bake.

Pumpkin Chiffon Pie

(Makes Two Pies)

- 3 t gelatin
- 1/2 c cold water
- 6 eggs
- 2 1/2 c strained pumpkin
- 1 c milk
- 1 t salt
- 1 t ginger
- 1 t cinnamon
- 1/2 t nutmeg
- 1/2 t cloves
- 1 c whipping cream

Soak gelatin in cold water five minutes. Separate eggs and beat egg yolks. Then combine one cup of the sugar, strained pumpkin, milk, salt and spices with the egg yolks and cook slowly, stirring constantly until thickened. Remove from fire, add gelatin, and stir until dissolved. Cool. When mixture begins to thicken, stir in the remaining cup of sugar and fold in the beaten egg whites. Pour filling in the chilled ginger snap pastry shells and chill until set. Before serving, decorate pies with whipped cream, using chilled pastry tube.

Corn Pancakes

- 1 egg
- 1/2 teaspoon salt
- 1 1/4 cups milk
- 3 tablespoons melted butter
- 2 cups pancake flour
- 1 cup whole kernel corn

Beat the egg, add salt, milk and shortening. Stir in the flour and the well-drained corn. Bake on a hot griddle, turning only once. Delicious with bacon, Canadian bacon, creamed ham or dried beef.

FINANČNO POROČILO S. Ž. ZVEZE ZA MESEC SEPTEMBER 1939

Št.	Podružnica	Mesečnina				Število članic	
		Redni	Mladinski	Prist.	Razno		Redni
1	Sheboygan, Wis.....	\$ 37.25	—.—	—.—	.35	\$ 37.60	149
2	Chicago, Ill.....	35.75	—.—	—.—	.25	36.00	143
3	Pueblo, Colo.....	59.25	—.—	—.—	—.—	59.25	235
4	Oregon City, Ore.....	9.25	—.—	—.—	.10	9.35	38
5	Indianapolis, Ind.....	35.75	—.—	—.—	—.—	35.75	143
6	Barberton, O.....	49.25	—.—	—.—	.30	49.55	197
7	Forest City, Pa.....	39.75	—.—	—.—	.20	39.95	160
8	Steelton, Pa.....	20.75	—.—	—.—	—.—	20.75	85
9	Detroit, Mich.....	19.75	—.—	—.—	.10	19.85	80
10	Cleveland (Collinwood), O.....	142.25	—.—	.75	.55	143.55	570
12	Milwaukee, Wis.....	70.00	.15	—.—	.45	70.60	282
13	San Francisco, Cal.....	41.00	—.—	—.—	—.—	41.00	164
14	Cleveland (Nottingham), O.....	101.50	.15	.75	1.25	103.65	405
15	Cleveland (Newburgh), O.....	93.90	.15	—.—	—.—	94.05	374
16	South Chicago, Ill.....	48.65	—.—	—.—	—.—	48.65	193
17	West Allis, Wis.....	43.25	—.—	—.—	—.—	43.25	171
18	Cleveland, O.....	25.75	—.—	1.50	—.—	27.25	103
19	Eveleth, Minn.....	26.50	—.—	—.—	.20	26.70	109
20	Joliet, Ill.....	95.00	.15	.75	.50	96.40	385
21	Cleveland, O.....	32.50	—.—	—.—	.10	32.60	131
22	Bradley, Ill.....	6.75	—.—	—.—	—.—	6.75	27
23	Ely, Minn.....	76.00	—.—	—.—	.30	76.30	304
24	La Salle, Ill.....	36.50	—.—	—.—	.30	36.80	149
25	Cleveland, O.....	256.00	—.—	.75	.60	257.35	1,030
26	Pittsburgh, Pa.....	34.50	—.—	—.—	.10	34.60	139
27	North Braddock, Pa.....	23.50	—.—	—.—	—.—	23.50	94
28	Calumet, Mich.....	28.50	—.—	—.—	—.—	28.50	114
29	*Browndale, Pa.	16.50	—.—	—.—	—.—	16.50	33
30	*Aurora, Ill.	18.50	—.—	—.—	.20	18.70	38
31	Gilbert, Minn.....	22.50	—.—	—.—	.10	22.60	105
32	Euclid, O.....	46.20	.30	—.—	—.—	46.50	195
33	New Duluth, Minn.....	18.75	—.—	—.—	.20	18.95	76
34	Soudan, Minn.....	10.00	—.—	—.—	.30	10.30	43
35	Aurora, Minn.....	21.50	—.—	—.—	.40	21.90	86
36	McKinley, Minn.....	6.75	—.—	—.—	.10	6.85	28
37	Greaney, Minn.....	11.50	—.—	—.—	.30	11.80	49
38	Chisholm, Minn.....	64.75	—.—	—.—	.40	65.15	262
39	Biwabik, Minn.....	13.75	—.—	—.—	.10	13.85	56
40	Lorain, O.....	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	154
41	Cleveland (Collinwood), O.	82.50	—.—	—.—	.25	82.75	330
42	Maple Heights, O.....	9.75	—.—	—.—	—.—	9.75	39
43	Milwaukee, Wis.....	22.75	—.—	—.—	—.—	22.75	91
45	Portland, Ore.....	15.00	—.—	—.—	.20	15.20	60
46	St. Louis, Mo.....	7.75	—.—	—.—	—.—	7.75	31
47	Garfield Heights, O.....	39.75	—.—	—.—	—.—	39.75	154
48	Buhl, Minn.....	5.00	—.—	—.—	—.—	5.00	20
49	Euclid (Noble), O.....	29.25	—.—	—.—	.10	29.35	109
50	Cleveland, O.....	38.50	.15	—.—	.25	38.90	154
51	*Kenmore, Ohio	11.00	—.—	—.—	—.—	11.00	22
52	Kitzville, Minn.....	12.25	—.—	—.—	—.—	12.25	49
53	Cleveland (Brooklyn), O.....	11.50	—.—	—.—	—.—	11.50	46
54	Warren, O.....	15.25	—.—	—.—	—.—	15.25	61
55	Girard, O.....	17.00	.15	—.—	—.—	17.15	56
56	Hibbing, Minn.....	40.00	—.—	—.—	—.—	40.00	153
57	Niles, O.....	9.75	—.—	—.—	—.—	9.75	41
59	Burgettstown, Pa.....	6.50	—.—	—.—	—.—	6.50	26
61	*Braddock, Pa.	30.50	—.—	—.—	.25	30.75	48
62	Conneaut, O.....	6.00	—.—	—.—	.10	6.10	24
63	Denver, Colo.....	15.00	—.—	—.—	.40	15.40	60
64	Kansas City, Kas.....	12.75	—.—	—.—	—.—	12.75	51
65	Virginia, Minn.....	20.50	—.—	—.—	.25	20.75	83
66	Canon City, Colo.....	12.25	—.—	—.—	—.—	12.25	49
67	Bessemer, Pa.....	14.00	—.—	—.—	.10	14.10	56
68	Fairport Harbor, O.....	5.75	—.—	—.—	—.—	5.75	23
70	West Aliquippa, Pa.....	4.25	—.—	—.—	.20	4.45	21
71	Strabane, Pa.....	10.75	—.—	—.—	.20	10.95	43
72	Pullman, Ill.....	13.50	—.—	—.—	.30	13.80	54
73	Warrensville, O.....	14.00	—.—	—.—	—.—	14.00	44
74	Ambridge, Pa.....	16.50	—.—	—.—	.20	16.70	55
77	N. S. Pittsburgh, Pa.....	16.25	—.—	—.—	—.—	16.25	65
78	Leadville, Colo.....	16.25	—.—	—.—	.60	16.85	22
79	Enumclaw, Wash.....	5.50	—.—	—.—	.50	6.00	22
80	Moon Run, Pa.....	10.00	—.—	—.—	—.—	10.00	35
81	Keewatin, Minn.....	21.75	—.—	—.—	—.—	21.75	83
83	Crosby, Minn.....	4.50	—.—	—.—	—.—	4.50	18
84	New York, N. Y.....	15.25	—.—	4.50	.30	20.05	49
85	De Pue, Ill.....	9.50	—.—	—.—	—.—	9.50	38

Št.	Podružnica	Mesečnina					Število članic	
		Redni	Mladinski	Prist.	Razno	Skupaj		
86	Nashwauk, Minn.....	—	—	—	.80	20.80	13	
87	Pueblo, Colo.....	20.00	—	—	1.60	31.60	66	
88	Johnstown, Pa.....	30.00	—	—	.20	16.70	119	
89	Oglesby, Ill.....	16.50	—	—	.90	30.40	118	
90	Bridgeville, Pa.....	29.50	—	—	.50	17.25	67	
91	Verona, Pa.....	16.75	—	—	.75	3.75	15	
92	Crested Butte, Colo.....	3.75	—	—	—	10.50	42	
93	Brooklyn, N. Y.....	10.50	—	—	—	9.00	37	
94	Canton, O.....	9.00	—	—	—	17.25	60	
95	South Chicago, Ill.....	15.00	—	1.50	.75	—	42	
96	Universal, Pa.....	—	—	—	—	—	—	
Skupaj		\$2,538.75	\$1.20	\$10.50	\$16.70	\$2,567.15	10,172	8
Obresti od U. S. Treasury bondov (\$19,000)		—	—	—	—	291.84	—	—
Skupni dohodki v septembetu		—	—	—	—	\$2,858.99	—	—

* Asesment za avgust in september.

IZDATKI:

Slavonic Press, za eno zgodovinsko knjigo	\$ 5.00
Ameriška Domovina, za tiskanje in poštino septembrove Zarje	592.89
Pošta in raznašanje septembrove Zarje v Clevelandu	45.00
Upravni stroški v uradu gl. predsednice za julij in avgust: telefoni, telegrami, znamke, poština, pisalne potrebščine, itd.	25.66
Vozni stroški in dnevnice gl. predsednice v Pittsburgh, Cleveland in nazaj ob priliki izročitve prve nagrade podružnici št. 90	78.65
Cvetlice poklonjene v imenu Zveze ob isti priliki	3.25
Cleveland Metal Specialties Co. za cerke za spominsko ploščo podružnici št. 90	1.33
Mrs. Frances Kurre, vozni stroški in dnevnice v Detroit, Mich.	19.15
Stroški v glavnem uradu: papir, poština, express za pisalni papir in druge potrebščine	13.10
Ameriška Domovina, za pisalni papir odboru za Mladino	20.17
Avsec Brothers, za sprejemne prošnje in koverte	68.25
Book Shop, za seštevalni stroj za certifikate, štiri male železne omarice, trakovi za pisalni stroj, stroškovna knjiga, Manila Guides, staples, črnilo, "pad" za pisalni stroj, in drugo	44.44
Edinost Publ. Co., za certifikate za redne članice in za mladinski oddelek	61.00
Mrs. Agnes Mahovlich, za ustanovitev podružnico št. 95	5.00
Mrs. Anna Petrich, za ustanovitev podružnico št. 96	5.00
Najemnina za uradniške sobe, tajnici in urednici	20.00
Uradne plače za mesec september: glavna predsednica, glavna tajnica in urednica	350.00
Skupaj	\$1,357.89

Ostalo v blagajni 31. avgusta 1939 ..... \$90,817.91
Dohodki v septembetu 1939 ..... 2,858.99

Skupaj \$93,676.90
Izdatki v septembetu 1939 ..... 1,357.89

Preostanek v blagajni 30. septembra 1939 ..... \$92,319.01

JOSEPHINE ERJAVEC, glavna tajnica.

NOVE ČLANICE V SEPTEMBRU, 1939

Podr.	Ime nove članice	Ime agitatorice
10	Zabukovec Rose	Louise Cebular
14	Macarol Ivanka	Frances Medved
14	Novoselc Mollie	"
20	Kochevar Lillian J.	Josephine Ramuta
25	*Novak Mary	Albina Novak
41	Klanchar Sophie	Mary Lusin
41	Kozel Dorothy A.	"
41	Rogel Ljudmila A.	Mary Rogel
45	Matejasevic Eva	Kata Cuvalo
71	Ludvik Mary	Mary Kausek
71	Rozman Agnes	"
71	Slabe Antonia	"
71	Verchek Anna	"
77	Pecjak Mary	Mary Tomec
77	Yeke Angela	"
84	Habjan Josephine	Feni Nakrst
84	Zajc Teres	Fani Holeshek
84	Alex Anna	Feni Nakrst
84	Gregory Teresa	"
84	Lisac Jerca	"
84	Martincih Jennie	"
95	*Kovacevich Cath.	Mary Markezich
95	*Sabljak Matilda	"

* Pristopile v avgustu.

NOVE ČLANICE MLADINSKEGA ODDELKA V SEPTEMBRU, 1939

Podr.	Ime nove članice	Ime agitatorice
12	*Remshak Anna	Mary Schimenz
55	Cigolle Agnes	Matilda Cigolle

ISKRENO VOŠČILO

Ko prejemamo Zarjo mesec za mesecem, moramo priznati, da z vsakim mesecem je zanimivejša, da jo vedno rajše čitamo, kajti mesec za mesecem ima nekaj privlačnega, nekaj—kar napravi nas željne, da že težko čakamo nadaljnje izdaje. Toda—ali se tudi zavedamo, da je to vse delo naše urednice Mrs. Novak, katere cilj je zadovoljiti članstvo, skrbeti za čtivo, kar bi naše članice najbolj zadovoljili. Skoraj ob začetku novembra, dne 5., bo naša urednica obhajala svoj rojstni dan. Gotovo ji vse skupaj želimo še mnogo, mnoho zdravih in zadovoljnih let, da bi med nami še nadalje kretala bodočnost Zveze potom lista Zarje. To-rej, Albina, Bog te živi

Josephine Erjavec.

BAZAARS ARE POPULAR AND PROFITABLE

The most thrilling of all seasons is approaching—gift and bazaar time. With these marvelous new designs to help, you'll be pleasantly surprised with the many things you may make up so easily. The never-failing scrap bag

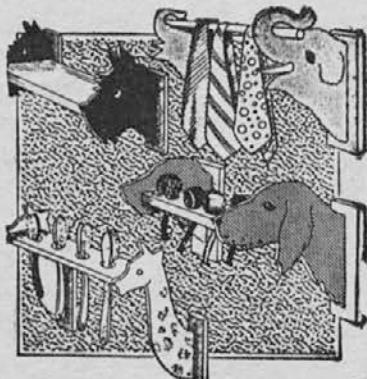
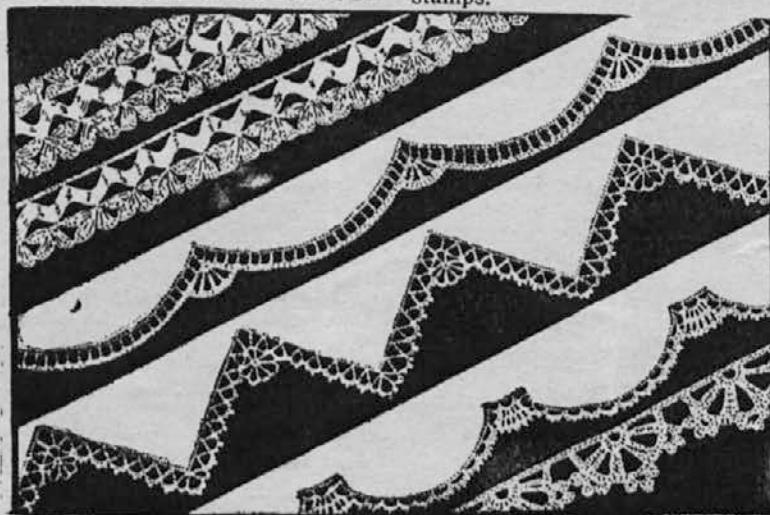
**MAKE IT YOURSELF
PATTERN BUREAU**
Box 166, Kansas City, Mo.
Enclosed is ..... cents (coin or stamps) for
Pattern No. .....
Name .....
Address .....
City..... State.....
"Dawn" monthly magazine.

may contribute much of the material.

First, let's make the applique sunbonnet baby crib quilt. Two pairs of pillow slips make gifts that are always acceptable. The appliqued poppies may be used on luncheon cloth and napkins. For the children there are three cuddle toys, and three dolls in authentic costumes. And, of course, there are tea towel designs for each day in the week. Girls in native costumes from many lands, and the jovial Scotty at the daily tasks will be welcome in any kitchen.

As a collection you make a big saving for all of these come as number C8707. Since these are NUMO hot iron transfers you may make several stampings of each motif.

Order by number, or tear out illustration and send with 25c coin or stamps.

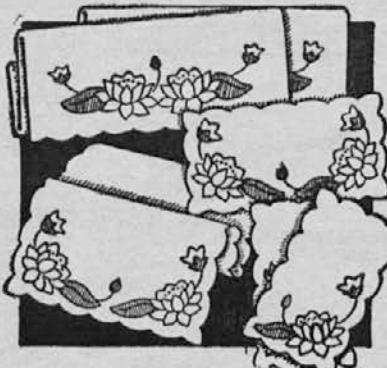

GIFT CUTOUTS

Yes, indeed! For these decorative and useful shelves and racks make ideal gifts. Any man or boy would be pleased with the elephant tie rack; and if Dad happens to be a pipe smoker (and also a hunter), nothing could be quite so appropriate as the pointer pipe rack. Do the giraffe tooth brush holder for Mother, and give the cunning Scottie shelf to Sister Jane, your best friend, Aunt Sue or anyone else you like. You could make these for yourself and for sale, too.

C8913, brings outlines and directions for making all four of these cutouts. The requirements: a bit of wood, your favorite saw and some enamels for painting.

Order by number, or tear out illustration and send with 10 cents stamps or coin.

A SYMPHONY OF CHARM

The cool and graceful waterlily comes to the bedroom as embroidery for a matching ensemble. So on transfer C8984, you will find the lovely motifs shown for a pillow slip pair, for scarf and for vanity set. Delicate pastel-tinted lilies with dark green leaves are the realistic colors to be used in achieving this "symphony of charm."

Order by number, or tear out illustration and send with 10 cents stamps or coin. (Any three 10c "Make It Yourself" patterns only 25c).

TO FINISH LINENS

Crochet edgings—what lovelier finish for beautiful linens can be found? Illustrated are five—three of which are for scalloped or pointed edges, while the other two are for straight edges. The sixth item is a novel insertion which matches the edging at the top.

As C8978, you receive directions for all five edgings and the insertion, illustrations and stitch explanations.

Order by number, or tear out illustration and send with 10 cents stamps or coin.

VSAK VECER

legam z mirnim sroem spat
in me misel: kaj bo z mojo
družino, če se ne bi prebudila
več—ne teži, odkar sem zava-
rovana jaz in moja družina pri

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

ki je prva, najstarejša in 119.80% solvent-
na slovenska podpora Jednota v Ameriki.

Pridružite se K. S. K. Jednoti tudi vi s tem,
da postanete njena članica vi in vaša družina!

Za informacije o zavarovalnini in za vse
podrobnosti se obrnite na tajnika ali taj-
nico lokalnega društva K. S. K. Jednote
ali pa pišite naravnost na:

JOSIP ZALAR, gl. tajnik
351-353 North Chicago Street
Joliet, Illinois

“Ameriška Domovina”

NAJBOLJ ZANIMIV SLOVENSKI
DNEVNIK V ZED. DRŽAVAH

*Največja jugoslovanska unajska
tiskarna v Ameriki*

Se prijazno priporoča za vsa tiskarska
dela po jako zmernih cenah

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

—REPORTERS, PLEASE READ!—

Please consider the following in submitting reports
to the Dawn:
1.—If possible typewrite material, using doublespacer.
If written, please use ink.

2.—Reports must be signed by author, otherwise they
will not be published. You may use a nickname but the
editor must have your correct name which will be withheld
if you so desire.

3.—All copy must be at our office by the 12th of the
month. Any copy received after the deadline will be
disregarded.

Izvrstno postrežbo in zmerne cene
se vedno dobi pri

ANTON TANKO

GROCERIA in MESNICA

6128 Glass Avenue

Cleveland, Ohio

Za simpatično postrežbo se obrnite na
ZAKRAJŠEK FUNERAL HOME, Inc.
6016 St. Clair Avenue Tel. HENDerson 3113
LICENZIRAN POGREBNI ZAVOD
Invalid Car Service Postrežba noč in dan
Avtomobile za vse prilike

SHOP AT
SCHLOSSAR'S
for
MEN'S, WOMEN'S and CHILDREN'S WEAR
5801 W. National Ave. West Allis, Wis.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK
PHYSICIAN and SURGEON
OFFICE HOURS AT 3724 W. 26th STREET
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily Tel. Crawford 2212
AT 1856 W. CERMACK RD.
4:30—6:00 p. m. Tel. Canal 9695
Wednesday and Sunday by appointment only
Residence Tel.: Crawford 8440
IF NO ANSWER—CALL AUSTIN 5700

A. Grdina & Sons

ZA POHISTVO IN ZA POGREBE

Za vesele in žalostne dneve

Nad 32 let že obratuje naše podjetje v
zadovoljnost naših ljudi. To je dokaz,
da je podjetje iz — naroda za narod.

V vsakem slučaju se obrnite do našega podjetja.
prihranili si boste denar in dobili stopro-
centno postrežbo.

Glavna prodajalna 8019 St. Clair Ave.
Tel.: HENDERSON 2088

Podružnica 15303 Waterloo Rd.
Tel.: KENmore 1235

Pogrebni zavod 1053 E. 62nd St. Cleveland, Ohio.
Tel.: HENDERSON 2088